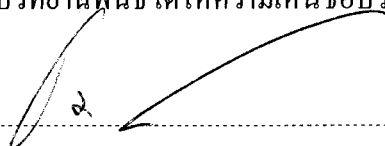
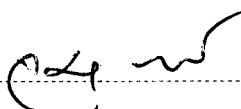
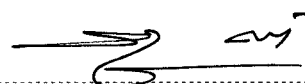

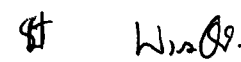
หัวข้อวิทยานิพนธ์ พฤติกรรมทางการเมืองในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี
ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์
ชื่อและนามสกุล นายวุฒิพงศ์ บัวช้อย
แขนงวิชา การเมืองการปกครอง
สาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร.จุมพล หนิมพานิช
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สุพิมพ์ ศรีพันธ์วรสกุล
3. รองศาสตราจารย์ฐปนรรต พรหมอินทร์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้ให้ความเห็นชอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว

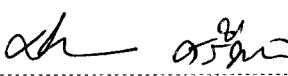

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชงชัย วงศ์ชัยสุวรรณ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุมพล หนิมพานิช)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพิมพ์ ศรีพันธ์วรสกุล)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ฐปนรรต พรหมอินทร์)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
การเมืองการปกครอง สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.สิริวรรณ ศรีพหล)

วันที่ 8 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2550

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก
รองศาสตราจารย์ ดร.จุมพล หนิมพานิช รองศาสตราจารย์ ดร.สุพิมพ์ ศรีพันธ์วรสกุล และ
รองศาสตราจารย์ ฐปนรรต พรหมอินทร์ คณาจารย์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชที่ได้กรุณา
ให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาที่ชัดเจนมาตลอด รวมทั้งการมีเวลาให้กับผู้วิจัยเสมอ ซึ่งส่งผลให้
วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้อย่างสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธานี สุขเกษม ที่ได้สนับสนุนผู้วิจัยในเรื่องข้อมูล
ประกอบการวิจัย และช่วยตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย และขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธงชัย
จันทร์รุ่งเรือง และผู้ช่วยศาสตราจารย์เกรียงไกร ทองจิตติ โดยทั้ง 3 ท่านเป็นคณาจารย์ในคณะ
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ช่วยตรวจสอบ
เครื่องมือการวิจัย นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์วินัย ปาริฉัตร อาจารย์ประจำสาขาวิชา
คณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ที่ได้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสถิติที่ใช้ในการวิจัยใน
บางส่วน และขอขอบคุณเป็นพิเศษสำหรับบุคลากรทั้งฝ่ายบริหาร ฝ่ายสภฯ และฝ่ายปฏิบัติการ
รวมทั้งผู้ให้สัมภาษณ์ทุกท่านที่ได้ให้ข้อมูลประกอบการวิจัยด้วยดี และขอขอบคุณ คุณนภารัตน์
กิตติรัตนมงคล และคุณกรวิภา ทวาลีโก เจ้าหน้าที่ของสาขารัฐศาสตร์ที่ได้เอื้ออำนวยความสะดวก
และคำแนะนำต่างๆ

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณนุศรา บัวช้อย และเด็กหญิงเอสรภาพร บัวช้อย ภรรยา
และลูกสาวของผู้วิจัย ที่เป็นกำลังใจอย่างดีสำหรับผู้วิจัย

วุฒิพงษ์ บัวช้อย

พฤษภาคม 2550

ชื่อวิทยานิพนธ์ พฤติกรรมทางการเมืองในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี
ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

ผู้วิจัย นายวุฒิพงษ์ บัวชัย **ปริญญา** รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.จุมพล หนิมพานิช (2) รองศาสตราจารย์ ดร.สุพิมพ์ ศรีพันธ์วรสกุล
(3) รองศาสตราจารย์สุปนรรต พรหมอินทร์ **ปีการศึกษา** 2549

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) พฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหาร เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบล (2) พฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายสภาฯ เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบล (3) พฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายปฏิบัติการ เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบล (4) ขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบล (5) ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหาร ฝ่ายสภาฯ และฝ่ายปฏิบัติการกับขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ บุคลากรของฝ่ายบริหาร ฝ่ายสภาฯ และฝ่ายปฏิบัติการขององค์การบริหารส่วนตำบล เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ได้แก่ สถิติพรรณนา และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ (1) พฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหาร เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติฯ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ในระหว่างการจัดทำข้อบัญญัติฯ ได้คำนึงถึงโครงการที่บรรจุในแผนฯ 3 ปี ผลการสัมภาษณ์ได้คำนึงถึงความสำคัญกับปัญหาและโครงการที่มีในแผนฯ 3 ปี (2) พฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายสภาฯ เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติฯ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือในระหว่างการจัดทำข้อบัญญัติฯ คำนึงถึงโครงการที่ได้มาจากประชาคมชาวบ้าน ผลการสัมภาษณ์พบว่าให้ความสำคัญกับปัญหาและความเดือดร้อนของประชาชน (3) พฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติฯ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือในระหว่างการจัดทำข้อบัญญัติฯ ได้ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติฯ (4) พฤติกรรมทางการเมืองของทั้ง 3 ฝ่ายเกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติฯ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือร่างข้อบัญญัติฯ ได้รับความเห็นชอบจากสภาฯ ตามที่ฝ่ายบริหารเสนอ (5) ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหาร ฝ่ายสภาฯ และฝ่ายปฏิบัติการกับขั้นตอนการจัดทำข้อบัญญัติฯ พบว่า ทั้ง 3 ฝ่ายต่างมีความสัมพันธ์กับขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ พฤติกรรมทางการเมือง ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

Thesis title: The Political Behavior in Annual Expenditure Budget-making Regulations of Subdistrict Administrative Organization in Mueang District, Phetchabun Province

Researcher: Mr.Wutthiphong Buachoi; **Degree:** Master of Political Science (Politics and Government); **Thesis advisors:** (1) Dr.Jumphol Nimpanich, Associate Professor; (2) Dr.Supim Sripunvoraskul, Associate Professor; (3) Thapanat Prom-in, Associate Professor; **Academic year:** 2006

ABSTRACT

The purposes of this research were to study (1) the political behavior of executives in Annual Expenditure Budget-making Regulations of Subdistrict Administrative Organization, (2) the political behavior of legislators faction in Annual Expenditure Budget-making Regulations of Subdistrict Administrative Organization (3) the political behavior of officers in Annual Expenditure Budget-making Regulations of Subdistrict Administrative Organization, (4) procedures for drafting Annual Expenditure Budget-making Regulations of Subdistrict Administrative Organization and (5) the relationship between the political behavior of the executives, legislators, and officers factions and procedures for drafting the Regulations.

This research was both quantitative and qualitative research. The population were executives, legislators and officers in Subdistrict Administrative Organization. The research instruments were questionnaires and interview forms. Statistics used to analyze the data were descriptive statistics and correlations.

The findings of this research were that (1) the political behavior of executives with the highest rate was the concern about the problem and the projects in the three-year development plan. (2) The political behavior of legislators with the highest rate was the projects from the community. People's problems and troubles were highlighted. (3) The political behavior of officers faction with the highest rate was compliance with the procedures for drafting Annual Expenditure Budget-making Regulations. (4) The political behavior of the three groups concerning the drafting of the Regulations with the highest rate was that the draft submitted by the executives was approved by the assembly. (5) Every group was statistically correlated with the procedures at a .05 level of significance.

Keywords: Political behavior, Annual expenditure budget-making regulations

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
กรอบแนวความคิด	4
สมมติฐานการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
แนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการเมืองในองค์กร	9
แนวความคิดเกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.	25
สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของ อบต. ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์	31
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	33
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	37
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	37
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	42
การเก็บรวบรวมข้อมูล	45
การวิเคราะห์ข้อมูล	46
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	47
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	48

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหาร เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.	53
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายสภาฯ เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.	58
ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายปฏิบัติการ เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.	63
ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณ รายจ่ายประจำปีของ อบต.	65
ตอนที่ 6 การทดสอบสมมติฐาน	70
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	73
สรุปการวิจัย	73
อภิปรายผล	77
ข้อเสนอแนะ	85
บรรณานุกรม	87
ภาคผนวก	93
ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือ	95
ข ผลการทดสอบเครื่องมือการวิจัย	97
ค แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์เพื่อการศึกษาค้นคว้า	101
ประวัติผู้วิจัย	120

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 แสดงคุณลักษณะส่วนตัวของนักการเมืองในองค์การที่มีประสิทธิผล	15
ตารางที่ 2.2 จำนวน อบต. และจำนวนประชากรในแต่ละ อบต. ของอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์	31
ตารางที่ 3.1 ตารางเปรียบเทียบจำนวนประชากรต่อจำนวนร้อยละ และต่อจำนวน ชุดแบบสอบถามที่ต้องเก็บตามการสุ่มตัวอย่างแบบโควต้า (Quota Sampling) ...	39
ตารางที่ 3.2 ตารางแสดงจำนวนบุคลากรฝ่ายสภา อบต. และบุคลากรฝ่ายบริหาร และพื้นที่เก็บข้อมูล	40
ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม สถานภาพในองค์กร	48
ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ	49
ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ	49
ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม สถานภาพสมรส	50
ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับ การศึกษาสูงสุด	50
ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตำแหน่ง	51
ตารางที่ 4.7 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม รายได้ส่วนตัวเฉลี่ย ต่อเดือน	52
ตารางที่ 4.8 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพ	52
ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมทางการเมืองของ ฝ่ายบริหาร เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. .	53
ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมทางการเมืองของ ฝ่ายสภาฯ เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ...	58
ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมทางการเมืองของ ฝ่ายบริหาร เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. .	63
ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับขั้นตอนของการจัดทำ ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.	66

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.13 แสดงผลการทดสอบสมมติฐาน เรื่องพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหาร มีความสัมพันธ์กับ ขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีของ อบต.	70
ตารางที่ 4.14 แสดงผลการทดสอบสมมติฐาน เรื่องพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายสภาฯ มีความสัมพันธ์กับ ขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีของ อบต.	71
ตารางที่ 4.15 แสดงผลการทดสอบสมมติฐาน เรื่องพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายปฏิบัติการ มีความสัมพันธ์กับ ขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีของ อบต.	72

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 แผนภูมิแสดงการจัดทำข้อมูลบัญชีงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบล	27
ภาพที่ 2.2 แผนที่จังหวัดเพชรบูรณ์	33

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในแต่ละปี จะดำเนินงานตามแผนที่ได้จัดทำไว้ในแผนพัฒนา 3 ปี (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น 2546) โดยในแต่ละปีของแผนพัฒนา 3 ปี จะมีโครงการต่างๆ บรรจุอยู่ ทั้งนี้โครงการเหล่านั้นมีกระบวนการของการได้มาโดยการทำประชาคมระดับหมู่บ้านและการทำประชาคมในระดับตำบล (กองราชการส่วนตำบล 2544) ในทางปฏิบัติของการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในแต่ละปี จะมีการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีก่อนที่จะนำโครงการไปปฏิบัติ (สำนักงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่น 2543) และโครงการใดถูกบรรจุในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีก็จะทำให้โครงการนั้นมีงบประมาณไปดำเนินการ ทั้งนี้โครงการที่จะนำมาบรรจุในร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีจะนำมาจากโครงการต่างๆ ที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนา 3 ปี ของปีนั้นๆ

บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี จะเริ่มต้นโดยเจ้าหน้าที่งบประมาณ (ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น 2543) ในองค์การบริหารส่วนตำบล โดยตำแหน่งจะเป็นปลัด อบต. จะประสานงานกับส่วนหรือฝ่ายต่างๆ ใน อบต. ให้จัดทำงบประมาณในส่วนของตน โดยแต่ละส่วนหรือแต่ละฝ่ายก็จะตรวจสอบดูว่าโครงการใดในแผนพัฒนา 3 ปี เป็นโครงการของส่วนหรือฝ่ายของตน ก็จะนำมาประมาณการค่าใช้จ่ายแล้วส่งข้อมูลกลับมาให้เจ้าหน้าที่งบประมาณ พร้อมกันนี้ส่วนคลังก็จะสรุปงบประมาณรายรับรายจ่ายย้อนหลัง 3 ปี ส่งมาให้เจ้าหน้าที่งบประมาณประกอบการพิจารณาในการจัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อไป เมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการตรงนี้แล้วเจ้าหน้าที่งบประมาณจะนำเสนอต่อฝ่ายบริหาร เมื่อฝ่ายบริหารเห็นชอบก็จะนำเข้าสู่สภาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเข้าสู่กระบวนการพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อไป และเมื่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเห็นชอบต่อ ร่างข้อบัญญัติงบประมาณประจำปีฉบับนั้นก็จะมีการยกมือสนับสนุน ในขั้นตอนสุดท้ายนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนำไปให้นายอำเภออนุมัติ (โกวิทย์ พวงงาม 2548: 289) ประกาศให้เป็นข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อไป

จากความเป็นมาข้างต้น จะพบขั้นตอนหรือกระบวนการของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ที่เป็นหลักการสากล ถ้าหากองค์การบริหารส่วนตำบลในแต่ละพื้นที่ได้ปฏิบัติตามหลักการที่กล่าวมานั้น ก็จะส่งผลให้การดำเนินโครงการแต่ละโครงการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในแต่ละพื้นที่ ปัญหาในแต่ละพื้นที่หรือแต่ละหมู่บ้านก็จะได้รับการแก้ไขผ่านกระบวนการทำงานของ อบต. อย่างแท้จริง

ในความเป็นจริงของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณประจำปีของ อบต. ที่ปรากฏโดยส่วนใหญ่จะพบปัญหาในหลายขั้นตอนของการได้มาซึ่งข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ไม่ว่าจะเป็นขั้นตอนของการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี (กองราชการส่วนตำบล กรมการปกครอง 2543) ก็จะพบปัญหาว่า บุคลากรของ อบต. ยังขาดความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ในการจัดทำแผนพัฒนา นอกจากนี้สมาชิกสภา อบต. ยังขาดวิจรรณญาณที่ดีในการพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนพัฒนา อบต. รวมทั้งการจัดทำแผนพัฒนาของ อบต. ส่วนใหญ่ยังเน้นการพัฒนาเฉพาะโครงสร้างพื้นฐานและการพัฒนาด้านอื่นๆ โดยเฉพาะด้านสังคม นอกจากนี้แผนพัฒนาของ อบต. ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น เนื่องจากการจัดทำแผนพัฒนายังเป็นการระดมความคิดเห็นในวงแคบเฉพาะฝ่ายบริหารและสภาบางส่วน ไม่ได้แสวงหาความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง รวมทั้งการจัดทำแผนพัฒนาของ อบต. ยังขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน เนื่องจากระบบงานของ อบต. ยังไม่เอื้อต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน ประกอบกับประชาชนเองยังขาดความสนใจในกิจการของ อบต. และที่สำคัญวิสัยทัศน์ และ ทัศนคติของผู้บริหารยังคับแคบและติดวัฒนธรรมการทำงานแบบเก่าที่คิดเอง ทำเอง มาโดยตลอด

นอกจากนี้ปัญหายังพบว่า อบต. ส่วนใหญ่ไม่บริหารกิจการให้เป็นไปตามแผนพัฒนา นอกจากจะไม่ให้ความสำคัญของแผนพัฒนาแล้วยังถือเป็นการปฏิบัติที่ไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติของกฎหมายตาม พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 59 อีกด้วย (กรมการปกครอง 2543)

ปรากฏการณ์ของปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาว่าการเมืองเข้าไปเกี่ยวข้องกับอย่างไร จะด้วยพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหาร พฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายสภาฯ และพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายปฏิบัติการได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของอบต.อย่างไร ไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหารและฝ่ายสภาฯ จะกระทำโดยการคำนึงถึงฐานเสียงของตน การคำนึงถึงการแบ่งปันผลประโยชน์ การคำนึงถึงความเท่าเทียมกันทุกพื้นที่ การคำนึงถึงความสำคัญของปัญหาในพื้นที่ การคำนึงถึงโครงการที่ได้มาจากประชาคมชาวบ้าน การคำนึงถึงโครงการที่บรรจุในแผนพัฒนา 3 ปี ความสามารถในการเจรจาต่อรอง การหาพรรคพวก การสร้างพวกพ้องเพื่อเจรจาต่อรอง การ

สนับสนุนหรือคัดค้าน หรือการใช้อำนาจและอิทธิพลส่วนตัว ในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. รวมทั้ง พฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายปฏิบัติการจะกระทำโดย การปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับ การปฏิบัติตามคำแนะนำและคำสั่งของฝ่ายบริหาร การเสนอแนะความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ให้กับฝ่ายบริหาร การให้คำปรึกษาแก่ฝ่ายบริหาร หรือการคำนึงถึงโครงการที่บรรจุในแผนฯ 3 ปี ในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. พฤติกรรมต่างๆ ที่ได้กล่าวมาข้างต้น ฝ่ายบริหาร ฝ่ายสภาฯ และฝ่ายปฏิบัติการมีพฤติกรรมในประเด็นดังกล่าวอย่างไร ในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

ผู้วิจัยตระหนักว่า หากปรากฏการณ์ทางการเมืองตามที่ผู้วิจัยได้ตั้งโจทย์คำถามการวิจัยไว้ได้เกิดขึ้นจริง การได้มาซึ่งข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของอบต. ก็จะไม่เป็นไปตามหลักการสากลของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่ผู้วิจัยได้นำเสนอมาข้างต้น เพราะว่าเมื่อใดที่มีผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้องกับประชาชนก็จะไม่ได้รับประโยชน์อย่างสมบูรณ์ เพราะผลประโยชน์ส่วนหนึ่งตกเป็นของนักการเมืองท้องถิ่นไม่ว่าจะเป็นนายกอบต. รองนายกอบต. หรือสมาชิก อบต.

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้ทำวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมทางการเมืองในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์” ขึ้น

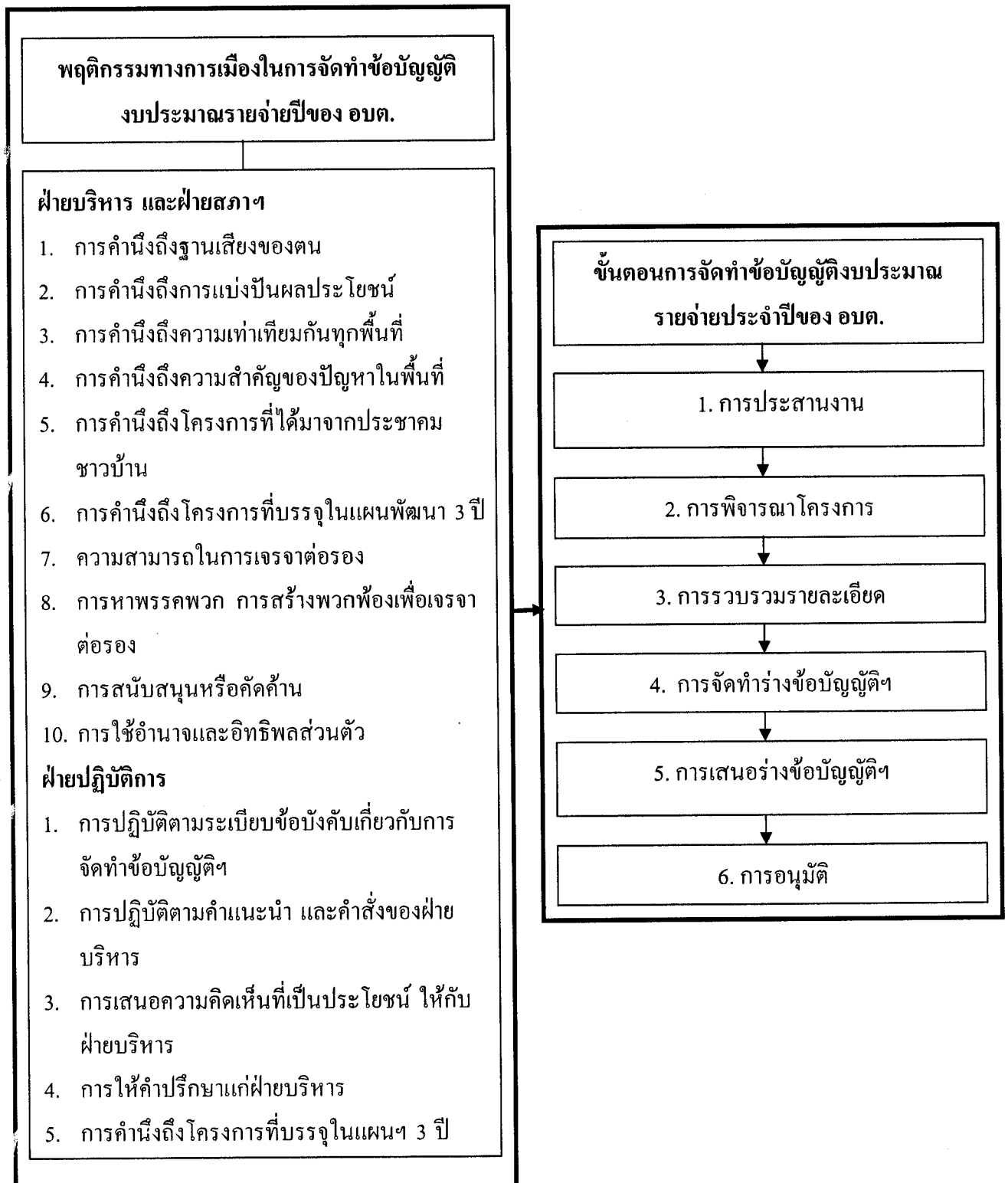
2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหาร เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.
- 2.2 เพื่อศึกษาพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายสภาฯ เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.
- 2.3 เพื่อศึกษาพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายปฏิบัติการ เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.
- 2.4 เพื่อศึกษาขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.
- 2.5 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหารกับขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.
- 2.6 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายสภาฯ กับขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.
- 2.7 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายปฏิบัติการ กับขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

3. กรอบแนวความคิด

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable)

ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

4. สมมติฐานการวิจัย

4.1 พฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหารมีความสัมพันธ์กับ ขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

4.2 พฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายสภาฯ มีความสัมพันธ์กับ ขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

4.3 พฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายปฏิบัติการมีความสัมพันธ์กับ ขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

5. ขอบเขตของการวิจัย

5.1 ขอบเขตของเนื้อหา

มุ่งศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหาร ฝ่ายสภาฯ และฝ่ายปฏิบัติการ มุ่งศึกษาขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. และมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหาร พฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายสภาฯ และพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายปฏิบัติการ กับขั้นตอนการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

5.2 ขอบเขตของพื้นที่

พื้นที่ของการศึกษาในครั้งนี้ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลทุกตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

5.3 ขอบเขตของประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ คือ

5.3.1 บุคลากรของฝ่ายบริหารในแต่ละ อบต. ได้แก่ นายก อบต. รองนายกอบต. เลขานุการของนายกฯ

5.3.2 บุคลากรของฝ่ายสภาฯ ในแต่ละ อบต. ได้แก่ ประธานสภาฯ รองประธานสภาฯ เลขานุการสภาฯ และส.อบต. ทุกคน (Household Survey)

5.3.3 บุคลากรของฝ่ายปฏิบัติการ ในแต่ละ อบต. ได้แก่ ปลัด อบต. หัวหน้าส่วนโยธา หัวหน้าส่วนคลัง และเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนของ อบต.

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 การเมือง หมายถึง พฤติกรรมหรือกิจกรรมใด ๆ ของฝ่ายบริหาร ฝ่ายสภาฯ และฝ่ายปฏิบัติการของ อบต. ได้กระทำ ซึ่งมีผลต่อการได้มาซึ่งข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

6.1.1 ฝ่ายบริหาร หมายถึง นายก อบต. รองนายก อบต. และเลขานุการของนายกฯ

6.1.2 ฝ่ายสภาฯ หมายถึง ประธานสภาฯ รองประธานสภาฯ เลขานุการสภาฯ และ ส.อบต. ทุกคนของ อบต. ในพื้นที่ที่ใช้ในการศึกษา

6.1.3 ฝ่ายปฏิบัติการ หมายถึง ข้าราชการส่วนท้องถิ่นใน อบต. ของพื้นที่ที่ใช้ในการศึกษา คือ ปลัด อบต. หัวหน้าฝ่ายคลัง หัวหน้าฝ่ายโยธา และเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

6.2 พฤติกรรมหรือกิจกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหาร หมายถึง การคัดสรรโครงการต่างๆ ของฝ่ายบริหารเพื่อบรรจุในร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. โดยคำนึงถึงฐานะเสียงของตน คำนึงถึงการจัดสรรแบ่งปันผลประโยชน์ คำนึงถึงความเท่าเทียมกันทุกพื้นที่เกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณ คำนึงถึงความสำคัญของปัญหาในพื้นที่ คำนึงถึงโครงการที่ได้มาจากประชาคมชาวบ้าน และคำนึงถึงโครงการที่บรรจุในแผนพัฒนา 3 ปีของ อบต. ผ่านการเจรจาต่อรอง การไกล่เกลี่ย การตกลง การจัดสรรแบ่งปันผลประโยชน์ให้ลงตัวต่อสมาชิกในสภาฯ รวมทั้งผ่านการสั่งการ การควบคุมให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดเตรียมร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ให้กระทำตามความต้องการของตน

6.3 พฤติกรรมหรือกิจกรรมทางการเมืองของฝ่ายสภาฯ อบต. หมายถึง ความสามารถในการเจรจาต่อรองกับนายก อบต. การหาพรรคพวกจาก ส.อบต. ด้วยกัน การสร้างพวกพ้องเพื่อเจรจาต่อรองกับนายก อบต. การสร้างความสัมพันธ์ที่มีต่อฝ่ายบริหาร รวมทั้งการยกมือสนับสนุนหรือคัดค้านร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

6.4 พฤติกรรมหรือกิจกรรมทางการเมืองของฝ่ายปฏิบัติการ หมายถึง การกระทำใดๆ ตามอำนาจหน้าที่ของตนไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติฯ การทำตามคำสั่งหรือคำแนะนำของฝ่ายบริหารในการจัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. การเสนอความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ ให้กับฝ่ายบริหาร การให้คำปรึกษาแก่ฝ่ายบริหาร หรือการคำนึงถึงโครงการที่บรรจุในแผนฯ 3 ปี

6.5 พฤติกรรมทางการเมืองในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. หมายถึง พฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหาร พฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายสภาฯ และ พฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. โดยพฤติกรรมทางการเมืองของแต่ละฝ่าย คือ คำนิยามศัพท์ที่นำเสนอในข้อ 6.2 - 6.4

6.6 การเจรจาต่อรอง หมายถึง การพยายามวิ่งเต้นให้บุคคลอื่น สนับสนุนและ กระทำตามความต้องการของตน ในที่นี้ คือ ส.อบต. พยายามวิ่งเต้นให้นายก อบต. หรือบุคลากร ฝ่ายบริหาร เช่น รองนายกฯ และเลขาธิการนายกฯ ให้สนับสนุนและกระทำตามความต้องการ ของตน ในการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

6.7 ขั้นตอนการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. คือ ขั้นตอน ต่างๆ ของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ที่กรมการปกครอง ได้กำหนด ไว้ คือ

6.7.1 การประสานงาน หมายถึง การที่เจ้าหน้าที่งบประมาณมีหนังสือแจ้งให้ หน่วยงานต่างๆ (กอง/ฝ่ายต่างๆ) เสนอข้อมูลที่จะต้องใช้ในการจัดทำงบประมาณส่งให้เจ้าหน้าที่ งบประมาณ

6.7.2 การพิจารณาโครงการ หมายถึง เมื่อแต่ละหน่วยงาน (กองหรือฝ่าย) ได้รับ หนังสือจากเจ้าหน้าที่งบประมาณ ให้พิจารณาแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้วางไว้ ในส่วนที่หน่วยงานของตนรับผิดชอบ ประมาณค่าใช้จ่ายทั้งที่เป็นรายจ่ายประจำ รายจ่ายเพื่อการ ลงทุนเสนอให้เจ้าหน้าที่งบประมาณ กรณีหน่วยงานที่มีรายได้ให้ประมาณการรายรับให้ด้วย และ ให้หัวหน้าหน่วยงานคลังรวบรวมรายงานการเงินและสถิติต่างๆ ได้แก่ รับจริง-จ่ายจริง ย้อนหลัง 3 ปี งบประมาณการคลังของทุกหน่วยงานให้เจ้าหน้าที่งบประมาณ

6.7.3 การรวบรวมรายละเอียด หมายถึง เจ้าหน้าที่งบประมาณรวบรวมรายละเอียด ที่ได้รับจากกองหรือฝ่ายต่าง ๆ เสนอขอตั้งงบประมาณรายจ่าย จัดทำเป็นข้อมูลเบื้องต้นเสนอต่อ คณะผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อพิจารณา

6.7.4 การจัดทำร่างข้อบัญญัติฯ หมายถึง คณะผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณา รายละเอียดตามที่เจ้าหน้าที่งบประมาณนำเสนอมา ในขั้นตอนนี้เมื่อคณะผู้บริหารอนุมัติให้ตั้ง งบประมาณขอใดแล้ว เจ้าหน้าที่งบประมาณนำยอดและรายการที่ได้รับอนุมัติขึ้นต้นจากผู้บริหาร ท้องถิ่นนั้น จัดทำเป็นร่างงบประมาณตามรูปแบบงบประมาณรายจ่ายตามแบบที่กรมการ ปกครอง กำหนดเสนอต่อคณะผู้บริหารท้องถิ่น

6.7.5 การเสนอร่างข้อบัญญัติฯ หมายถึง คณะผู้บริหารท้องถิ่น เสนอร่างงบประมาณรายจ่ายต่อสภาท้องถิ่นภายในวันที่ 15 สิงหาคม และเข้าสู่กระบวนการตราเป็นกฎหมายท้องถิ่นต่อไป

6.7.6 การอนุมัติ หมายถึง เมื่อร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ผ่านความเห็นชอบของสภาฯ แล้วจะนำเสนอต่อนายอำเภอเพื่อพิจารณาให้เห็นชอบและอนุมัติร่างข้อบัญญัติฯ และมีผลบังคับใช้ต่อไป

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ได้ทราบถึงพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหาร เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

7.2 ได้ทราบถึงพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายสภาฯ เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

7.3 ได้ทราบถึงพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายปฏิบัติการ เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

7.4 ได้ทราบถึงขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

7.5 ได้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหารกับขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

7.6 ได้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายสภาฯ กับขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

7.7 ได้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายปฏิบัติการกับขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมทางการเมืองในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์” มีวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องที่จะนำเสนอ ดังนี้

1. แนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการเมืองในองค์การ
 2. แนวความคิดเกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.
 3. สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของ อบต. ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์
 4. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ซึ่งจะได้นำเสนอในรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. แนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการเมืองในองค์การ (Political Behaviour in Organization)

ในการศึกษาพฤติกรรมทางการเมืองในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยใช้แนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการเมืองในองค์การ และแนวความคิดเกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. เป็นแนวความคิดหลักในการศึกษา

จากการที่ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับแนวความคิดพฤติกรรมทางการเมืองในองค์การ ผู้วิจัยค้นพบว่าพฤติกรรมทางการเมืองในองค์การมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับคำว่า “การเมือง” “พฤติกรรม” และ “อำนาจ” ดังนั้นในการนำเสนอแนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองในองค์การ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงการเมือง พฤติกรรมและอำนาจพอสังเขป ภายใต้นแนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองในองค์การ ดังนี้

1.1 ความหมายของการเมือง

จุมพล หนิมพานิช (2547:141-150) ได้ให้ความหมายของการเมืองไว้ 3 แนวมุม ดังนี้

1) ความหมายของการเมืองในแง่ของสถาบัน หมายถึง ตัวสถาบันทางการเมือง การปกครอง ได้แก่ กลุ่มผลประโยชน์ พรรคการเมือง รัฐบาลหรือคณะรัฐมนตรี รัฐสภา ศาล ระบบราชการ เป็นต้น ทั้งนี้มีสมมติฐาน คือ การกระทำทางการเมืองจะเกิดขึ้นภายในขอบเขตที่เห็นชัดเท่านั้น และการเมืองจะเกิดขึ้นไม่ได้ถ้าปราศจากสถาบันที่จัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการ ทั้งนี้เพราะถือว่าสถาบันเหล่านั้นเป็นที่มาของอำนาจทางการเมือง และถือว่าระบบการเมืองต้องการแสวงหา กลไกและมาตรการในการจัดความสัมพันธ์ทางการเมือง ที่เหมาะสมระหว่างผู้ปกครองและผู้ถูกปกครอง กล่าวคือ กลไกที่กำหนดความสัมพันธ์ภายในสถาบันในการปกครอง เช่น สถาบันนิติบัญญัติ สถาบันบริหาร และสถาบันตุลาการ ส่วนกลไกที่กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันของรัฐกับประชาชนที่อยู่ภายใต้การปกครอง เช่น ระบบราชการ พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ กลุ่มกดดัน เป็นต้น

2) ความหมายของการเมืองในแง่ของหน้าที่ หมายถึง หน้าที่ของสถาบันการเมือง ได้แก่ การแข่งขันหรือการต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจ การใช้อำนาจ การบังคับให้มีการปฏิบัติตาม และหน้าที่เกี่ยวกับการตัดสินใจ กำหนดนโยบายสาธารณะ

3) ความหมายของการเมืองในแง่ของระบบ หมายถึง ปฏิสัมพันธ์หรือพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรหรือแบ่งปันสิ่งที่มีค่าเพื่อสังคม ซึ่งสิ่งที่มีคุณค่า (Values) คือ อำนาจ ความเคารพนับถือ ความนิยมชมชอบ ความยุติธรรม ความอยู่ดีกินดี ความมั่งคั่ง ความชำนาญ ความรอบรู้ ความมั่นคงปลอดภัย และการมีเสรีภาพ

สมบัติ ธำรงธัญวงศ์ (2546: 4-6) ได้ระบุว่า การเมือง (Politics) มีความหมายที่หลากหลาย โดยขึ้นอยู่กับประสบการณ์ ความรับรู้ และความเข้าใจของแต่ละบุคคล รวมทั้งขึ้นอยู่กับกระบวนการหล่อหลอมกล่อมเกลாத่างสังคม (Socialization process) ของแต่ละบุคคล กล่าวคือ บุคคลที่เติบโตภายใต้สิ่งแวดล้อมของสังคมอำนาจนิยม ก็จะเข้าใจว่า การเมืองเป็นเรื่องของชนชั้นผู้ปกครอง เป็นหน้าที่ของผู้ปกครองที่ต้องใช้อำนาจ เพื่อปกครองประเทศ และเป็นหน้าที่ของผู้ที่อยู่ใต้การปกครองที่จะต้องเชื่อฟังและปฏิบัติตาม

บุคคลที่เติบโตภายใต้สภาพแวดล้อมทางการเมืองที่กำลังเปลี่ยนแปลง เช่น การเปลี่ยนแปลงจากระบอบอำนาจนิยมไปเป็นระบอบประชาธิปไตยอาจมีความเห็นการเมืองที่แตกต่างกันไป กล่าวคือ บางส่วนอาจมีความเชื่อมั่นว่าการเมืองเป็นเรื่องของการปกครองของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน บางส่วนหรืออาจเป็นส่วนใหญ่ที่ยึดติดอยู่กับความเชื่อที่ได้รับ

การปลูกฝังหล่อหลอมมาจากกระบอบอำนาจนิยม อาจเห็นว่าตราบไคที่ประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้และยากจน ชนชั้นปกครองควรรับภาระหน้าที่ในการปกครองต่อไป นอกจากนี้ยังเห็นว่าการเมืองเป็นเรื่องของการแสวงหาอำนาจ เพื่อใช้อำนาจเหล่านั้นในการแสวงหาประโยชน์ให้กับตนเอง

ส่วนบุคคลที่เติบโตมาภายใต้สิ่งแวดล้อมทางการเมืองที่เป็นประชาธิปไตย จะเชื่อว่าการเมืองเป็นเรื่องของประชาชน อำนาจทางการเมืองคืออำนาจของประชาชน ประชาชนคือเจ้าของอำนาจอธิปไตยที่แท้จริง ผู้ใช้อำนาจทางการเมืองต้องได้รับฉันทานุมัติจากประชาชน เพื่อสนองตอบประโยชน์สุขของประชาชน ประชาชนเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดในการกำหนดหรือถอดถอนผู้ปกครอง บุคคลที่มีความเชื่อเช่นนี้จะมิพบทบาทและมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเข้มแข็ง

เพลโต (Plato อ้างถึงในปริชา ช้างขวัญยืน 2523: 159-212) ได้ให้ความหมายของการเมืองว่า การเมืองเป็นกิจกรรมเพื่อแสวงหาความยุติธรรมและเพื่อดำรงชีวิตที่ดีในสังคม

อริสโตเติล (Aristotle cited in Strauss 1962: 311) ได้กล่าวถึงการเมืองว่า การเมือง คือ การใช้อำนาจหน้าที่เพื่อสาธารณะประโยชน์

เดวิส อีสตัน (David Easton cited in Tansey 1995: 5) ได้กล่าวถึงการเมืองว่า การเมือง คือ การใช้อำนาจหน้าที่ในการจัดสรรปันส่วนสิ่งที่มีคุณค่า

เวเบอร์ (Weber 1967: 145-54) ได้กล่าวถึงการเมืองว่า การเมืองเป็นกิจกรรมของรัฐในการต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจ และใช้อำนาจเพื่อสาธารณะประโยชน์อย่างชอบธรรม

ออร์แกน และฮัมเมอร์ (Organ and Hamner 1982) ได้กล่าวถึงการเมืองว่า การเมืองเป็นเรื่องของการแสวงหาอำนาจและการใช้อำนาจ

ดีไซเจอร์ (Deziger 2005: 4) ได้กล่าวถึงการเมืองว่า การเมือง คือ กระบวนการทางผ่านของอำนาจและอิทธิพล ที่ใช้ในการส่งเสริมให้ได้มาซึ่งสิ่งตอบแทนเชิงประจักษ์ และการได้รับผลประโยชน์

เฮวูด (Heywood 2002: 5) ได้ประมวลคำว่าเมืองไว้ว่า การเมือง คือ ศิลปะในการปกครอง การเมืองเป็นเรื่องของสาธารณะชน การเมืองเป็นเรื่องเกี่ยวกับการประนีประนอม และการมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน และการเมืองคืออำนาจและการแบ่งสรรปันส่วนทรัพยากร

จากความหมายของการเมืองที่ได้กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การเมือง หมายถึง การแบ่งสรรปันส่วนสิ่งที่มีคุณค่าเพื่อสังคม หรือเพื่อตนเอง ด้วยอำนาจหรืออิทธิพลที่มีอยู่ ผ่านกระบวนการในหน้าที่ของตน หรือผ่านกระบวนการของสถาบัน ทั้งนี้การกระทำนั้นๆ มีความสัมพันธ์กันเชิงระบบ

1.2 ความหมายเกี่ยวกับพฤติกรรม

สร้อยตระกูล (ติวยานนท์) อรรถมานะ (2542: 13-14) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรม (Behavior) คือ การกระทำหรือกิริยาอาการที่แสดงออกของบุคคล (Action) ทั้งนี้รวมถึงการงดเว้นการกระทำ (Inaction) นอกจากนั้นการตัดสินใจที่รู้สึกได้ของบุคคล กลุ่ม หรือองค์การ หรือการกระทำที่ซ่อนเร้น แต่พร้อมที่จะแสดงออก อาทิ การมีความคิดริเริ่มก็นับว่าเป็นการกระทำเช่นกัน ดังนั้นพฤติกรรมจึงรวมถึงสิ่งที่บุคคล กลุ่ม หรือองค์การประพฤติปฏิบัติ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่เปิดเผย (Overt behavior) และพฤติกรรมที่ยังไม่แสดงออก (ซ่อนเร้น) (Covert behavior) รวมถึงกระบวนการภายในอื่นๆ เช่น ความรู้สึก เจตคติ ความคิด เป็นต้น

พิภพ วังเงิน (2547: 2) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมว่า พฤติกรรม คือ กิริยาอาการที่แสดงออก หรือการเกิดปฏิกิริยาเมื่อเผชิญกับสิ่งภายนอก การแสดงออกนั้นอาจเกิดจากอุปนิสัยที่ได้สะสม หรือจากความเคยชินอันได้รับจากประสบการณ์และการศึกษาอบรมอาจเป็นการแสดงออกที่คล้อยตามหรือต่อต้านก็ได้ และอาจเป็นคุณหรือโทษก็ได้

พฤติกรรม หมายถึง อาการ อาทิปกริยา การกระทำ การแสดงทั้งที่ปรากฏและไม่ปรากฏ (จันทร์เพ็ญ แสงอรุณ (2550) ค้นคืนวันที่ 30 พฤษภาคม 2550 จาก http://www.nrru.ac.th/prelearning/janpen/pon_e_three.html)

จากความหมายของพฤติกรรมที่ได้กล่าวมาข้างต้น พอสรุปได้ว่า พฤติกรรม หมายถึง การแสดงออกของบุคคล ทั้งในลักษณะการแสดงออกเป็นการกระทำและการไม่แสดงออกเป็นการกระทำ ทั้งนี้สิ่งแวดล้อมภายนอกเป็นปัจจัยสำคัญในการก่อเกิดพฤติกรรมของบุคคล

1.2.1 ลักษณะที่สำคัญของพฤติกรรม (พิภพ วังเงิน 2547: 3)

1. พฤติกรรมทุกชนิดที่เกิดขึ้นมีสาเหตุ (Behavior is caused) หมายถึง การเกิดพฤติกรรมใดๆ ก็ตามจะต้องมีสาเหตุแห่งพฤติกรรมนั้น ฉะนั้นเมื่อเผชิญพฤติกรรมที่ไม่ปรารถนาก่อนที่จะเคื่องแค้นจะต้องมองไปที่ต้นเหตุเสียก่อน เมื่อเข้าใจอาจเห็นใจหายโกรธก็ได้

2. การเกิดขึ้นของพฤติกรรมเนื่องมาจากมีสิ่งจูงใจ (Behavior is motivated) คือ มีสิ่งใดสิ่งหนึ่งทำให้เกิดความรู้สึกที่อยากหรือไม่อยากกระทำ เช่น พนักงานขายขยันหาลูกค้าเพราะสิ่งจูงใจอยู่ที่หวังจะได้ส่วนแบ่งจากยอดขาย ซึ่งบริษัทใช้เป็นสิ่งจูงใจ หรือการที่บุคลากรไม่กล้าทำความผิดเพราะเกรงกลัวถูกไล่ออกจากงานหรือถูกลงโทษ

3. พฤติกรรมทุกชนิดย่อมมีจุดหมาย (Behavior is goal directed) การแสดงออกทุกพฤติกรรมมีจุดมุ่งหมายว่าต้องการให้ได้รับอะไรจากพฤติกรรมหรือการกระทำนั้นๆ เช่น ครูพรีฯฝึกฝนบ่นว่า เพราะอยากให้ศิษย์เป็นคนดี นายจ้างให้รางวัลพนักงานเพื่อให้งานรักภักดีต่อองค์การ

1.2.2 พฤติกรรมที่มนุษย์มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน

จิตวิทยาสังคมมีสมมติฐานว่าพฤติกรรมมนุษย์สามารถทำนายได้ โดยเฉพาะเกี่ยวกับการมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างกัน สู้ หนี และประนีประนอม รูปแบบของการมีปฏิสัมพันธ์มี 5 ประเภท (พิภพ วังเงิน 2547: 4) คือ

1) การแข่งขัน (Competition) เป็นการกระทำที่มุ่งให้ชีวิตของตนดำเนินไปเพื่อตนเองให้มากที่สุด

2) การขัดแย้ง (Conflict) เป็นปฏิสัมพันธ์ที่ไม่สอดคล้องกัน อาจเนื่องจากเจตคติ ค่านิยม ความคิดเห็น ความเชื่อ แนวปฏิบัติแตกต่างกัน เชื้อชาติ ศาสนา ผลประโยชน์ ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม ฯลฯ

3) การร่วมมือ (Cooperation) คือปฏิสัมพันธ์ของคนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ที่แสดงออกในลักษณะของการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ในด้านใดด้านหนึ่ง ต่างเอื้อประโยชน์ให้ความสะดวกซึ่งกันและกัน

4) การสมานฉันท์ (Accommodation) เป็นการต่างปรับตัวเข้าหากันของคนที่มีความแตกต่างกันในด้านความรู้สึกนึกคิด เจตคติ ความคิด ผลประโยชน์ สามารถตกลงกันได้

5) การผสมกลมกลืน (Assimilation) เป็นปฏิสัมพันธ์ที่ทำให้คนในกลุ่มหนึ่งยอมรับและปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมใหม่หรือวัฒนธรรมที่แตกต่างจากวัฒนธรรมของตนเองได้ โดยผสมผสานกัน หรือค่อยๆ ทิ้งวัฒนธรรมเดิม โดยมากจะค่อยเป็นค่อยไป ถูกกลืนไปที่ละน้อยๆ อย่างไม่รู้ตัว เช่น คนจีน รามัญ ลาว ที่อยู่ในประเทศไทย รับวัฒนธรรมไทยเข้าไป แต่งงานกับคนไทย วิถีชีวิตเปลี่ยนไปตามสังคมส่วนใหญ่จนแยกกันแทบไม่ได้

1.3 ความหมายของพฤติกรรมทางการเมืองในองค์กร

พฤติกรรมการเมืองในองค์กร หมายถึง กระบวนการที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลใช้อำนาจใดก็ตามที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้มา เพื่อนำไปสู่การใช้อำนาจในการตัดสินใจขององค์กร ในทิศทางที่สอดคล้องกับผลประโยชน์ของตนของกลุ่มของตน (R. Miles. 1980 อ้างถึงใน จุมพล หนิมพานิช 2547: 163)

พฤติกรรมการเมือง (Politics behavior) ในองค์กร (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ 2541: 222) คือ กิจกรรมซึ่งไม่ใช่บทบาทที่เป็นทางการของบุคคลในองค์กร แต่มีอิทธิพลต่อการสร้างข้อได้เปรียบหรือข้อเสียเปรียบ

พฤติกรรมทางการเมือง (Political Behaviour) ในองค์กร หมายถึง การกระทำที่ไม่ได้รับการลงโทษ หรือไม่ได้รับการอนุมัติโดยองค์กร เกิดขึ้นเพื่อมีอิทธิพลต่อบุคคลอื่น เพื่อทำ

ให้เป้าหมายส่วนบุคคลของบุคคลใดบุคคลหนึ่งบรรลุผล (B. T. Mayes and R. T. Allen. 1977: pp. 672-678 อ้างถึงใน จุมพล หนิมพานิช 2547: 155)

นิวสตรอม (Newstrom 1993: pp. 367-484) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์ในองค์กรว่า พฤติกรรมมนุษย์ในองค์กร หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างมนุษย์กับองค์กรที่ตนทำงานอยู่ไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมที่ปฏิบัติต่อกันของบุคคลหรือพฤติกรรมของกลุ่มคนในองค์กร

จากความหมายของพฤติกรรมทางการเมืองในองค์กรที่ได้กล่าวมาข้างต้น พอสรุปได้ว่า พฤติกรรมการเมืองในองค์กร (Political Behavior in Organization) หมายถึง กิจกรรมหรือการกระทำตามบทบาทหน้าที่ที่ไม่เป็นทางการ หรือบทบาทหน้าที่ที่เป็นทางการของบุคคลในองค์กรซึ่งมีอิทธิพลต่อการได้มาซึ่งสิ่งที่พึงประสงค์ ทั้งนี้พฤติกรรมทางการเมืองในบางครั้งแสดงออกด้วยการลอบบี้ การหาพวกพ้องเพื่อต่อรอง การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ การชักจูงคนอื่นให้กระทำการต่อต้านหรือสนับสนุน รวมทั้งการใช้ฐานอำนาจของคนอื่นหรือฐานอำนาจของตนเองในการกระทำเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของตน

นอกจากนี้ การเมืองหรือพฤติกรรมทางการเมืองมักจะเป็นหัวข้อที่มีการโต้เถียงในหมู่นักบริหารหรือผู้นำ กล่าวคือ สำหรับนักบริหารหรือผู้นำบางกลุ่มมีความเห็นในเรื่องของ "พฤติกรรมทางการเมือง" ในแง่ที่พึงปรารถนา ในขณะที่นักบริหารหรือผู้นำบางกลุ่มมีความเห็นต่อ "พฤติกรรมทางการเมือง" ในแง่ที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อองค์กร จากการศึกษาของ D. L. Madison และคณะ (D. L. Madison, R. T. Allen, L. W. Porter and B. T. Mayes. 1980: pp. 92-107 อ้างถึงในจุมพล หนิมพานิช 2547: 156) พบว่า ผู้บริหารหรือนักบริหารหรือผู้นำประมาณร้อยละ 53 เห็นว่าการเมืองหรือพฤติกรรมทางการเมืองในองค์กรมีผลกระทบทางบวกต่อความสัมฤทธิ์ผลของเป้าหมายขององค์กร ในขณะที่ร้อยละ 44 เห็นว่าการเมืองพฤติกรรมในทางการเมืองในองค์กร ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสมาชิกขององค์กร โดยเฉพาะต่อการสัมฤทธิ์ผลของเป้าหมาย สำหรับการศึกษาชิ้นอื่น ๆ (J. Gands and V. Murray. 1980, pp. 237-251 อ้างถึงใน จุมพล หนิมพานิช 2547: 156) พบว่า ผู้บริหารมักจะมีทัศนคติเชิงขัดแย้งต่อการเมืองต่อพฤติกรรมทางการเมืองใน องค์กร กล่าวคือ ผู้บริหารหรือผู้นำมากกว่าร้อยละ 89 เห็นด้วยว่าการเมืองในองค์กรหรือในที่ทำงานดูเป็นเรื่องธรรมดาที่เกิดขึ้น และผู้บริหารนักบริหารหรือผู้นำที่ประสบความสำเร็จมักเป็นนักการเมืองที่ดี ในขณะที่ร้อยละ 59 เห็นว่าองค์กรหรือสถานที่ทำงานควรจะเป็นอิสระจากการเมือง

โดยทั่วไปเงื่อนไขขององค์กรที่จะสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมทางการเมือง (Political Activity) มีอยู่หลายเงื่อนไข เงื่อนไขดังกล่าวมักได้แก่ เป้าหมายที่ไม่ชัดเจน

การตัดสินใจแบบเผด็จการอำนาจนิยม ทรัพยากรที่หาได้ยาก เป็นต้น ในแง่ของหลักการผู้ที่ใช้ อำนาจในองค์กรก็คือ ผู้ที่เป็นนักการเมืองในองค์กรซึ่งมีคุณลักษณะส่วนตัวของนักการเมืองใน องค์กรที่มีประสิทธิภาพ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2.1 แสดงคุณลักษณะส่วนตัวของนักการเมืองในองค์กรที่มีประสิทธิผล

คุณลักษณะส่วนตัว	ตัวอย่างพฤติกรรม
- การแสดงออก	- ต้องสามารถสื่อสารข้อคิดความเห็นได้อย่างกระฉับกระเฉง
- มีความรู้สึกอ่อนไหว	- เป็นบุคคลที่มีความอ่อนไหว ต่อบุคคลอื่นต่อสถานการณ์ และ ต่อโอกาสต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น
- เชี่ยวชาญหรือเก่งในเรื่องสังคม	- ต้องเป็นบุคคลที่เข้าใจบรรทัดฐานทางสังคมขององค์กรดี ขณะเดียวกันมีการประพฤติปฏิบัติที่เป็นที่รับรู้ โดยบุคคลอื่นที่มีความเหมาะสมดี
- มีความสามารถ	- ต้องเป็นบุคคลที่มีทักษะและคุณวุฒิที่สำคัญ
- เป็นที่ชื่นชม	- เป็นบุคคลที่บุคคลากรอื่น ๆ ในองค์กรต่างชื่นชมหรือชื่นชม
- เปิดเผย	- เป็นบุคคลที่ให้ความสนใจ ในสิ่งที่เกิดขึ้นรอบ ๆ ตัว
- มีความเชื่อมั่นในตนเอง	- เป็นบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในศักยภาพ ความสามารถของตน
- ก้าวร้าว	- เป็นบุคคลที่ชอบอ้างตนเองขณะเดียวกันเป็นบุคคลที่มีพลัง
- ทะเยอทะยาน	- เป็นบุคคลที่มีความกระหายที่จะให้ได้มาซึ่งความสำเร็จ
- อ้อมค้อม	- เป็นบุคคลที่ชอบใช้ยุทธวิธีเพื่อให้ได้มาในสิ่งที่ตนต้องการ
- คนขององค์กร	- เป็นบุคคลที่เน้นความเป็นอยู่ที่ดี (Well-being) ขององค์กรหรือ หน่วยงาน
- มีสติปัญญาดี	- เป็นบุคคลที่สามารถใช้ความรู้ความสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้ดี
- มีตรรก	- เป็นบุคคลที่มีความสามารถในการใช้เหตุผล

ที่มา: P. N. Allen, D. L. Madison, L. W. Porter, P. A. Renwick, and B. T. Mayes. "Organization Politics: Tactics and Characteristics of its Actors" California Management Review. Fall 1979: pp. 77-83 อ้างถึงใน จุมพล หนิมพานิช 2547: 157

ลักษณะของนักการเมืองในองค์กรข้างต้น ในทรศนะของ Michael MacCoby เห็นว่านักการเมืองในองค์กรโดยทั่วไปจะมีอยู่ 4 แบบ (M. MacCoby. 1976 อ้างถึงใน จุมพล หนิมพานิช 2547: 158) ดังนี้

1. เป็นนักการเมืองในองค์กรประเภทช่างฝีมือ (Craftman) นักการเมืองในองค์กรแบบนี้เป็นนักการเมืองประเภทที่มีความเชี่ยวชาญทางเทคนิคที่ชอบความถูกต้องประณีต และลงรายละเอียดคนนอกเหนือไปจากการ เป็นบุคคลที่โดยปกติ ใจเย็น จริงใจ สุภาพ และเป็นนักปฏิบัติ ในแง่ของเป้าหมาย นักการเมืองประเภทนี้มีเป้าหมาย คือ การเป็นผู้จัดหาที่ดี ในแง่ของความกระตือรือร้น นักการเมืองในองค์กรประเภทนี้มีความกระตือรือร้นน้อยกว่านักการเมืองในองค์กรประเภทอื่น ๆ

2. เป็นนักการเมืองในองค์กรประเภทนักต่อสู้ในป่า (Jungle Fighters) นักการเมืองในองค์กรประเภทนี้ โดยทั่วไปต้องการหรือปรารถนา ความสำเร็จ ขณะเดียวกันไม่กลัวที่จะไปเหยียบเท้าคนอื่น หากการเหยียบเท้านั้นเป็นไปเพื่อความก้าวหน้าของตนเอง นอกจากนี้ นักการเมืองในองค์กรแบบนี้ยังเชื่อว่าผู้ร่วมงานบางครั้งอาจถูกใช้เป็นเครื่องมือ เพื่อความก้าวหน้าของเพื่อนพ้องในองค์กร โดยทั่วไปนักการเมืองในองค์กรประเภทนี้มีอยู่ 2 แบบ คือ แบบแรก เป็นแบบ “สุนัขจิ้งจอก” (Foxes) แบบที่สอง เป็นแบบ “สิงโต” (Lions)

ลักษณะของนักการเมืองในองค์กรแบบแรก คือ แบบ “สุนัขจิ้งจอก” นักการเมืองแบบนี้ชอบสร้างรังหรือแหล่งหลบซ่อนในองค์กรและใช้รังหรือแหล่งหลบซ่อนดังกล่าว เพื่อให้ตัวเองปลอดภัย ในขณะที่นักการเมืองในองค์กรแบบหลัง คือ แบบ “สิงโต” ชอบสร้างอาณาจักร โดยการรุกล้ำดินแดนหรืออาณาจักรของคนอื่น

3. เป็นนักการเมืองในองค์กรประเภทคนขององค์การหรือของบริษัท (Company Man หรือ Woman) ที่มีลักษณะอนุรักษ์นิยม โดยมีเป้าหมาย (ของตัวเอง) อยู่ที่การปกป้องตัวเองและบริษัท ตามความเป็นจริงแล้ว เอกลักษณ์ของนักการเมืองในองค์กรประเภทนี้อยู่ที่การที่บริษัทหรือองค์การเป็นบริษัทองค์การที่มีอำนาจและได้รับการปกป้อง

4. เป็นนักการเมืองในองค์กรประเภทชอบเล่นเกมส (Gamesman) นักการเมืองในองค์กรประเภทนี้ โดยทั่วไปชอบแข่งขันและมองธุรกิจเหมือนกับเป็นเกมส์ในแง่ที่มีการแข่งขันกันตลอดเวลา นอกจากนี้นักการเมืองประเภทนี้มีแนวโน้มที่จะมีบารมี (Charismatic) และชอบจูงใจผู้ร่วมงานให้ทำงานด้วยความกระตือรือร้น และที่สำคัญพวกนี้ชอบพูดคุยเกี่ยวกับยุทธวิธีและกลยุทธ์ทางธุรกิจ

1.3 ลักษณะของพฤติกรรมการเมืองในองค์กร (Characteristics of Political

Behaviour in Organizations) พฤติกรรมทางการเมืองในองค์กรมีลักษณะ (R. Dennis Middlemist and Michael A. Hitt. 1988 อ้างถึงใน จุมพล หนิมพานิช 2547: 163) ดังต่อไปนี้

1) ให้ความสำคัญกับอำนาจ (Power) ที่ไม่ใช่อำนาจอันชอบธรรมที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้มาจากสายการบังคับบัญชา ตามโครงสร้างขององค์กร

2) ให้ความสำคัญกับการได้มาซึ่งอำนาจ

3) เป็นเรื่องที่ทำให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้รับประโยชน์

นอกจากนี้ พฤติกรรมทางการเมืองในองค์กรยังสามารถมองได้ใน 2 ลักษณะ (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ 2541: 223) คือ

1. พฤติกรรมทางการเมืองตามกฎหมาย (Legitimate political behavior) หมายถึง การเมืองตามปกติเป็นการกระทำตามหัวหน้าตามสายการบังคับบัญชา รูปแบบของการรวมตัวกัน การปฏิบัติตามนโยบายขององค์กรการตัดสินใจ การพัฒนาการตัดสินใจ และการพัฒนาการติดต่อ นอกองค์กร โดยผ่านกิจกรรมที่เป็นมืออาชีพ เหล่านี้จะกระทำอย่างเป็นทางการ โดยผ่านสายการบังคับบัญชาตามลำดับชั้น

2. พฤติกรรมทางการเมืองที่ไม่เป็นไปตามกฎหมาย (Illegitimate political behavior) เป็นพฤติกรรมที่ไม่เป็นไปตามกฎเกณฑ์ รุนแรง ละเมิดกฎเกณฑ์ กิจกรรมที่ไม่ถูกต้อง รวมถึงการทำลายทรัพย์สินโดยเจตนาการแกล้งการฉ้อโกง ถึงสิ่งที่ผิดของผู้บริหารต่อสาธารณชน และการที่กลุ่มของพนักงานนัดหยุดงานพร้อมๆ กัน

1.4 ปัจจัยที่ทำให้เกิดพฤติกรรมทางการเมือง (Factors contributing to political behavior) ปัจจัยที่ทำให้เกิดพฤติกรรมทางการเมือง (Factors contributing to political behavior) (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ 2541: 224-225) คือ

1. ปัจจัยเฉพาะบุคคล (Individual factors) ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะได้รวบรวมคุณลักษณะที่เป็นบุคลิกภาพความต้องการ และปัจจัยด้านอื่นๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางการเมือง พบว่า พนักงานที่มีการตรวจสอบด้วยตัวเองสูง คนที่มีการควบคุมภายในได้ดี และการลงทุนส่วนบุคคลในองค์กรจะนำไปสู่การเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางการเมือง กล่าวคือ

1.1 คนที่มีการตรวจสอบตนเองสูงจะมีความรู้สึกไวต่อการปรับตัวแสดงระดับของการคล้อยตามสังคมสูงและมักจะมีทักษะทางด้านพฤติกรรมทางการเมืองสูงกว่าบุคคลที่มีการตรวจสอบตนเองต่ำ

1.2 คนที่มีการควบคุมตนเองได้ดีจะเชื่อว่าเขาสามารถควบคุมสิ่งแวดล้อมได้ และมักจะมีความเอนเอียงที่จะมีจุดยืนที่ก้าวหน้า ตลอดจนพยายามที่จะสร้างสถานการณ์ที่เขาชอบ

การจูงใจบุคคลเพื่อให้ได้รับอำนาจและการควบคุมพฤติกรรมของบุคคลอื่น การควบคุมอารมณ์และความเชื่อ ซึ่งผลที่ได้รับจะพิสูจน์เป้าหมายในการทำงานของบุคคล สิ่งนี้เป็นเรื่องง่ายที่จะใช้ในการเมืองเพราะเป็นวิธีทางที่จะนำไปสู่ความสนใจส่วนตัวในโอกาสต่อไป

1.3 การลงทุนส่วนบุคคลในองค์การจะเป็นทางเลือกและความหวังไปสู่ความสำเร็จซึ่งจะมีอิทธิพลที่ชักจูงให้เข้าสู่วิถีทางการเมือง บุคคลซึ่งลงทุนในองค์การในลักษณะของความคาดหวังในการเพิ่มผลประโยชน์ในอนาคตมาก เขาจะรู้สึกสูญเสียมาก โอกาสในงานของแต่ละบุคคล ได้แก่ งานการตลาดที่เขาชอบหรือความชำนาญงานที่หายาก มีความรู้ การมีชื่อเสียงหรือความมีอิทธิพลภายนอกองค์การ ยิ่งมีมากก็จะมีความเสี่ยงมากต่อพฤติกรรมทางการเมือง ถ้าบุคคลมีความคาดหวังในความสำเร็จสูงก็จะมีพฤติกรรมทางการเมืองสูงด้วย

2. ปัจจัยองค์การ (Organizational factors) กล่าวคือ สถานการณ์และวัฒนธรรมในองค์การสามารถสร้างพฤติกรรมทางการเมืองได้เช่นเดียวกันกับลักษณะเฉพาะบุคคล เช่น เมื่อทรัพยากรในองค์การลดน้อยลง เมื่อรูปแบบของการจัดทรัพยากรเปลี่ยนแปลงไป และการเลื่อนตำแหน่ง องค์การมักต้องเผชิญหน้ากับการเมือง วัฒนธรรมในองค์การซึ่งมีความไว้วางใจกันน้อย บทบาทของความไม่ชัดเจน ระบบการประเมินผลที่ไม่ชัดเจน การจัดสรรรางวัล การตัดสินใจ แบบประชาธิปไตย แรงกดดัน และการบริหารตนเองของผู้บริหารระดับสูง ประกอบด้วย

2.1 การปรับปรุงการจัดทรัพยากร (Reallocation of resources) เมื่อองค์การต้องการลดทรัพยากรเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพขององค์การ การให้ความสนใจกับทรัพยากรที่ต้องสูญเสียไป พนักงานอาจจะไม่พอใจและนำไปสู่พฤติกรรมทางการเมือง

2.2 โอกาสในการเลื่อนตำแหน่ง (Promotion opportunities) การตัดสินใจเกี่ยวกับการเลื่อนตำแหน่ง เป็นปัจจัยที่มีพฤติกรรมการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้องมากที่สุด ในองค์การ

2.3 ความไว้วางใจระดับต่ำ (Low trust) ความไว้วางใจระดับต่ำในองค์การจะเพิ่มพฤติกรรมการเมือง ดังนั้นการสร้าง ความไว้วางใจจึงเป็นสิ่งที่ช่วยลดพฤติกรรมทางการเมือง

2.4 ความคลุมเครือในบทบาท (Indistinct of Role) ความคลุมเครือในบทบาท หมายถึง การกำหนดพฤติกรรมของพนักงานอย่างไม่ชัดเจน มีข้อกำหนดน้อยไม่ได้วางบทบาทและหน้าที่อย่างเป็นทางการว่าพนักงานแต่ละคนจะต้องทำอะไรบ้าง จะทำให้พนักงานสับสนซึ่งเป็นที่สาเหตุทำให้เกิดพฤติกรรมทางการเมืองได้

2.5 ระบบการประเมินผลงานที่ไม่ชัดเจน (Unclear performance evaluation system) การประเมินผลการปฏิบัติงานที่ไม่เป็นไปตามหลักวิชาการ องค์การที่การประเมินในลักษณะของการใช้ความคิดเห็นส่วนตัว เน้นการประเมินด้วยบุคคลคนเดียว สิ่งเหล่านี้เป็นผลทำให้เกิดพฤติกรรมทางการเมืองได้

2.6 การให้รางวัล (Reward practices) วัฒนธรรมขององค์กรยิ่งเน้นการให้รางวัลมากเท่าไรพนักงานยิ่งมีการเคลื่อนไหวทางการเมืองมากขึ้นเท่านั้น

2.7 การตัดสินใจแบบประชาธิปไตย (Democratic decision) การตัดสินใจแบบประชาธิปไตย ผู้บริหารจะให้พนักงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยใช้เสียงข้างมากผู้บริหารบางคนใช้อำนาจในตำแหน่งของตนเองเพื่อครอบงำการตัดสินใจ

2.8 แรงกดดันในองค์กรสูง (High performance pressures) แรงกดดันให้พนักงานกระทำมีมากเท่าใด จะทำให้เกิดพฤติกรรมทางการเมืองมากขึ้นเท่านั้น

2.9 พฤติกรรมของผู้บริหารระดับสูง (High-level's Behavior) พฤติกรรมของผู้บริหารระดับสูง ถ้าพนักงานมองว่าผู้บริหารระดับสูงอยู่ในพฤติกรรมทางการเมืองจะทำให้บรรยากาศในองค์กรเข้าไปเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางการเมืองมากขึ้นด้วย

จากองค์ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการเมืองในองค์กรที่ได้นำเสนอมาข้างต้น จะพบว่า พฤติกรรมการเมืองในองค์กรมีความเกี่ยวข้องกับ “อำนาจ” (Power) หรืออาจจะพูดได้ว่า อำนาจเป็นพื้นฐานของพฤติกรรมทางการเมืองตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอกล่าวถึงอำนาจในที่นี้ด้วย

1.5 ความหมายของอำนาจ (Power)

ดาร์ล (Dahl 1957 อ้างถึงในจุมพล หนิมพานิช 2537: 76) กล่าวว่า อำนาจ หมายถึง ความสามารถของบุคคลหนึ่งที่จะทำให้บุคคลอีกคนหนึ่ง กระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่บุคคลคนนั้นต้องการ โดยไม่คำนึงว่าบุคคลที่จะต้องกระทำการนั้นมีความต้องการที่จะทำสิ่งนั้นหรือไม่

เอสการ์ ซีอินท์ (Edgar Schein 1965 อ้างถึงในจุมพล หนิมพานิช 2537: 76) ได้ให้ความหมาย เกี่ยวกับอำนาจไว้ว่า อำนาจ หมายถึง ความสามารถของบุคคล บุคคลใดหรือกลุ่มบุคคลหนึ่ง กลุ่มบุคคลใดที่ทำให้บุคคลอื่นเปลี่ยนแปลงแนวทางปฏิบัติหรือวิถีชีวิตได้

โรซาร์เบท มอร์ท เคนเทอร์ (Rosabeth Moss Kanter 1977 อ้างถึงในจุมพล หนิมพานิช 2537: 76) กล่าวว่า อำนาจ หมายถึง ความสามารถที่จะระดมทรัพยากรเพื่อให้ได้มา และใช้ไปตามที่บุคคลปรารถนาหรือต้องการ ทั้งนี้เพื่อให้เป้าหมายที่ตั้งไว้บรรลุผล

รูสเซล (Russell cited in Tansey 1995: 5) ได้ให้ความหมายของคำว่า อำนาจ หมายถึง ความ ตั้งใจทำให้เกิดทรัพย์สินสมบัติส่วนตัว

จุมพล หนิมพานิช (2537: 76) ได้ให้ความหมายของอำนาจ หมายถึง การที่บุคคลคนหนึ่งสามารถที่จะทำให้บุคคลอีกคนหนึ่งทำบางสิ่งบางอย่างที่บุคคลคนนั้นต้องการ หรือ

อำนาจ คือ ความสามารถที่จะใช้อิทธิพล หรือการที่บุคคลคนหนึ่งสามารถที่จะทำให้สิ่งต่าง ๆ เกิดขึ้นตามที่บุคคลคนนั้นปรารถนาหรือต้องการได้ ทั้งนี้เพื่อให้เป้าหมายที่ตั้งไว้บรรลุผล

จากความหมายของอำนาจที่ได้กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า อำนาจ หมายถึง ความสามารถของบุคคลหรือกลุ่มคน ที่ทำให้บุคคลอื่นหรือกลุ่มคนอื่นกระทำ เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ตนเองต้องการ ผ่านอำนาจที่ของตนเองหรือของกลุ่มตนที่มีอยู่ ทั้งอำนาจที่เป็นทางการและอำนาจที่ไม่เป็นทางการ

1.6 คุณลักษณะของอำนาจ

คุณลักษณะหรือลักษณะของอำนาจ (Robert Albaness, David D. Van Fleet 1983 อ้างถึงใน จุมพล หนีนิพานิช 2547: 95) มีดังต่อไปนี้

1. ความสัมพันธ์ (Relation) อำนาจมีอยู่ในความสัมพันธ์ หมายความว่า อำนาจของบุคคลคนหนึ่งจะเกิดขึ้นต่อเมื่อบุคคลมีความสัมพันธ์กันทางสังคม ในแง่ที่ว่าอำนาจเป็นสมรรถภาพหรือความสามารถของบุคคลหนึ่งที่จะผลักดันให้อีกบุคคลหนึ่งกระทำตามที่ตนปรารถนา โดยไม่สนใจว่าบุคคลคนนั้นจะยินยอมหรือเต็มใจที่จะทำตามหรือไม่ คุณลักษณะของอำนาจในข้อนี้ โดยทั่วไปมีความสำคัญต่อการวิเคราะห์พฤติกรรมของบุคคล

2. การขึ้นอยู่กับ (Dependence) เป็นคุณลักษณะของอำนาจในประการที่สอง หมายความว่า การที่บุคคลคนหนึ่งมีอำนาจเหนือคนอื่น ก็เพราะบุคคลอีกคนหนึ่งต้องขึ้นอยู่กับบุคคลคนนั้น เช่น ในกรณีของนายจ้างที่ในปัจจุบันมีอำนาจเหนือลูกจ้างก็เพราะลูกจ้างต้องขึ้นอยู่กับนายจ้าง ทั้งนี้ เพื่อคำตอบแทนอย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์ลักษณะนี้ระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างไม่ได้เป็นความสัมพันธ์ด้านเดียว กล่าวคือ บางครั้งนายจ้างก็ต้องขึ้นอยู่กับลูกจ้าง คือมีอำนาจเหนือนายจ้าง โดยเฉพาะในกรณีที่นายจ้างต้องการความร่วมมือการสนับสนุน ตลอดจนประสิทธิภาพในการผลิตจากลูกจ้าง

3. ความน่าจะเป็น (Probability) เป็นคุณลักษณะอีกประการหนึ่งของอำนาจ ได้มีการให้คำนิยามหรือคำจำกัดความเกี่ยวกับอำนาจของบุคคลคนหนึ่งว่า มีค่าเท่ากับความน่าจะเป็นที่บุคคลคนนั้นจะสามารถปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุผลตามเจตจำนงของตนได้ แม้จะมีการต่อต้านก็ตาม หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง อำนาจคือ ความน่าจะเป็น (Probability) ที่บุคคลอื่นจะตอบสนองตามความตั้งใจของผู้ใช้อำนาจนั้น

4. การขยายเขตอำนาจ (Power Expansion) อำนาจสามารถเพิ่มหรือขยายได้ในแง่ดังกล่าว ถ้าบุคคลใดบุคคลหนึ่งยังมีอำนาจเพิ่มขึ้น บุคคลนั้นก็ยังมีทางเลือกในการประพฤติปฏิบัติได้กว้างขวางเพิ่มขึ้น ในแง่นี้หมายความว่า บุคคลที่มีอำนาจมากสามารถกระทำในสิ่งที่ดีหรือสิ่งที่ไม่ดีได้มากกว่าบุคคลที่มีอำนาจน้อยกว่า เพราะบุคคลคนนั้นสามารถทำให้บุคคลอื่นกระทำตามที่

ตนปรารถนาได้มากกว่า ดังนั้นการที่บุคคลคนนั้นจะดำเนินการให้สิ่งต่างๆ บรรลุตามเป้าหมาย ย่อมทำได้มากกว่าคนที่มีความอำนาจอิทธิพลน้อยกว่า อย่างไรก็ตามบุคคลที่มีอำนาจเพิ่มขึ้น โอกาสที่จะใช้อำนาจไปในทางที่ผิดก็ยังมีมาก ถ้าไม่ระมัดระวังในการใช้อำนาจนั้นๆ

5. ระดับหรือขั้นของอำนาจ (Degree) โดยทั่วไประดับของอำนาจของบุคคลใด บุคคลหนึ่งขึ้นอยู่กับความรู้ของบุคคลอื่น เช่น นาย ก และ นาย ข ซึ่งเป็นลูกจ้างของ นาย ค ในหน่วยงานแห่งหนึ่งอาจจะรับรู้ระดับของอำนาจที่ นาย ค มีต่อพวกตนและต่อลูกจ้างคนอื่นแตกต่างกันไป ในแง่นี้บางครั้งเป็นการยากหรือเป็นการลำบากสำหรับ นาย ค ที่จะรู้ถึงความสามารถหรืออำนาจที่ตนมีอยู่ในการที่จะผลักดันให้บุคคลอื่นกระทำตามที่ตนปรารถนา

6. การแลกเปลี่ยน หรือความสัมพันธ์ที่ต่างฝ่ายต่างมีต่อกัน (Reciprocity) คุณลักษณะหรือลักษณะของอำนาจประการต่อมาคือ การแลกเปลี่ยนหรือความสัมพันธ์ที่ต่างฝ่ายต่างมีต่อกัน ในความสัมพันธ์ทางอำนาจส่วนใหญ่แม้จะมีความไม่เท่าเทียมในระดับของการพึ่งพาหรือความสัมพันธ์ที่ต่างมีต่อกัน หรือระหว่างหมู่คณะแต่โดยทั่วไปแล้วการที่จะระบุว่าหมู่ใดคณะใดมีอำนาจมากกว่าหมู่อื่น คณะอื่นเป็นเรื่องที่ทำได้ไม่ยาก โดยดูที่ความสัมพันธ์ที่ต่างมีต่อกัน ตลอดจนงานที่ฝ่ายหนึ่งต้องขึ้นอยู่กับอีกฝ่ายหนึ่ง

7. ความเฉพาะเจาะจง (Specificity) คุณลักษณะหรือลักษณะของอำนาจประการต่อมาคือ อำนาจมักจะเป็นเรื่องเฉพาะเจาะจงต่อประเด็นต่อสถานการณ์หรือต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งในแง่ที่ว่าผู้ที่มีอำนาจลักษณะนี้ สามารถใช้อำนาจต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องได้เฉพาะในบางกรณี เช่นผู้เชี่ยวชาญทางเทคนิคอาจจะให้ความช่วยเหลือกับรองประธานฝ่ายบริหารในที่ประชุมผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานหรือองค์การในกรณีที่การประชุมนั้นมีเรื่องหรือประเด็นเกี่ยวกับความเชี่ยวชาญทางเทคนิคที่ไม่มีใครอื่นมีความรู้เลยนอกจากผู้เชี่ยวชาญทางเทคนิคผู้นั้น

เฟรน และ ราเวน (French and Raven 1960 อ้างถึงใน สุพิณ เกชาคุปต์ 2537: 132-134) ได้แบ่งประเภทของอำนาจตามแหล่งที่มาออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

1. อำนาจในการให้รางวัล (Reward Power) บุคคลที่มีอำนาจนี้จะต้องเป็นผู้มีความสามารถในการให้ผลประโยชน์แก่ผู้อื่นได้ ผลประโยชน์นี้จะต้องเป็นสิ่งมีค่าในสายตาของผู้รับ เช่น ผู้จัดการมีอำนาจในการเลื่อนขั้น เลื่อนเงินเดือน ให้ค่าชมเชยและยกย่องให้เกียรติแก่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาซึ่งเป็นสิ่งที่เขาต้องการ การที่การให้รางวัลเป็นบ่อเกิดแห่งอำนาจนั้นก็เพราะผู้รับเห็นค่าของรางวัลว่าเป็นประโยชน์แก่ตน หากผู้รับไม่เห็นคุณค่า บุคคลผู้ให้รางวัลไม่ถือว่ามีอำนาจ เพราะผู้รับรางวัลไม่เห็นความสำคัญ ดังนั้นผู้ให้จึงไม่มีอิทธิพลเหนือพฤติกรรมของผู้รับ

2. อำนาจในการบังคับขู่เข็ญ (Coercive Power) การบังคับขู่เข็ญเป็นอำนาจก็เพราะได้ก่อให้เกิดความกลัวขึ้นกับผู้ถูกบังคับและจำเป็นต้องทำตามความต้องการของผู้ใช้อำนาจ

อำนาจนี้ใช้กันมากเพราะใช้ง่ายและส่งผลให้เกิดความรู้สึกทันที เช่น การที่ผู้บังคับบัญชาสั่งตัดเงินเดือนข้าราชการ การที่คนรูปร่างใหญ่แข็งแรงทำร้ายคนรูปร่างเล็กกว่า เป็นต้น

3. อำนาจที่ชอบธรรม (Legitimate Power) หมายถึง อำนาจที่ผู้ถูกใช้อำนาจยอมรับการใช้อำนาจนั้น การยอมรับว่าสิ่งใดชอบธรรมหรือไม่ชอบธรรมนั้น ประการแรก ค่านิยมหรือวัฒนธรรมของสังคม องค์กรหรือกลุ่มนั้น ได้กำหนดหรือถือปฏิบัติกันมา เช่น ระบบอาวุโส คนมีอายุมากมีสิทธิในการสั่งสอนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เยาว์วัยกว่า ความชอบธรรมอาจเกิดจากระเบียบกฎหมายให้อำนาจไว้ เช่น ตำแหน่งที่สูงกว่ามีอำนาจเหนือตำแหน่งที่ต่ำลงตามลำดับของสายการบังคับบัญชา หรือเกิดจากการแต่งตั้งให้เป็นตัวแทนของบุคคลที่มีอำนาจมากให้มากระทำการเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ได้รับมอบหมาย เช่น ผู้แทนของรัฐมนตรี หรือประธานบริษัทที่ได้รับมอบหมายให้มาเจรจากับผู้นำสหภาพแรงงาน เป็นต้น

4. อำนาจอ้างอิง (Referent Power) หมายถึง อำนาจที่ได้มาจากการเป็นที่สนใจ (attractiveness) หรือเป็นที่ดึงดูดใจของผู้อื่นบุคคลเหล่านั้นจะมีความต้องการที่จะเป็นพวกหรือเป็นแบบอย่างเดียวกันบุคคลหนึ่งเมื่อมีมาก ๆ เข้าก็จะทำให้บุคคลนั้นเป็นผู้มีอำนาจขึ้นมาเพราะเขาสามารถมีอิทธิพลเหนือพฤติกรรมของคนหมู่มากได้ เช่น มหาเศรษฐี มีอำนาจบารมีชนิดนี้สูง มีคนเป็นจำนวนมากที่เชื่อฟังคำร้องขอของท่านในเรื่องต่าง ๆ และมีพฤติกรรมตามที่ท่านต้องการ ตัวอย่างอีกอย่างหนึ่ง ได้แก่ พวกดารานักแสดงหรือนักกีฬาที่มีชื่อเสียงที่มีอิทธิพลต่อการเอาอย่างจากประชาชนทั่วไปในองค์กรผู้มีอำนาจประเภทนี้จะต้องเป็นผู้ที่มีเสน่ห์ดึงดูดใจคนอื่น ๆ ให้เชื่อฟังและทำตามความต้องการของตน

5. อำนาจของความชำนาญการ (Expert Power) ได้แก่ การที่บุคคลมีความเชี่ยวชาญชำนาญการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งมากกว่าคนอื่น ๆ และคนอื่น ๆ มีความเชื่อถือไว้ใจและพร้อมจะทำตามความคิดเห็นของเขาซึ่งผู้เชี่ยวชาญจะต้องสร้างให้เกิดขึ้นในใจของผู้อื่นก่อน เช่น วิศวกร นักบัญชี ช่างคอมพิวเตอร์ จะมีความรู้ทางเทคนิคในสาขาของตนมากกว่าคนอื่น ๆ เมื่อมีปัญหาหน้าที่เกี่ยวข้องในเรื่องเฉพาะบุคคลเหล่านั้นจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในองค์กร

จากแหล่งที่มาของอำนาจที่ได้กล่าวมาข้างต้น จะพบว่าอำนาจประเภทต่าง ๆ เหล่านี้จะกระจายอยู่ทั่วไปในองค์กร ส่วนอำนาจของใครจะมากน้อยเพียงไรนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ที่สำคัญคือเรื่องของการยอมรับในอำนาจที่ผู้อื่นมีต่อผู้ใช้อำนาจ เพราะอำนาจจะมีผลก็ต่อเมื่อมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลสองฝ่าย คือ ผู้ใช้อำนาจและผู้ถูกใช้อำนาจ โดย บาร์นาท (Barnard 1960 อ้างถึงใน สุพิณ เกษาคุปต์ 2537: 133-134) ได้กล่าวว่าเราสามารถอธิบายความสัมพันธ์ของทั้งสองฝ่ายว่าการใช้อำนาจมีประสิทธิผลมากน้อยเพียงไรแค่ไหน โดยการพิจารณาที่ปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

1. อัตราการพึ่งพิง (Dependency) กล่าวคือ ถ้าผู้ถูกใช้อำนาจ (target) ต้องพึ่งพิงผู้ใช้อำนาจ (agent) มากเท่าไร ผู้ถูกใช้อำนาจก็ต้องยอมตามความต้องการของผู้ใช้อำนาจมากเท่านั้น (เมื่อตนไม่มีทางเลือกอื่น)

2. ความไม่แน่นอน (Uncertainty) กล่าวคือ บุคคลที่มีความไม่มั่นใจสถานการณ์หรือในพฤติกรรมของตนเองว่าถูกต้องหรือเหมาะสมหรือไม่ ย่อมถูกชักจูงจากผู้อื่นได้ง่าย

3. บุคลิกภาพ (Personality) กล่าวคือ บุคคลที่มีบุคลิกภาพที่ชอบสังคม ชอบคบเพื่อน (Social affiliation needs) หรือบุคคลที่ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง มักจะถูกครอบงำโดยบุคคลอื่นได้ง่ายกว่าผู้ที่เชื่อมั่นในตนเอง

4. ปัญญา ความฉลาด (Intelligence) กล่าวคือ บุคคลที่ฉลาดมักจะพิจารณาหาเหตุผลและไม่เชื่อหรือยอมรับอะไรง่าย ๆ ดังนั้น จึงยากที่จะถูกชักจูงจะยอมอยู่ใต้อิทธิพลของผู้อื่นอย่างง่าย ๆ

5. วัฒนธรรม (Culture) กล่าวคือ วัฒนธรรมที่อิทธิพลต่อลักษณะนิสัยประจำชาติของคน เช่น วัฒนธรรมตะวันตกที่เน้นในเรื่องของลัทธิปัจเจกชนนิยมจะยอมรับอิทธิพลหรือการใช้อำนาจของบุคคลอื่นได้ยากกว่าวัฒนธรรมของชาติตะวันออกที่เน้นในเรื่องของความปรองดองสามัคคีและเป็นแบบอย่างเดียวกันของสังคม

ฮาร์เบิร์ต คิวแมน (Herbert Kelman n.d. อ้างถึงในสุพิณ เกษาคุปต์ 2537: 135) ได้จัดกลุ่มประเภทอำนาจ ตามลักษณะของกระบวนการของการยอมรับการใช้อำนาจ (process of power) เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. การยอมตาม (Compliance) กล่าวคือ บุคคลจะยอมทำตามความต้องการของผู้ใช้อำนาจ เพราะหวังผลประโยชน์ที่จะได้รับหรือเพื่อหลีกเลี่ยงการถูกลงโทษ (Reward – Coercive Power) เงื่อนไขที่ผู้ใช้อำนาจจะต้องมีก็คือการควบคุมสอดส่องดูแลไม่ให้มีการต่อต้านอำนาจนี้

2. การอ้างตนเป็นพวกเดียวกัน (Identification) กล่าวคือ อำนาจที่ผู้ใช้อำนาจมีอยู่คือ ความดึงดูดใจ (Motivation Power) ผู้ที่ต้องการใช้อำนาจนี้จะต้องเป็นคนที่มีบารมี มีความเด่นหรือเสน่ห์เพื่อทำให้คนอื่นต้องการมีความสัมพันธ์หรืออยากเป็นพวกด้วยสิ่งที่ผู้ใช้อำนาจจะรักษาอำนาจนี้ไว้ได้ก็คือต้องรักษาความเด่นของตนให้เป็นที่ต้องใจของบุคคลอื่นอยู่เสมอ มิฉะนั้น ผู้ที่สมัครรักใคร่อยู่จะหมดความสนใจและเอาใจออกห่าง

3. ความสอดคล้องกับค่านิยมของบุคคล กล่าวคือ อำนาจที่ผู้ชำนาญการหรืออำนาจความชอบธรรม ทำให้ผู้อื่นยอมรับได้ก็เพราะสอดคล้องกับค่านิยมหรือความรู้สึกนึกคิดของเขา ถ้าผู้ถูกใช้อำนาจไม่ยอมรับความชอบธรรมที่ผู้ใช้อำนาจมีอยู่หรือเห็นว่าผู้ใช้อำนาจไม่ได้เป็นผู้เชี่ยวชาญมีความรู้ความสามารถในเรื่องนั้น ๆ จริง เขาก็จะหมดความเชื่อถือและไม่ยอมรับการให้

อำนาจนี้ คิวแมน (Kelman) เรียกกระบวนการของการยอมรับอำนาจแบบนี้ว่า กระบวนการยอมรับส่วนบุคคล (internalization)

1.7 ลักษณะอำนาจทางการเมืองการปกครอง (Authority or Domination of Politics and Government)

เวเบอร์ได้แบ่งอำนาจทางการเมืองการปกครอง ออกเป็น 3 ลักษณะ (ประจิดร มหาหิง 2529: 77-79) ดังนี้

1) อำนาจตามจารีตประเพณี (The tradition authority) ได้แก่ อำนาจที่อาศัยความเชื่อที่ประชาชนยึดถือในความศักดิ์สิทธิ์ของประเพณีที่มีมาช้านาน เชื่อในความศักดิ์สิทธิ์ของคำสั่งและอำนาจในการปกครองว่าสืบต่อกันมาช้านานจากอดีต ในอดีตเป็นอย่างไรก็ต้องเป็นไปอย่างนั้น ไพร่ฟ้าประชาชนต้องเชื่อฟังผู้ปกครองที่ใช้อำนาจการเมืองที่อาศัยจารีตประเพณีเป็นฐานรองรับความจงรักภักดีส่วนตัว (Personal loyalty) และจารีตประเพณี (Customs) ไม่เพียงแต่เป็นตัวกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและผู้ถูกปกครอง แต่ยังเป็นเครื่องมือให้ต่างฝ่ายต่างยอมรับความชอบธรรมในการใช้อำนาจดังกล่าวอีกด้วย (Legitimacy) เช่น ประเพณีการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราช เป็นต้น อำนาจแบบจารีตประเพณี แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1.1 การใช้อำนาจการเมืองการปกครองโดยกลุ่มผู้อาวุโส โดยอายุหรือวัยวุฒิ (Gerontocracy)

1.2 การใช้อำนาจการเมืองการปกครอง โดยผู้ปกครองเป็นหัวหน้าครอบครัว เป็นการปกครองแบบพ่อปกครองลูก ผู้ที่อยู่ภายใต้การปกครองยังถือว่าเป็นสมาชิกของกลุ่ม ไม่ใช่ไพร่ฟ้า สมาชิกในกลุ่มให้ความจงรักภักดีและเชื่อฟังหัวหน้า

1.3 การใช้อำนาจการเมืองการปกครอง โดยผู้ปกครองที่มีขุนนางเข้ามาช่วยทำหน้าที่ในการปกครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีกองทหารอยู่ในความควบคุมของผู้ปกครองในระบบนี้ ผู้ที่อยู่ใต้ปกครองไม่ใช่ “สมาชิก” แต่เป็น “ไพร่ฟ้า” ผู้ปกครองมีอำนาจมากกว่าที่เป็นอยู่ในระบบทั้ง 2 ที่กล่าวมา

2) อำนาจตามกฎหมาย (The legal authority) ได้แก่ อำนาจที่มีกฎหมายรองรับเป็นอำนาจทางการเมืองการปกครองที่เกิดจากความเชื่อที่ว่า อำนาจควรใช้ตามกฎหมาย ซึ่งเป็นหลักการที่ประกอบด้วยเหตุผลและใช้บังคับแก่ทุกฝ่ายอย่างเสมอภาค เวเบอร์เห็นว่า อำนาจตามกฎหมายหรือกฎหมายเป็นที่มาแห่งอำนาจการปกครองนี้ เป็นลักษณะเด่นและเป็นพื้นฐานของระบบการเมืองการปกครองสมัยใหม่ ซึ่งปกครองโดยอาศัยกฎหมาย และเหตุผล และมีระบบราชการเป็นจักรกลสำคัญในการปกครอง

3) อำนาจเกิดจากบารมี (Charismatic authority) ได้แก่ อำนาจที่อาศัยคุณลักษณะพิเศษส่วนตัวของผู้นำหรือผู้ปกครอง ซึ่งเป็นผู้ที่มีความสามารถพิเศษเหนือบุคคลธรรมดา เป็นวีรบุรุษของปวงชน และมีความสามารถที่จะถ่ายทอดความรู้สึกไปสู่ประชาชน ประหนึ่งว่าเขากำลังนำประชาชนไปสู่จุดหมายอันยิ่งใหญ่ที่มีใช้ประโยชน์ส่วนตัว แต่เป็นประโยชน์ส่วนรวม หรือประโยชน์ของชาติ ซึ่งทำให้ประชาชนมีความนิยมชมชอบรักใคร่จงรักภักดี เกรงกลัว อายกเลียนแบบและเคารพผู้ปกครอง อำนาจในลักษณะนี้มีลักษณะพิเศษของผู้นำหรือผู้ปกครองอยู่เหนือคำถามใดๆ ทั้งสิ้น

ข้อสรุปที่ผู้วิจัยค้นพบจากการศึกษาแนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการเมืองในองค์กร คือ คนทุกคนจะแสดงพฤติกรรมการเมืองออกมาเมื่อปรากฏการณ์ภายนอกหรือสิ่งแวดล้อมภายนอก รวมทั้งปัจจัยภายในตัวบุคคลได้เข้ามากระทบ ทั้งสิ่งที่เป็นประโยชน์และสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์ ส่งผลให้บุคคลนั้นต้องแสดงการโต้ตอบหรือตอบสนองสิ่งนั้นออกมาเป็นพฤติกรรม ในการแสดงพฤติกรรมการเมืองจะดำเนินการด้วยการอาศัยอำนาจหน้าที่ที่ตนเองมีอยู่ หรือการอาศัยอำนาจหน้าที่ของคนอื่น หรืออาศัยอำนาจหน้าที่ของสถาบัน เพื่อโต้ตอบปรากฏการณ์สถานการณ์หรือความต้องการ ด้วยการให้รางวัล ด้วยการให้โทษ ด้วยการทำสิ่งที่สร้างสรรค์หรือมีประโยชน์ต่อสังคม ทั้งนี้ก็เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่ตนเองต้องการนั่นเอง

2. แนวความคิดเกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

วิธีการงบประมาณเป็นการแสดงแผนการปฏิบัติงานตามภารกิจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้วางแผนไว้ประกอบกับนโยบายของรัฐบาล กระทรวงมหาดไทย จังหวัด เพื่อจัดทำเป็นนโยบายของคณะผู้บริหารให้ปรากฏเป็นรูปธรรมในรูปของตัวเลข จำนวนเงินว่า จะทำอะไร เป็นเงินค่าอะไรบ้าง รายการละเท่าใด วิธีการใด การตั้งงบประมาณจึงเป็นเครื่องมือของผู้บริหารใช้ในการกำกับควบคุมเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้ปฏิบัติงานตามที่ได้วางแผนไว้ เป็นเครื่องมือสภาท้องถิ่นที่จะควบคุมดูแลนโยบายและการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหาร และเป็นเครื่องมือของประชาชนในการควบคุมดูแลผู้ที่ประชาชนได้เลือกเข้ามาบริหารท้องถิ่นอีกชั้นหนึ่ง เมื่อสิ้นปีงบประมาณ หากได้มีการวิเคราะห์ประเมินผลการใช้จ่ายเงินแล้ว ผู้บริหารสามารถใช้เป็นข้อมูลเพื่อแก้ไขปัญหาของประชาชนในปีต่อไปได้ นับว่างบประมาณรายจ่ายมีความสำคัญต่อบุคคลทุกระดับในท้องถิ่นควรให้ความสนใจ

2.1 วิธีการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี (สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น 2543: 1-18)

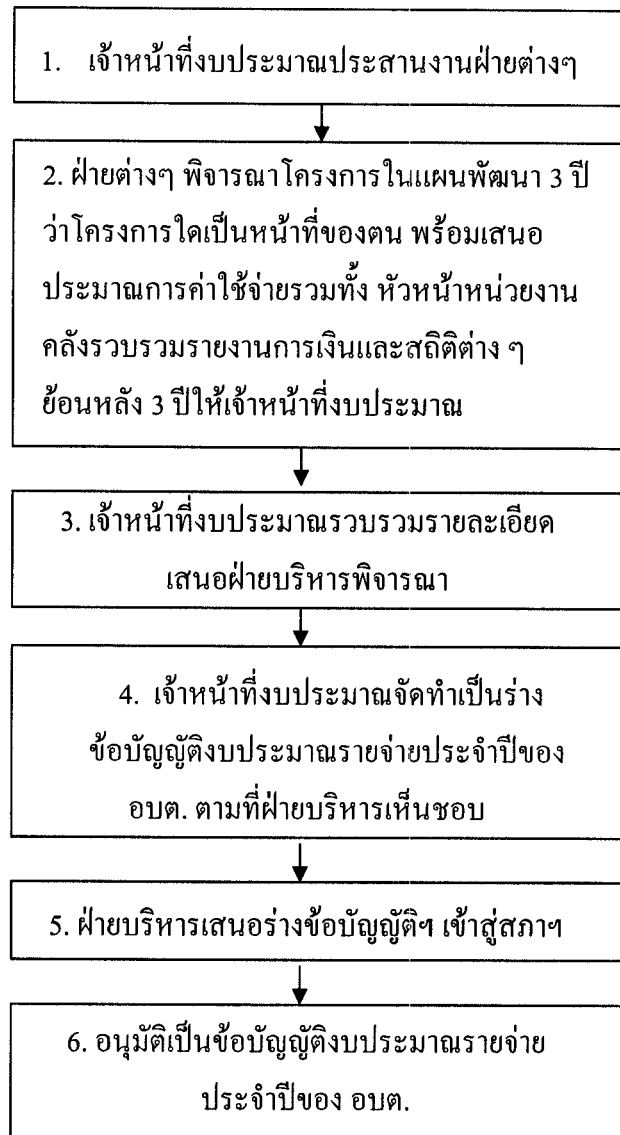
2.1.1 เจ้าหน้าที่งบประมาณมีหนังสือแจ้งให้หน่วยงานต่าง ๆ (กอง / ฝ่ายต่าง ๆ) เสนอข้อมูลที่จะต้องใช้ในการจัดทำงบประมาณส่งให้เจ้าหน้าที่งบประมาณ (กระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น 2546: 98-105)

2.1.2 เมื่อแต่ละหน่วยงาน (กองหรือฝ่าย) ได้รับหนังสือจากเจ้าหน้าที่งบประมาณ ให้พิจารณาแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้วางไว้ในส่วนที่หน่วยงานของตนรับผิดชอบประมาณค่าใช้จ่ายทั้งที่เป็นรายจ่ายประจำ รายจ่ายเพื่อการลงทุนเสนอให้เจ้าหน้าที่ งบประมาณ กรณีหน่วยงานที่มีรายได้ให้ประมาณการรายรับให้ด้วย และให้หัวหน้าหน่วยงานคลังรวบรวมรายงานการเงินและสถิติต่าง ๆ ได้แก่ รับจริง-จ่ายจริง ย้อนหลัง 3 ปี งบแสดงฐานะการคลังของทุกหน่วยงานให้เจ้าหน้าที่งบประมาณด้วย

2.1.3 เจ้าหน้าที่งบประมาณรวบรวมรายละเอียดที่ได้รับจากกองหรือฝ่ายต่าง ๆ เสนอขอตั้งงบประมาณรายจ่าย จัดทำเป็นข้อมูลเบื้องต้นเสนอต่อคณะผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อพิจารณา

2.1.4 เมื่อคณะผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติให้ตั้งงบประมาณขอใดแล้ว เจ้าหน้าที่งบประมานนำยอดและรายการที่ได้รับอนุมัติขึ้นต้นจากผู้บริหารท้องถิ่นนั้น จัดทำเป็นร่างงบประมาณตามรูปแบบงบประมาณรายจ่ายตามแบบที่กรมการปกครองกำหนดเสนอต่อคณะผู้บริหารท้องถิ่น (แบบที่กำหนดตามหนังสือกรมการปกครอง ค่วนมากที่ มท0313.4/ว 2787 ลงวันที่ 18 พฤศจิกายน 2542 อ้างถึงใน กรมการปกครอง 2546: 2)

2.1.5 คณะผู้บริหารท้องถิ่น เสนอร่างงบประมาณรายจ่ายต่อสภาท้องถิ่นภายในวันที่ 15 สิงหาคม และเข้าสู่กระบวนการตราเป็นกฎหมายท้องถิ่น (ข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ/ข้อบังคับแล้วแต่กรณี) ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายของท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ

ภาพที่ 2.1 แผนภูมิแสดงการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบล

ที่มา: สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น (2543) คู่มือปฏิบัติงาน เรื่อง การจัดทำงบประมาณของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์อาสารักษาดินแดน หน้า 1-18

2.2 การตั้งงบประมาณรายจ่ายในหมวดต่าง ๆ

หลักการพิจารณาตั้งงบประมาณรายจ่ายหมวดต่าง ๆ ของแต่ละหน่วยงาน (กองหรือฝ่าย) ให้พิจารณาตั้งตามลำดับต่อไปนี้

2.2.1 รายจ่ายงบกลาง ประกอบด้วย

- 1) ค่าชำระหนี้เงินกู้และดอกเบี้ย ให้หน่วยงานคลังตรวจสอบสัญญาเงินกู้ตั้งงบประมาณส่งใช้เงินกู้ให้ตรงตามสัญญา
- 2) รายจ่ายตามข้อผูกพัน เป็นรายจ่ายที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผูกพันตามกฎหมายที่ต้องตั้งงบประมาณให้หน่วยงานอื่น
- 3) เงินสำรองจ่าย
- 4) เงินที่งบประมาณรายจ่ายทั่วไปตั้งช่วยเหลืองบประมาเฉพาะการ จะมิได้ในกรณีที่งบเฉพาะการมีรายได้ไม่เพียงพอที่จะบริหารงานด้วยตนเองได้ จึงต้องให้งบทั่วไปตั้งช่วยเหลือและงบเฉพาะการตั้งรับเงินดังกล่าวไว้ เพื่อจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายตามที่งบเฉพาะการมีความจำเป็นต้องใช้ ยกเว้นกรณี งบประมาณเฉพาะการสถานธนาอนุบาลจะช่วยได้เฉพาะกู้เงินเพื่อก่อสร้างอาคารสถานธนาอนุบาลครั้งแรกนั้น
- 5) เงินค่าทำศพ ตั้งไว้เพื่อจ่ายเป็นค่าทำศพของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้มีสิทธิได้รับตามกฎหมายทุกอง ทุกฝ่าย โดยตั้งเป็นยอดรวมไว้ที่งบกลางนี้แห่งเดียว

2.2.2 หมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ

เงินเดือน หมายความว่า เงินที่จ่ายให้แก่ผู้บริหาร พนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภท โดยมีอัตรากำหนดไว้แน่นอนในบัญชีกำหนดจำนวนตำแหน่งและอัตราเงินเดือนประจำปีที่ได้ตรวจสอบยืนยันว่าถูกต้องแล้วและรวมตลอดถึงเงินที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดให้จ่ายในลักษณะเงินเดือนและเงินเพิ่มอื่น ๆ ที่จ่ายควบกับเงินเดือน

ค่าจ้างประจำ หมายความว่า เงินที่จ่ายเป็นค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ปฏิบัติงานที่มีลักษณะประจำ โดยมีกรอบอัตราค่าจ้างและจำนวนตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด รวมตลอดถึงเงินที่จ่ายควบกับค่าจ้าง

2.2.3 หมวดค่าจ้างชั่วคราว

หมวดค่าจ้างชั่วคราว หมายความว่า เงินที่จ่ายเป็นค่าแรง สำหรับการปฏิบัติงานปกติแก่ลูกจ้างชั่วคราวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีระยะเวลาการจ้างไม่เกิน 1 ปี โดยมีกรอบอัตราค่าจ้างและจำนวนตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดให้หน่วยงานต่าง ๆ งบประมาณการตั้งจ่าย ค่าจ้างชั่วคราวตามจำนวนลูกจ้างชั่วคราวที่ปฏิบัติงานอย่างประหยัดและเหมาะสมกับภารกิจหน้าที่

2.2.4 หมวดค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ

ค่าตอบแทน หมายความว่า เงินที่จ่ายตอบแทนให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ค่าใช้จ่าย หมายความว่า รายจ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งบริการใด ๆ (นอกจากบริการสาธารณูปโภค) รายจ่ายเกี่ยวกับการรับรอง และพิธีการและรายจ่ายเกี่ยวเนื่องกับการปฏิบัติราชการที่ไม่เข้าลักษณะรายจ่ายหมวดอื่น ๆ

ค่าวัสดุ หมายความว่า

1. รายจ่ายเพื่อแลกเปลี่ยน จ้างทำ ทำเอง หรือกรณีอื่นใด เพื่อให้ได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ในสิ่งของดังต่อไปนี้

1.1 สิ่งของซึ่งโดยสภาพเมื่อใช้แล้วย่อมสิ้นเปลืองหมดไปเอง แปรสภาพหรือไม่คงสภาพเดิมอีกต่อไป หรือ

1.2 สิ่งของที่มีลักษณะที่คงทนถาวร แต่มีอายุใช้งานในระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี หรือ

1.3 สิ่งของที่มีลักษณะที่คงทนถาวร และมีอายุใช้งานในระยะเวลาประมาณ 1 ปี ขึ้นไป แต่มีราคาหน่วยหนึ่งหรือชุดหนึ่งไม่เกิน 5,000 บาท ยกเว้นตัวอย่างสิ่งของที่เป็นครุภัณฑ์ หรือ

1.4 สิ่งของที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซื้อมาใช้ในการบำรุงรักษาหรือซ่อมแซมทรัพย์สิน เพื่อให้มีสภาพหรือประสิทธิภาพคงเดิม

2. ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นซึ่งต้องชำระพร้อมกับค่าสิ่งของ เช่น ค่าขนส่ง ค่าภาษีค่าประกัน ค่าติดตั้ง ฯลฯ ให้เบิกในรายจ่ายค่าวัสดุ

ให้หน่วยงานต่าง ๆ ประเมินการตั้งจ่ายค่าจ้างชั่วคราวตามจำนวนลูกจ้างชั่วคราวที่ปฏิบัติงานอย่างประหยัดและเหมาะสมกับภารกิจหน้าที่

2.2.5 หมวดสาธารณูปโภค หมายความว่า รายจ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งบริการสาธารณูปโภค เช่น ค่าประปา ไฟฟ้า

2.2.6 หมวดเงินอุดหนุน เงินอุดหนุน ได้แก่ เงินที่จ่ายให้องค์กรอื่นและเป็นกิจกรรมตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมาย โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมิได้ดำเนินการเอง

2.2.7 หมวดค่าครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง

1) ครุภัณฑ์ หมายความว่า

(1) รายจ่ายเพื่อซื้อ แลกเปลี่ยน จ้างทำ ทำเองหรือกรณีอื่นใด เพื่อให้ได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ในสิ่งของดังต่อไปนี้

(2) สิ่งของที่มีลักษณะคงทนถาวร มีอายุการใช้งานในระยะเวลาประมาณ 1 ปีขึ้นไป และมีราคาหน่วยหนึ่ง หรือชุดหนึ่งเกิน 5,000 บาท หรือ

(3) ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเนื่องจากการประกอบคัดแปลง หรือต่อเติมสิ่งของตามข้อ 1 เพื่อให้มีสภาพหรือประสิทธิภาพดีขึ้น ค่าใช้จ่ายตามวรรคแรกให้หมายความรวมถึงค่าสิ่งของที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซื้อมาเพื่อดำเนินการเอง

(4) ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นซึ่งต้องชำระพร้อมกับสิ่งของ เช่น ค่าขนส่ง ค่าภาษี ค่าประกันภัย ค่าติดตั้ง ฯลฯ ให้เบิกจ่ายในรายจ่ายค่าครุภัณฑ์

(5) รายการที่ให้เบิกจ่ายในลักษณะค่าครุภัณฑ์

ก. ค่าจ้างที่ปรึกษาซึ่งเกี่ยวกับครุภัณฑ์ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งครุภัณฑ์

ข. ค่าซ่อมใหญ่เครื่องจักรกลและยานพาหนะ (Overhaul) ซึ่งหมายถึงการยกเครื่อง ซึ่งอาจวางแผนไว้ล่วงหน้าได้และใช้เงินมากกว่าการซ่อมแซมตามปกติ

2) ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง หมายความว่า รายจ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งที่ดินและหรือสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเนื่องจากการปรับปรุงที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง ซึ่งมีใช่เป็นการซ่อมแซมตามปกติ

2.2.8 รายรับของท้องถิ่น จากรายจ่ายต่าง ๆ ที่ได้ยกมาในข้างต้น ท้องถิ่นจำเป็นต้องมีรายได้เพื่อใช้จ่ายเหล่านั้น การตั้งงบประมาณรายจ่ายจึงต้องมีรายรับประกอบ เพราะท้องถิ่นจะต้องมีรายรับเป็นเครื่องกำหนดรายจ่าย

2.2.9 การจำแนกแผนงานและรวมกลุ่มงานประจำ เจ้าหน้าที่

งบประมาณจะรวบรวมข้อมูลที่ได้รับความคิดเห็นชอบจากผู้บริหารแล้ว นำมาวิเคราะห์ตามหมวดรายรับ รายจ่ายดังที่กำหนดไว้ข้างต้น และวิเคราะห์ถึงภารกิจที่จะต้องดำเนินงานตามที่ได้ประมาณการไว้ บรรจุลงตามแผนงานตามระบบงบประมาณที่กรมการปกครองกำหนดให้ท้องถิ่นทุกรูปแบบใช้ร่วมกัน ตามภารกิจที่ปรากฏตามพระราชบัญญัติจำแนกเป็น 4 ด้าน 12 แผนงาน 36 งาน

2.2.8 วิธีการจัดทำงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

1) เจ้าหน้าที่งบประมาณแจ้งให้หน่วยงานคลังรายงานรายรับจริงให้เจ้าหน้าที่งบประมาณทราบว่า มีรายรับที่มีได้ประมาณการรับไว้เกิดขึ้นใหม่หรือมีรายรับท่วมยอดประมาณการรายรับที่ได้ประมาณการไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปีเป็นเงินเท่าใด

2) เจ้าหน้าที่งบประมาณทำหน้าที่สอบถามว่า มีหน่วยงาน (กองหรือฝ่าย) ใด มีความประสงค์จะใช้จ่ายงบประมาณเพิ่มเติมให้เสนอขอตั้งงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

3) นำข้อเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะผู้บริหารท้องถิ่น เมื่อคณะผู้บริหารท้องถิ่นอนุมัติให้จัดทำเป็นร่างงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมตามแบบที่กรมปกครองกำหนดให้ คณะผู้บริหารท้องถิ่นเสนอร่างงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมต่อสภาท้องถิ่น ได้ภายในปีงบประมาณ เข้าสู่กระบวนการตราเป็นกฎหมายท้องถิ่น (ข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ/ข้อบังคับ แล้วแต่กรณี) ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายของท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ

3. สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของ อบต. ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

3.1 จำนวนองค์การบริหารส่วนตำบล และจำนวนประชากรในแต่ละตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ในปัจจุบัน มีจำนวน 16 แห่ง ดังนี้

ตารางที่ 2.2 จำนวน อบต. และจำนวนประชากรในแต่ละ อบต. ของอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

รายชื่อ อบต.	จำนวนประชากร
1. อบต. ตะบะเขาะ	8,677
2. อบต. บ้านโตก	11,935
3. อบต. สะเดียง	23,949
4. อบต. ป่าเลา	9,958
5. อบต. นางิ้ว	12,340
6. อบต. ท่าพล	10,320
7. อบต. ดงมูลเหล็ก	9,560
8. อบต. บ้านโคก	12,157
9. อบต. ชอนไพร	7,500
10. อบต. นาป่า	12,827

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

รายชื่อ อบต.	จำนวนประชากร
11. อบต. นามม	9,660
12. อบต. วังชมภู	16,066
13. อบต. น้ำร้อน	7,483
14. อบต. ห้วยสะแก	10,418
15. อบต. ห้วยใหญ่	10,821
16. อบต. ระวัง	7,102
รวม	180,773

ที่มา: ข้อมูลตำบลจังหวัดเพชรบูรณ์ คำนวณวันที่ 22 กรกฎาคม 2550 จาก

<http://www.thaitambon.com/tambon/tamplist.asp>

3.2 สภาพภูมิศาสตร์ และทรัพยากรธรรมชาติในเขตอำเภอเมือง

อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ มีอาณาเขตติดต่อดังนี้ ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ มีพื้นที่ 2,281 ตารางกิโลเมตร สภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มคล้ายท้องกระทะ มีภูเขาสูงชันขนานทั้งสองข้างทั้งทิศตะวันออกและทิศตะวันตกมีแม่น้ำป่าสักไหลผ่าน ตลอดริมแม่น้ำป่าสักเป็นที่ลุ่ม ในฤดูน้ำ น้ำจะท่วมแทบทุกแห่ง พื้นที่ลุ่มขึ้นไปเป็นที่ราบทำนาได้ผลดี พื้นที่ราบขึ้นไปเป็นที่โคก สลับกับแอ่งเป็นหย่อมเหมาะแก่การทำไร่ ลำน้ำสำคัญ คือ แม่น้ำป่าสัก ทรัพยากรธรรมชาติ มีป่าไม้เป็นส่วนใหญ่ มีแร่ธาตุบ้าง เช่น สังกะสี ฟอสเฟต ฟลูออไรท์ การคมนาคม การเดินทางติดต่อระหว่างอำเภอ ตำบล หมู่บ้าน โดยทางรถยนต์ใช้ได้ทุกฤดูกาล ทางหลวงแผ่นดิน มี 3 สาย คือ สาย สระบุรี-หล่มสัก ผ่านตัวเมืองทางด้านทิศตะวันตก สายลำน้ำรายณ์-เพชรบูรณ์ ผ่านตัวเมืองทางด้านทิศตะวันออก สายเพชรบูรณ์ - ตะพานหิน สถานที่ท่องเที่ยว วัดมหาธาตุ วัดไตรภูมิ วัดพระแก้ว วัดช้างเผือก สระกลางเมือง สวนรุกขชาติผาเมือง อ่างเก็บน้ำห้วยป่าแดง สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ กำแพงเมืองเก่า วัดมหาธาตุ วัดไตรภูมิ วัดพระแก้ว วัดช้างเผือก ทั้งนี้ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีทั้งหมด 11 อำเภอ คือ อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ อำเภอหล่มสัก อำเภอหล่มเก่า อำเภอน้ำหนาว อำเภอเขาค้อ อำเภอวังโป่ง อำเภอหนองไผ่ อำเภอชนแดน อำเภอ บึงสามพัน อำเภอวิเชียรบุรี และอำเภอศรีเทพ ดังแผนภาพที่ 2.3 ดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 2.2 แผนที่จังหวัดเพชรบูรณ์

4. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการวิจัยครั้งนี้ พบได้จากผลงานวิจัยของอดุล คันทะเรศรี (2542: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การเมืองในกระบวนการ จัดทำงบประมาณในองค์การบริหารส่วนตำบล” ผลการศึกษา พบว่า

1. องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่พิจารณาจัดสรรงบประมาณหรือโครงการ โดยไม่ได้ยึดแผนพัฒนาตำบลและโครงการที่จำเป็นเร่งด่วน แต่การจัดสรรขึ้นอยู่กับปัจจัยทางการเมือง อำนาจ อิทธิพล และระบบอุปถัมภ์ จึงสรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลไม่ใช่แผนพัฒนาตำบล เป็นเกณฑ์ในการจัดทำงบประมาณ

2. บทบาทในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณหรือโครงการตกอยู่ในกลุ่มของบรรดา ผู้ที่มีอิทธิพลในองค์การบริหารส่วนตำบล โดยเฉพาะประธานกรรมการบริการ

3. ความสัมพันธ์ส่วนตัว เช่น การเป็นเครือญาติพี่น้อง เพื่อน คนรู้จักใกล้ชิด การสนับสนุนทางการเมืองหรือทางการเงินแก่ผู้มีอำนาจจัดสรร ซึ่งเป็นลักษณะของการพึ่งพาอาศัยกัน ในแบบของผู้ให้การอุปถัมภ์ได้เข้ามามีอิทธิพลต่อการพิจารณาจัดสรรงบประมาณในระดับหนึ่ง จึงกล่าวได้ว่าการจัดสรรงบประมาณมีแนวโน้มอยู่ภายใต้อิทธิพลของระบบอุปถัมภ์

วัฒนา ชัยสวัสดิ์ (2541: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การเมืองในกระบวนการจัดทำงบประมาณของเทศบาลนครเชียงใหม่: ศึกษากรณีปีงบประมาณ พ.ศ. 2535 - 2540” ผลการศึกษา พบว่า

1. ฝ่ายการเมืองให้ความสำคัญในการพัฒนาเมืองน้อยมาก แต่กลับแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว
2. ฝ่ายการเมืองมุ่งแต่การจัดทำโครงการทางด้าน โครงสร้างพื้นฐาน
3. การจัดสรรงบประมาณลงในพื้นที่เขวงยังไม่มีความเป็นธรรมขึ้นอยู่กับนักการเมืองที่มีอำนาจว่ามีที่ผลักดันงบประมาณลงในพื้นที่เขตการเลือกตั้งของตนเอง
4. ฝ่ายการเมืองได้แสวงหาผลประโยชน์จากงบประมาณทั้งทางตรงและทางอ้อม
5. คุณภาพงานก่อสร้างของเทศบาล ไม่มีมาตรฐาน
6. สมาชิกสภาเทศบาลไม่ได้ทำหน้าที่ตามบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลในการตรวจสอบการจัดทำงบประมาณ
7. ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในกระบวนการจัดทำงบประมาณเกิดจากสาเหตุดังนี้
 - 7.1 เกิดจากการแย่งชิงอำนาจ
 - 7.2 เกิดจากการแสวงหาผลประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม
 - 7.3 การจัดสรรงบประมาณที่ไม่ปฏิบัติตามหลักการและเหตุผลที่ถูกต้อง

ภูษิต สมจิตต์ (2534) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การเมืองในกระบวนการกำหนดงบประมาณของท้องถิ่น: ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจิตร” ผลการศึกษาพบว่า ในกระบวนการจัดสรรงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจิตรเป็นไปได้ยากที่ฝ่ายบริหารจะยึดบรรทัดฐานในการจัดสรรงบประมาณอยู่บนพื้นฐานทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ ทั้งนี้ เนื่องจากการจัดสรรในลักษณะเช่นนี้อาจจะไม่ได้รับการยอมรับจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อทำให้การจัดสรรงบประมาณไม่ลงตัว ด้วยเหตุนี้การจัดสรรงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจิตรจึงให้ความสำคัญกับการสร้างข้อยุติซึ่งเป็นที่ยอมรับจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้งบประมาณเป็นรูปร่างและสามารถนำมาใช้ได้ตามกำหนด กลวิธีอย่างหนึ่งที่ฝ่ายบริหารเลือกนำไปใช้คือการต่อรองและการประนีประนอมในการแบ่งสรรงบประมาณ ตลอดจนการสร้างกติกาก

หรือข้อตกลงที่เป็นที่ยอมรับจากทุกฝ่าย ข้อตกลงดังกล่าวอยู่บนพื้นฐานของการจัดสรรงบประมาณให้เท่าเทียมกันอย่างเป็นธรรม และในขณะเดียวกันฝ่ายบริหารก็ต้องใช้กลวิธีต่าง ๆ ในการแสวงหาการสนับสนุนจากฝ่ายนิติบัญญัติเพื่อให้เกิดความมั่นใจ ร่างข้อบัญญัติงบประมาณจะสามารถผ่านการพิจารณาจากสภาจังหวัดได้ อาจสรุปได้ว่าการกำหนดงบประมาณของฝ่ายบริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจิตร ฝ่ายบริหารคำนึงถึงเหตุผลในทางการเมืองในการจัดสรรงบประมาณมากกว่าการใช้หลักวิชาการ

กองวิชาการและแผนงานสถาบันดำรงราชานุภาพ (2540) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล” ผลการศึกษาพบว่า

1. การใช้จ่ายงบประมาณส่วนใหญ่มักจะเป็นค่าใช้จ่ายในด้านการลงทุนหรือโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

2. อบต. ยังขาดฐานข้อมูลที่สมบูรณ์ในการประมาณการ ทำให้ไม่อาจคาดการณ์หรือพยากรณ์ในการบริหาร จัดเก็บรายได้เป็น ไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ การใช้จ่ายงบประมาณส่วนใหญ่เน้น โครงสร้างพื้นฐาน อบต. บางแห่งจัดทำข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายล่าช้า เนื่องจากไม่ค่อยเข้าใจกระบวนการจัดทำ เจ้าหน้าที่ที่ช่วยปฏิบัติงานยังขาดความแม่นยำในระเบียบเกี่ยวกับการเงินการคลัง อบต. ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับแผนพัฒนาตำบล การจัดสรรงบประมาณมีลักษณะเป็นเบี้ยหัวแตก อบต. ยังสับสนเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาตำบลกับแผนพัฒนา อบต. ขาดการประสานงานระหว่าง อบต. ที่มีพื้นที่ติดต่อกันในการจัดทำโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้สอดคล้องกัน

นภคล บุญมา (2541) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ปัญหาการบริหารการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่” ผลการศึกษาพบว่า คณะกรรมการบริหารส่วนใหญ่ขาดความพร้อมในการการศึกษาอบรมเกี่ยวกับความเข้าใจที่ถูกต้องในกฎหมายหรือระเบียบต่างๆ ของทางราชการทำให้เกิดปัญหาในการบริหารงาน องค์การบริหารส่วนตำบลบางแห่งมีแนวโน้มว่าการช่วยเหลือกันในหมู่พรรคพวก และการอุปถัมภ์กันภายในกลุ่มเพื่อแสวงหาผลประโยชน์จากองค์การบริหารส่วนตำบลในทางที่ไม่ถูกต้อง ก่อให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงานให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล นอกจากนี้้องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีรายได้ไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายเนื่องจากภาษีรายได้ต่างๆ ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจในการจัดเก็บหรือได้รับส่วนแบ่งมาจากรัฐมีอยู่อย่างจำกัด และอำนาจในการจัดการด้านการคลังส่วนใหญ่อยู่ภายใต้ความควบคุมของรัฐ ส่งผลให้้องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ของจังหวัดเชียงใหม่ต้องอาศัยเงินอุดหนุนจากรัฐเป็นหลัก

ปกรณ บรูณปกรณ (2541) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ปัญหาในการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่” ผลการศึกษา พบว่า ความรู้ความเข้าใจวิธีการงบประมาณ ส่วนใหญ่มีความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับบุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบร่างข้อบังคับงบประมาณและระยะเวลาในการจัดทำงบประมาณ แต่ไม่ค่อยเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการบริหารงบประมาณประจำปี การบริหารงบประมาณของ อบต. ยังมีปัญหาและอุปสรรค

กิตติมา แก้วกิตติ (2547: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ปัญหาในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด” ผลการศึกษา พบว่า การพิจารณาโครงการในงบประมาณประจำปีขอฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มักคำนึงถึงผลประโยชน์ของพื้นที่เป็นหลัก และการจัดเตรียมงบประมาณขณะนี้ได้มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาในระดับต่างๆ ของชาติ

พวงน้อย สัตโยภาส (อ้างถึงในกิตติมา แก้วกิตติ 2547: 45) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ปัญหาการจัดสรรงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่” ผลการศึกษาพบว่า การจัดสรรงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามความต้องการของสมาชิกสภาจังหวัดมากกว่าการจัดสรรงบประมาณตามหลักเกณฑ์ และสมาชิกสภาจังหวัดเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาท้องถิ่นมากกว่าฝ่ายบริหาร เพราะกฎหมายระเบียบต่างๆ ที่กำหนดให้สมาชิกสภาจังหวัดนำปัญหาความต้องการของประชาชนสู่การพิจารณางบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตั้งแต่ระดับอำเภอ ระดับจังหวัดและสภาจังหวัดจนกระทั่งเป็นข้อบัญญัติจังหวัดประกาศใช้

เพียงกมล มานะรัตน์ (2547: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การเมืองเรื่องการเลือกตั้ง: ศึกษากรณีการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของเทศบาลนครเชียงใหม่ พ.ศ. 2547” ผลการศึกษาส่วนหนึ่ง พบว่า การจัดตั้งองค์กรหาเสียง วิธีการยุทธวิธี และความสัมพันธ์ระหว่างผู้สมัครรับเลือกตั้ง หัวคะแนน และประชาชนส่วนใหญ่ เป็นเรื่องของความสัมพันธ์ส่วนบุคคลในรูปแบบความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ โดยมีผลประโยชน์เป็นตัวเชื่อมทั้งสามฝ่ายเข้าด้วยกัน แต่ในอีกส่วนหนึ่งได้เกิดความเปลี่ยนแปลงด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้สมัครฯ หัวคะแนนและประชาชน โดยไม่ได้เป็นเรื่องของความสัมพันธ์ส่วนบุคคล ทั้งสามฝ่ายมิได้มีความสัมพันธ์ส่วนตัวใดๆ ระหว่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมทางการเมืองในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยเน้นการวิจัยเชิงปริมาณมากกว่าการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งมีวิธีการศึกษาวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
 3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
 4. การวิเคราะห์ข้อมูล
- ซึ่งจะได้นำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาของการวิจัยเชิงปริมาณ จำนวน 524 คน คือ

1.1.1 บุคลากรของฝ่ายบริหารในแต่ละ อบต. ได้แก่ นายก อบต. รองนายก อบต. เลขานุการของนายกฯ จำนวน 64 คน

1.1.2 บุคลากรของฝ่ายสภาฯ ในแต่ละ อบต. ได้แก่ ประธานสภาฯ รองประธานสภาฯ เลขานุการสภาฯ และ ส. อบต. ทุกคน (Household Survey) จำนวน 396 คน

1.1.3 บุคลากรของฝ่ายปฏิบัติการ ในแต่ละ อบต. ได้แก่ ปลัด อบต. หัวหน้าส่วนโยธา หัวหน้าส่วนคลัง และเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนของ อบต. จำนวน 64 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

1.2.1 กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยเชิงปริมาณ มีจำนวน 234 คน ได้มาโดยการคำนวณประชากรตัวอย่างจากสูตรของ Yamane ดังนี้

สูตรการคำนวณหาประชากรตัวอย่างของ Yamane (Yamane 1973: 725)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = กลุ่มตัวอย่าง
 N = จำนวนประชากรทั้งหมด
 e = ค่าความคาดเคลื่อน

แทนค่าในสูตรได้ดังนี้

$$n = \text{กลุ่มตัวอย่าง}$$

$$N = 524 \text{ คน}$$

$$e = 0.05$$

$$n = \frac{524}{1 + 524(0.0025)}$$

$$n = 227.839 \text{ คน}$$

$$n = 228 \text{ คน}$$

กลุ่มตัวอย่างที่คำนวณจากสูตร Yamane จะได้กลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 228 คน แต่เมื่อทำการสุ่มตัวอย่าง อบรม. ที่จะทำให้การเก็บข้อมูลแล้วจะได้ประชากรเพิ่มขึ้นอีก จำนวน 6 คน ซึ่งเป็นผลมาจากการสุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้อธิบายต่อไปนี้

ประชากรกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยเชิงปริมาณได้มาด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน (Proportion Stratified Random Sampling) และการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Random Sampling) ดังนี้

1) การสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน (Proportion Stratified Random Sampling) นั้นจะนำผลการคำนวณประชากรตัวอย่างจากสูตรของ Yamane มาจัดสรรจำนวนประชากร คือ บุคลากรของฝ่ายบริหารจะมีจำนวน 64 คน บุคลากรของฝ่ายสภาฯ จะมี 396 คน และบุคลากรของฝ่ายปฏิบัติการมี 64 คน โดยใช้การคำนวณสัดส่วน ทั้งนี้ฐานของการคำนวณประชากรตัวอย่างได้มาจากจำนวนบุคลากรของฝ่ายบริหาร บุคลากรของฝ่ายสภาฯ และบุคลากรฝ่ายปฏิบัติการของ อบรม. ทุก อบรม. ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ดังตารางที่ 3.1 ต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1 ตารางเปรียบเทียบจำนวนประชากร ต่อจำนวนร้อยละ และต่อจำนวนชุด
แบบสอบถามที่ต้องเก็บ ตามการสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน (Proportion Stratified
Random Sampling)

ฝ่าย	จำนวนประชากร ทั้งหมด	ร้อยละของ จำนวน ประชากร	ร้อยละของจำนวน แบบสอบถาม	จำนวนแบบสอบ ถามที่เก็บจริง
บริหาร	64	12.21	27.84	28
สภาฯ	396	75.58	172.32	172
ปฏิบัติการ	64	12.21	27.84	28
รวม	524	100	228	228

ที่มา: ประยุกต์ข้อมูลของจำนวนสมาชิกสภา อบต. จำนวนบุคลากรฝ่ายบริหาร และจำนวนบุคลากร
ฝ่ายปฏิบัติการในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ณ วันที่ 29 กันยายน พ.ศ.
2549 จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเพชรบูรณ์

2) การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Random Sampling) โดยการจับฉลาก ซึ่งในขั้นตอนของ
การจับฉลากในแต่ละครั้งจะนับจำนวนของบุคลากรของฝ่ายบริหาร บุคลากรของฝ่ายสภาฯ และ
บุคลากรของฝ่ายปฏิบัติการของ อบต. ที่จับฉลากได้มาบวกเพิ่มไปทุกครั้งจนครบจำนวนประชากร
กลุ่มตัวอย่างที่จัดสรรตามสัดส่วน ทั้งนี้จำนวน อบต. ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์มีทั้งหมด
16 อบต. และผลการจับฉลากได้พื้นที่ที่จะเก็บข้อมูล ดังนี้

- จับฉลากครั้งที่ 1 ได้ อบต. หมายเลข 10 คือ อบต. ชอนไพร
- จับฉลากครั้งที่ 2 ได้ อบต. หมายเลข 2 คือ อบต. สะเดียง
- จับฉลากครั้งที่ 3 ได้ อบต. หมายเลข 16 คือ อบต. ห้วยใหญ่
- จับฉลากครั้งที่ 4 ได้ อบต. หมายเลข 8 คือ อบต. ป่าเลา
- จับฉลากครั้งที่ 5 ได้ อบต. หมายเลข 14 คือ อบต. ห้วยสะแก
- จับฉลากครั้งที่ 6 ได้ อบต. หมายเลข 5 คือ อบต. บ้านโลก
- จับฉลากครั้งที่ 7 ได้ อบต. หมายเลข 15 คือ อบต. ดงมูลเหล็ก

ทั้งนี้ ในการจับฉลากครั้งที่ 7 จะได้จำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างเกินจำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณจากสูตรของ Yamane จำนวน 6 คน คือจาก 228 คน เป็น 234 คน ($228+6=234$ คน) ทั้งนี้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้แนะนำให้ผู้วิจัยเก็บประชากรทั้งหมดของ อบต. ที่จับฉลากได้ในครั้งสุดท้าย ฉะนั้นประชากรกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้จะมีจำนวน 234 คน โดยผลของการจับฉลากจะพบได้จากตารางที่ 3.2 ต่อไปนี้

ตารางที่ 3.2 ตารางแสดงจำนวนบุคลากรฝ่ายสภาฯ อบต. และบุคลากรฝ่ายบริหาร และพื้นที่เก็บข้อมูล

อบต.	บุคลากรฝ่าย		บุคลากรฝ่าย	รวม	พื้นที่เก็บข้อมูล
	บริหาร	สภาฯ	ปฏิบัติการ		
1. อบต. บ้านโตก	4	26	4	34	
2. อบต. สะเคียง	4	26	4	34	✓
3. อบต. นางิ้ว	4	26	4	34	
4. อบต. นาป่า	4	34	4	42	
5. อบต. บ้านโคก	4	32	4	40	✓
6. อบต. ท่าพล	4	12	4	20	
7. บต. วังชมภู	4	26	4	34	
8. อบต. ป่าเลา	4	26	4	34	✓
9. อบต. นายม	4	30	4	38	
10. อบต. ชอนไพร	4	22	4	30	✓
11. อบต. ตะเบา	4	22	4	30	
12. อบต. น้ำร้อน	4	22	4	30	
13. อบต. ระวีง	4	20	4	28	
14. อบต. ห้วยสะแก	4	28	4	36	✓
15.อบต.คงมูลเหล็ก	4	22	4	30	✓
16.อบต.ห้วยใหญ่	4	22	4	30	✓
รวม	64	396	64	524	7

ที่มา: ข้อมูลของจำนวนสมาชิกสภา อบต. จำนวนบุคลากรฝ่ายบริหาร และจำนวนบุคลากรฝ่ายปฏิบัติการในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ณ วันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2549 จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเพชรบูรณ์

1.2.2 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาของการวิจัยเชิงคุณภาพ

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาของการวิจัยเชิงคุณภาพ มีจำนวน 185 คน คือ

1.2.2.1 นายกองค้การบริหารส่วนตำบล จำนวน 7 คน

1.2.2.2 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลของ อบต. จำนวน 178 คน

กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยเชิงคุณภาพได้มาด้วยวิธีการ Expert choice ผ่านคำแนะนำของผู้เป็น Key informants (รวิวรรณ ชินะตระกูล 2544: 20) คือ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ที่มีความรู้และเชี่ยวชาญเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ประกอบความสนใจของผู้วิจัย ทั้งนี้ขั้นตอนของการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยเชิงคุณภาพมีเงื่อนไข ดังนี้

1) อบต. ที่จะเก็บข้อมูลของการวิจัยเชิงคุณภาพ ต้องเป็น อบต. เดียวกันกับ อบต. ที่ทำการเก็บข้อมูลของการวิจัยเชิงปริมาณ คือ อบต. สะเดียง อบต. บ้านโคก อบต. ป่าเลา อบต. ชอนไพร อบต. ห้วยสะแก อบต. ดงมูลเหล็ก และ อบต. ห้วยใหญ่

2) คุณลักษณะเบื้องต้นของนายก อบต. คือ บุคคลที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. รวมทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลที่นายกฯ คนนี้ปฏิบัติหน้าที่ โดยภาพรวมจะต้องเป็น อบต. ที่ประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการองค์กร จำนวน 1 คน

3) ส. อบต. เป็น บุคคลที่อยู่ในตำบลเดียวกันกับนายก อบต. ที่ถูกสัมภาษณ์ โดยกำหนดคุณสมบัติของ ส.อบต. 2 คุณสมบัติ คือ

3.1) ส. อบต. ที่สนับสนุน นายก อบต. 1 คน

3.2) ส. อบต. ที่ไม่สนับสนุน นายก อบต. 1 คน

ทั้งนี้ จะขอคำแนะนำจากกำนันของตำบลนั้นๆ เพื่อให้ได้ ส. อบต. ที่มีคุณสมบัติข้างต้น

ในการปฏิบัติตามเงื่อนไขข้างต้น ผู้วิจัยได้้องค์การบริหารส่วนตำบล ดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็น อบต. ที่ต้องเก็บข้อมูล เนื่องจาก อบต. ดงมูลเหล็กมีคุณสมบัติเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ข้างต้น กล่าวคือ อบต. ดงมูลเหล็กได้รับรางวัลดีเด่นในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลติดต่อกัน 3 ปี และปีที่ 4 กำลังจะได้รับรางวัลนี้อีก เนื่องจากผลการประเมิน อบต. เกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลทั้งจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น อบต. ดงมูลเหล็ก มีผลการประเมินสูงที่สุด รวมทั้ง อบต. ดงมูลเหล็ก เป็น อบต. ที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณในครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้ตามแนวคิดของ ลิเคิร์ต (Likert) เพื่อสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติของกลุ่มตัวอย่างต่อการจัดทำข้อมูลบัญชีงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. โดยรูปแบบของคำถามจะเป็นแบบปลายปิด (Close-ended Questionnaire) และแบบปลายเปิด (Open-ended Questionnaire) ใช้ในการศึกษา ทั้งนี้ แบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งออกเป็น 2 ชุด คือ แบบสอบถามสำหรับบุคลากรฝ่ายบริหาร กับฝ่ายสภาฯ และแบบสอบถามสำหรับฝ่ายปฏิบัติการ

แบบสอบถามของฝ่ายบริหารกับฝ่ายสภาฯ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 2.1 คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหาร และฝ่ายสภาฯ เกี่ยวกับการจัดทำข้อมูลบัญชีงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

ตอนที่ 2.2 คำถามเกี่ยวกับขั้นตอนของการจัดทำข้อมูลบัญชีงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดทำข้อมูลบัญชีงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

แบบสอบถามสำหรับฝ่ายปฏิบัติการ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 2.1 คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายปฏิบัติการ เกี่ยวกับการจัดทำข้อมูลบัญชีงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

ตอนที่ 2.2 คำถามเกี่ยวกับขั้นตอนของการจัดทำข้อมูลบัญชีงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดทำข้อมูลบัญชีงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

ทั้งนี้ แบบสอบถามทั้ง 2 ชุด มีเกณฑ์พิจารณาเลือกตอบแบบสอบถามเหมือนกัน โดยมีเกณฑ์อยู่ 5 ระดับ ดังนี้

คำถามเชิงบวก ให้คะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง ปฏิบัติมากที่สุด
- 4 หมายถึง ปฏิบัติมาก
- 3 หมายถึง ปฏิบัติปานกลาง
- 2 หมายถึง ปฏิบัติน้อย
- 1 หมายถึง ปฏิบัติน้อยที่สุด

คำถามเชิงลบ ให้คะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง ปฏิบัติมากที่สุด
- 4 หมายถึง ปฏิบัติมาก
- 3 หมายถึง ปฏิบัติปานกลาง
- 2 หมายถึง ปฏิบัติน้อย
- 1 หมายถึง ปฏิบัติน้อยที่สุด

หมายเหตุ ในการวิเคราะห์ข้อมูลจะทำการกลับค่าของคะแนนก่อน ดังนี้

- 1 หมายถึง ปฏิบัติมากที่สุด
- 2 หมายถึง ปฏิบัติมาก
- 3 หมายถึง ปฏิบัติปานกลาง
- 4 หมายถึง ปฏิบัติน้อย
- 5 หมายถึง ปฏิบัติน้อยที่สุด

เกณฑ์เฉลี่ยที่ใช้ในการแปลความ ทั้งคำถามเชิงบวก และคำถามเชิงลบ แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

4.21-5.00	หมายถึง	ปฏิบัติมากที่สุด
3.41-4.20	หมายถึง	ปฏิบัติมาก
2.61-3.40	หมายถึง	ปฏิบัติปานกลาง
1.81-2.60	หมายถึง	ปฏิบัติน้อย
1.00-1.80	หมายถึง	ปฏิบัติน้อยที่สุด

หมายเหตุ เกณฑ์เฉลี่ยนี้ได้ทำการกลับค่าของคะแนนแล้วในส่วน of คำถามเชิงลบ

2.1.1 การทดสอบความเที่ยงของแบบสอบถาม

การทดสอบแบบสอบถาม (Pre-test) ผู้วิจัยได้นำไปใช้ทดสอบกับ ประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง โดยทำการทดสอบกับบุคลากรฝ่ายบริหาร ฝ่ายสาขา และ ฝ่ายปฏิบัติการของ อบต.ท่าพล อบต. ลาดแค อบต. ยางสาว อบต. น้ำร้อน และ อบต. ปากช่อง โดย อบต. ดังกล่าวไม่ได้เป็น อบต. ที่จะทำการวิจัยในครั้งนี้ จำนวน 20 ชุด ทั้ง 2 ชุดแบบสอบถาม ทั้งนี้ก่อนที่จะนำแบบสอบถามไปใช้ในการทดสอบ ได้มีการตรวจสอบรายละเอียดของข้อคำถาม (Item) ของแบบสอบถามกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญในเรื่องนี้ และได้นำมาปรับปรุงแก้ไขสำนวนภาษา การเรียงลำดับความแล้วจึงนำแบบสอบถามไปทดสอบ เพื่อหาความเที่ยง (Reliability) โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach เพื่อ ตรวจสอบความเที่ยง หรือความสอดคล้องกับข้อคำถามต่างๆ ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) เท่ากับ .919 สำหรับแบบสอบถามที่ใช้ถามบุคลากรฝ่ายบริหารกับบุคลากรฝ่ายสาขา คือ นายก อบต. รองนายก อบต. ประธานสภาฯ รองประธานสภาฯ ส่วนแบบสอบถามที่ใช้ถาม ฝ่ายปฏิบัติการ คือ ปลัด อบต. หัวหน้าส่วนโยธา หัวหน้าส่วนคลัง และเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบาย และแผนของ อบต. ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) เท่ากับ .814

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาของการวิจัยเชิงคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาของการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัย การบันทึกภาคสนาม การสัมภาษณ์ (Interviewing) และการสังเกต (Observation) โดยผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ (Non-Official) ผ่านแบบสัมภาษณ์ชนิดไม่มีโครงสร้างด้วยตัวเอง กับกลุ่มตัวอย่าง

2.2.1 ลักษณะของแบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (วรพิทย์ มีมาก 2547: 196-197) โดยลักษณะแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างจะไม่มีแบบแผนที่ชัดเจนแน่นอน การตั้งคำถามไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัว ผู้วิจัยสามารถปรับคำถามให้ยืดหยุ่นตามสถานการณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลตามต้องการ อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าผู้สัมภาษณ์จะสามารถตอบได้อย่างเสรี แต่การสัมภาษณ์ก็จะทำภายในกรอบเป้าหมายที่กำหนดไว้เพื่อไม่ให้มีการหลงประเด็น โดยรูปแบบของแบบสัมภาษณ์สามารถดูได้ในภาคผนวก ค

ในการหาคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น โดยในการสร้างแบบสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้คำนึงถึงความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ความเที่ยงตรงตาม มโนทัศน์ ความเที่ยงตรงตามสภาพ ความเป็นปรนัย ความหมายของการวัด และประสิทธิภาพ (วรพิทย์ มีมาก 2547: 194) ของเครื่องมือเป็นสำคัญ และได้นำมาให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือ ได้ตรวจสอบข้อคำถามแต่ละข้อ และได้นำไปแก้ไข

ตามคำแนะนำ แล้วนำมาให้ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือตรวจสอบอีกครั้งก่อนที่จะนำไปสัมภาษณ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การเก็บข้อมูลทุติยภูมิ ผ่านการศึกษาจากเอกสาร (Documentary Study) โดยศึกษาจากหนังสือ บทความวิชาการ เอกสาร รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางการเมืองในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.2 การเก็บข้อมูลปฐมภูมิ โดยการเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Study) ดังนี้

3.2.1 ด้านการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา และทำการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง แบบสอบถามที่เก็บข้อมูลมาแล้วทั้ง 234 ชุด จะทำการรหัสก่อนบรรจุข้อมูล โดยใช้รหัส A1-A206 สำหรับแบบสอบถามที่ใช้ถามฝ่ายบริหารและฝ่ายสภาฯ เพราะมีจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 206 คน ทั้งนี้รหัสจะใส่ชุดแบบสอบถามละหนึ่งรหัส และใส่รหัส B1-B28 สำหรับแบบสอบถามที่ใช้ถามฝ่ายปฏิบัติการ เพราะมีกลุ่มตัวอย่าง 28 คน

3.2.2 ด้านการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ (Interviewing) ด้วยตนเองกับบุคลากรของฝ่ายบริหาร คือ นายก อบต. 1 คน และบุคลากรของฝ่ายสภาฯ 2 คน คือ ส.อบต. ที่สนับสนุนนายก อบต. 1 คน และ ส.อบต. ที่ไม่สนับสนุนนายกฯ 1 คน โดยผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ (Non-Official) กับกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวด้วยแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง ร่วมกับการสังเกต (Observation) ในขณะสัมภาษณ์ รวมทั้งทำการบันทึกเทปในช่วงของการสัมภาษณ์ และจดบันทึกข้อมูลในบางครั้งขณะสัมภาษณ์

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการนัดหมายกับนายก อบต. และ ส.อบต. ก่อนทำการสัมภาษณ์ ในการนัดหมายเพื่อทำการสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยได้คำนึงถึงวัน เวลา และสถานที่ที่ผู้ให้สัมภาษณ์สะดวก และพร้อมที่จะให้สัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์นายก อบต. ที่ห้องทำงานของนายก อบต. โดยนายก อบต. ท่านนี้ได้มอบหมายให้หัวหน้าส่วนคลังคอยประสานงานและให้บริการประชาชนแทนตนในขณะที่ให้สัมภาษณ์ ส่วน ส.อบต. ทั้ง 2 คน ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ที่บ้านของ ส.อบต. ทั้ง 2 โดยได้นัดหมายกับ ส.อบต. ก่อนเข้าไปทำการสัมภาษณ์ ในการนัดหมายเพื่อทำการสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยได้คำนึงถึงวัน เวลา และสถานที่ที่ ส.อบต. สะดวกและพร้อมที่จะให้สัมภาษณ์เช่นเดียวกับการนัดหมายนายก อบต. ก่อนทำการสัมภาษณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในการวิเคราะห์ โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์มีดังนี้

4.1 สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้วิเคราะห์กับตัวแปร คือ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ สถานภาพการสมรส ตำแหน่ง อาชีพ และข้อคำถามแต่ละข้อในวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อ 1-4

4.2 สถิติเชิงวิเคราะห์ (Analysis Statistics) สถิติที่ใช้ คือ Pearson Correlation Coefficient สำคัญทางสถิติที่ 0.05 เพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้ศึกษาในการทดสอบสมมติฐานทั้ง 3 ข้อ

ทั้งนี้ Content Analysis ใช้สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยเชิงคุณภาพ

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของการศึกษาพฤติกรรมทางการเมืองในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ผู้ศึกษาได้แบ่งโครงสร้างการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหาร เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายสภาฯ เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายปฏิบัติการ เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

ตอนที่ 6 การทดสอบสมมติฐาน

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการแปลผลการวิจัย มีดังนี้

\bar{X}	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย
S.D.	หมายถึง	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
r	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation)
P	หมายถึง	ค่าระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ

A1 A5 A10 A11 A12 A14 A16 A19 A22 A28 A29 A32 A33 A35 A40 หมายถึง แบบสอบถามชุดที่มีการเขียนตอบข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ในแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างบุคลากรฝ่ายบริหารและบุคลากรฝ่ายสภาฯ โดยผู้วิจัยจะใส่รหัสเหล่านี้ตามลำดับที่ A1-A206 กับแบบสอบถามก่อนบันทึกข้อมูลเพื่อทำการวิเคราะห์ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างของฝ่ายบริหารและฝ่ายสภาฯ มี 206 คน

B4 B9 B11 B13 B14 หมายถึง แบบสอบถามชุดที่มีการเขียนตอบข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ในแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างบุคลากรฝ่ายปฏิบัติการ โดยผู้วิจัยจะใส่รหัสเหล่านี้

ตามลำดับที่ B1-B28 กับแบบสอบถามก่อนบันทึกข้อมูลเพื่อทำการวิเคราะห์ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่าง ฝ่ายปฏิบัติการมี 28 คน

ส.อบต. A หมายถึง ส.อบต. ที่สนับสนุนนายก อบต.
 ส.อบต. B หมายถึง ส.อบต. ที่ไม่สนับสนุนนายก อบต.

ซึ่งจะนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพในองค์กร

สถานภาพในองค์กร	จำนวน	ร้อยละ
1. ฝ่ายบริหาร	28	12.0
2. ฝ่ายสภาฯ	178	76.1
3. ฝ่ายปฏิบัติการ	28	12.0
รวม	234	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นบุคลากรฝ่ายสภาฯ จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 76.1 รองลงมาเป็นบุคลากรฝ่ายบริหารและบุคลากรฝ่ายปฏิบัติการมีจำนวนเท่ากัน ฝ่ายละ 28 คน คิดเป็นร้อยละ 12.0

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
1. ชาย	173	73.9
2. หญิง	55	23.5
3. ไม่ระบุเพศ	6	2.6
รวม	234	100

จากตารางที่ 4.2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คือ เพศชาย จำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 73.9 รองลงมาคือ เพศหญิง จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 23.5 และมีกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ระบุเพศ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 2.6

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
1. ต่ำกว่า 25 ปี	0.0	0.0
2. 25 – 30 ปี	12	5.1
3. 31 – 40 ปี	94	40.2
4. 41 – 50 ปี	97	41.5
5. 51 – 60 ปี	24	10.3
6. มากกว่า 60 ปี	5	2.0
ไม่ระบุอายุ	2	0.9
รวม	234	100

จากตารางที่ 4.3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 41-50 ปี จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 41.5 รองลงมาคือมีอายุ 31-40 ปี จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 40.2 และมีกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ระบุอายุ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.9

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพสมรส

สถานภาพสมรส	จำนวน	ร้อยละ
1. โสด	19	8.1
2. สมรส	211	90.2
3. หม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่	4	1.7
รวม	234	100

จากตารางที่ 4.4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สมรสแล้ว จำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 90.2 รองลงมาไม่มีสถานภาพการสมรสเป็นโสด จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 8.1 และจำนวนกลุ่มตัวอย่างน้อยที่สุดมีสถานภาพการสมรสเป็นหม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.7

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด

ระดับการศึกษาสูงสุด	จำนวน	ร้อยละ
1. ประถมศึกษา หรือต่ำกว่า	63	26.9
2. มัธยมศึกษาตอนต้น	49	20.9
3. มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	61	26.1
4. อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	15	6.4
5. ปริญญาตรี	41	17.5
6. ปริญญาตรีโท	5	2.1
รวม	234	100

จากตารางที่ 4.5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จบการศึกษาสูงสุดในระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 26.9 รองลงมาจบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 26.1 และจำนวนน้อยที่สุดคือจบการศึกษาในระดับปริญญาโท จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.1

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	จำนวน	ร้อยละ
1. นายก อบต.	7	2.99
2. รองนายก อบต.	14	5.99
3. เลขานุการนายกฯ	7	2.99
4. ประธานสภา อบต.	7	2.99
5. รองประธานสภา อบต.	7	2.99
6. สมาชิกสภา อบต.	164	70.09
7. ปลัด อบต.	7	2.99
8. หัวหน้าส่วนโยธา	7	2.99
9. หัวหน้าส่วนคลัง	7	2.99
10. เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน	7	2.99
รวม	234	100

จากตารางที่ 4.6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นสมาชิกสภา อบต. จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 70.09 รองลงมาคือตำแหน่งรองนายก อบต. จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 5.99 และจำนวนน้อยที่สุด คือ ตำแหน่งนายก อบต. เลขานุการนายกฯ ประธานสภา อบต. ปลัด อบต. หัวหน้าส่วนโยธา หัวหน้าส่วนคลัง และเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน จำนวน 7 คนทุกตำแหน่ง คิดเป็นร้อยละ 2.99

ตารางที่ 4.7 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ส่วนตัวเฉลี่ย ต่อเดือน

รายได้ส่วนตัวเฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
1. ต่ำกว่า 5,000 บาท	39	16.7
2. 5,000 – 10,000 บาท	146	62.4
3. 10,001 – 15,000 บาท	28	12.0
4. 15,001 – 20,000 บาท	9	3.8
5. 20,001 – 25,000 บาท	9	3.8
6. 25,001 – 30,000 บาท	3	1.3
รวม	234	100

จากตารางที่ 4.7 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ส่วนตัวเฉลี่ยต่อเดือน 5,000 – 10,000 บาท จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 62.4 รองลงมามีรายได้ ต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 และจำนวนน้อยที่สุดมีรายได้ระหว่าง 25,001 – 30,000 บาท จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3

ตารางที่ 4.8 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
1. เกษตรกร	127	54.28
2. ค้าขายรายย่อย/อาชีพอิสระ	46	19.65
3. ผู้ประกอบการ/เจ้าของธุรกิจ	6	2.57
4. ลูกจ้าง/พนักงานบริษัท	2	0.86
5. แม่บ้าน/พ่อบ้าน/เกษียณ	4	1.70
6. รับจ้างทั่วไป	17	7.27
7. นักการเมืองท้องถิ่น	4	1.70
8. รับราชการ	28	11.97
รวม	234	100

จากตารางที่ 4.8 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 61.7 รองลงมา มีอาชีพค้าขายรายย่อย/อาชีพอิสระ จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 22.3 และจำนวนน้อยที่สุด มีอาชีพเป็นลูกจ้าง/พนักงานบริษัท จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหาร เกี่ยวกับการจัดทำ ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

ในการนำเสนอผลของการวิจัย ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการศึกษางานวิจัยเชิงปริมาณ ก่อน กล่าวคือ นำเสนอผลการศึกษาจากแบบสอบถามก่อน ลำดับต่อไปจะนำเสนอผลของการศึกษา จากคำถามปลายเปิดของแบบสอบถาม และลำดับสุดท้ายจะนำเสนอผลการสัมภาษณ์ ดังนี้ ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมทางการเมืองของ ฝ่ายบริหาร เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

พฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหาร	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. ในระหว่างการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ท่านได้คำนึงถึงฐานเสียงของท่านเป็นส่วนประกอบในการดำเนินการ	3.46	1.66	มาก
2. ในระหว่างการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ท่านได้คำนึงถึงการแบ่งปันผลประโยชน์เป็นส่วนประกอบในการดำเนินการ	4.00	1.44	มาก
3. ในระหว่างการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ท่านได้คำนึงถึงความเท่าเทียมกันทุกพื้นที่เป็นส่วนประกอบในการดำเนินการ	4.67	0.66	มากที่สุด
4. ในระหว่างการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ท่านได้คำนึงถึงความสำคัญของปัญหาเร่งด่วนในพื้นที่เป็นส่วนประกอบในการดำเนินการ	4.60	0.62	มากที่สุด
5. ในระหว่างการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ท่านได้คำนึงถึงโครงการที่ได้มาจากประชาคมชาวบ้านเป็นส่วนประกอบในการดำเนินการ	4.60	0.87	มากที่สุด

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

พฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหาร	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
6. ในระหว่างการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ท่านได้คำนึงถึงโครงการที่บรรจุในแผนพัฒนา 3 ปี เป็นส่วนประกอบในการดำเนินการ	4.71	0.65	มากที่สุด
7. ในระหว่างการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ท่านได้ใช้ความสามารถส่วนตัวในการเจรจาต่อรอง เพื่อให้ผลประโยชน์ลงตัวและนำมาซึ่งความพึงพอใจของทุกฝ่าย	2.92	1.71	ปานกลาง
8. ท่านได้ดำเนินการหาพรรคพวกเพื่อเจรจาต่อรองผลประโยชน์เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม ในการจัดสรรงบประมาณ	3.42	1.61	มาก
9. ท่านให้ความสำคัญสนับสนุน เมื่อการจัดสรรงบประมาณเป็นธรรม และได้คัดค้านเมื่อการจัดสรรงบประมาณไม่เป็นธรรม	1.42	0.63	น้อยที่สุด
10. ท่านได้ใช้อำนาจและอิทธิพลส่วนตัว ในการเจรจาต่อรอง เพื่อให้การจัดสรรงบประมาณเป็นไปตามความต้องการของท่าน	1.92	1.32	น้อย
รวมเฉลี่ย	3.58	0.40	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า พฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหาร เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. โดยรวมอยู่ในระดับปฏิบัติมาก ($\bar{X} = 3.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า พฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหารที่ปฏิบัติโดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ในระหว่างการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ฝ่ายบริหารได้คำนึงถึงโครงการที่บรรจุในแผนพัฒนา 3 ปี เป็นส่วนประกอบในการดำเนินการ ($\bar{X} = 4.71$) รองลงมา คือ ในระหว่างการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ฝ่ายบริหารได้คำนึงถึงความเท่าเทียมกันทุกพื้นที่ เป็นส่วนประกอบในการดำเนินการ ($\bar{X} = 4.67$) และพฤติกรรมทางการเมืองที่ฝ่ายบริหารปฏิบัติโดยมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ฝ่ายบริหารได้ให้ความสำคัญสนับสนุน เมื่อการจัดสรรงบประมาณเป็นธรรม และได้คัดค้านเมื่อการจัดสรรงบประมาณไม่เป็นธรรม ($\bar{X} = 1.42$)

ผลการศึกษาตามคำถามปลายเปิดต่อพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหาร เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

ในส่วนของผลการศึกษาตามคำถามปลายเปิดต่อพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหาร เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. พบว่า มีความคิดเห็นที่หลากหลายต่อพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหาร กล่าวคือ ความคิดเห็นบางส่วนได้มีข้อเสนอแนะให้ฝ่ายบริหารคำนึงถึงความเดือดร้อน คำนึงถึงประโยชน์และความต้องการของประชาชนเป็นหลัก และโครงการที่บรรจุในข้อบัญญัติฯ ควรเป็นโครงการที่เกี่ยวกับเรื่องอาชีพของชาวบ้านด้วย และควรทำการประชุมรอบก่อนนำร่างข้อบัญญัติฯ เข้าสู่สภาเพื่อทำการตกลงร่วมกันก่อน และโครงการที่จะนำไปบรรจุในข้อบัญญัติฯ ฝ่ายบริหารควรพิจารณาโครงการต่างๆ ที่ได้จากการทำประชาคมหมู่บ้านและเป็นโครงการที่ส.อบต. เสนอมาไม่ให้นำโครงการมาจากแหล่งอื่นดังความเห็นต่อไปนี้

A1 “คำนึงถึงความเดือดร้อน และต้องการของประชาชนเป็นหลัก โดยไม่มีเรื่องของฐานเสียงเข้ามาเกี่ยวข้อง”

A14 “การทำข้อบัญญัติงบประมาณ อยากให้ฝ่ายบริหารเน้นในเรื่องอาชีพของชาวบ้าน”

A19 “ประชุมรอบก่อน ก่อนทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี”

B4 “ให้คำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก...ไม่คำนึงถึงฐานเสียงมากเกินไป”

A28 “อยากให้ฝ่ายบริหารเรียกประชุม...ทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายสภาตกลงกันก่อน”

A11 “อยากให้ฝ่ายบริหารพิจารณาโครงการต่างๆ จากผลการประชาคมของแต่ละหมู่บ้าน...”

นอกจากนี้ยังมีความคิดเห็นบางส่วนที่ได้สะท้อนปัญหาในการจัดทำข้อบัญญัติฯ คือ ฝ่ายบริหารไม่ฟังเสียง ส. อบต. เท่าไหร่ และจัดสรรงบประมาณลงพื้นที่น้อย รวมทั้งฝ่ายบริหารนำงบประมาณไปจัดซื้ออุปกรณ์ฟุ่มเฟือยและจัดสร้างภายในสำนักงานมากเกินไป และยังสะท้อนว่าฝ่ายบริหารเห็นแก่พรรคพวกกล่าวคือ เพื่อนนายกฯ และเพื่อนรองนายกฯจะได้โครงการมากกว่าคนอื่น และยังสะท้อนปัญหาว่ามีการยึดผลประโยชน์ส่วนตัวมากเกินไป และมีบางท่านบอกว่าปัจจุบันยังมีการลอบบี้เพื่อให้มีการสนับสนุนร่างข้อบัญญัติฯ ดังความเห็นต่อไปนี้

A12 “ส่วนมากความประพฤติเอาแต่ใจตัวเอง ไม่มองประชาชนที่เดือดร้อนไม่ค่อยถูกช่วย...ไม่ฟังเสียง ส.อบต.เท่าไร”

A11 “การจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณลงไปยังพื้นที่น้อยเกินไป...ฝ่ายบริหารนำไปจัดซื้ออุปกรณ์ฟุ่มเฟือย และจัดสร้างภายในสำนักงานมากเกินไป...”

A29 “ฝ่ายบริหารจะเห็นแต่พรรคพวกก่อน...”

A32 “ชอบเล่นพวกพ้อง เพื่อนนายกและเพื่อนรองนายกจะได้โครงการมากกว่าเพื่อน”

B9 “ปัจจุบันมีการลอบบี้ เพื่อให้มีการยกมือสนับสนุนร่างฯ”

ผลการสัมภาษณ์นายก อบต. เกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

ผลการสัมภาษณ์นายก อบต. เกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. พบว่า ในการคัดสรรโครงการเข้าสู่ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของอบต. ของนายกอบต.ผู้ให้สัมภาษณ์ ได้คำนึงถึงความสำคัญของปัญหา คำนึงถึงโครงการที่มีในแผนพัฒนา 3 ปี โดยก่อนจะบรรจุโครงการนั้นๆ เข้าสู่ร่างข้อบัญญัติจะมีการลงไปดูในพื้นที่ก่อนว่าเป็นปัญหาที่สำคัญจริงหรือเปล่า ดังคำให้สัมภาษณ์ระหว่างการสนทนากับผู้วิจัย และคำให้สัมภาษณ์บางส่วน ต่อไปนี้

ผู้วิจัย “...โครงการที่จะบรรจุในแผนฯ เนี่ยะ คำนึงถึงเรื่องใดเป็นหลัก...เช่น ความเท่าเทียมกันของแต่ละหมู่บ้าน ฐานเสียงของตน ปัญหาความทุกข์ยากเดือดร้อนของประชาชน โครงการที่ได้มาจากประชาคมชาวบ้าน...”

นายก อบต. “เออ อันนี้เป็นปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนเป็นหลัก...”

ผู้วิจัย “...คำนึงถึงปัญหาสำคัญเป็นหลัก...”

นายกอบต. “ครับ”

ผู้วิจัย “...โครงการที่ได้จากประชาคมชาวบ้านละ ที่อยู่ในแผน 3 ปีทำยังไงกับมัน...”

นายก อบต. “...โครงการที่อยู่ในแผน 3 ปีก็ให้มันล้นไปตามปกติของมัน งบที่กันไว้ต่างหากก็จะใช้สำหรับโครงการที่เป็นโครงการเร่งด่วน...”

นายก อบต. “...อย่างวันเนี่ยะมีการประชุมเรื่องถนนลูกรังลงเนี่ยะ ผมให้ทุกคนไปดูพื้นที่ คนอื่นต้องไปดูปัญหาของท่านด้วย”

นอกจากนี้ยังพบว่า มี ส. อบต. มาเจรจาต่อรองกับนายกฯ โดยการเข้ามาคุยกับตัวนายกฯ เลย แต่ก็ไม่ได้รับการตอบสนองเนื่องจากนายกฯ บอกว่าให้ไปคุยกันในสภาฯ และนายกฯ ได้ใช้ความสามารถส่วนตัวในการแก้ไขปัญหาในการเจรจาต่อรอง เพื่อให้ผลประโยชน์ลงตัวและนำมาซึ่งความพึงพอใจทุกฝ่าย ด้วยการพา ส.อบต.ลงไปดูสภาพปัญหาในพื้นที่และให้ตัดสินใจเองว่าควรให้งบประมาณหมู่บ้านใดก่อน ดังคำให้สัมภาษณ์ระหว่างการสนทนากับผู้วิจัย ต่อไปนี้

ผู้วิจัย “...ในช่วงของการทำร่างข้อบัญญัติเคยมี ส.อบต.เข้ามาคุยเป็นส่วนตัวไหม ช่วยโครงการหมู่บ้านนี้หน่อยแบบเนี่ยะ...”

นายก อบต. “คือถามว่ามีไหม ตอบตรงๆ ว่ามีนะ แต่ก็ไม่ได้รับตอบสนองเรื่องนี้ เพราะส่วนใหญ่แล้วถ้ามีอย่างนี้ ถ้าเราปล่อยให้มีเหตุการณ์อย่างนี้เกิดขึ้น มันความเป็นธรรมมันก็ไม่เกิดขึ้น ผมบอกว่าใครมาคุยกับผม คุยกันในสภาฯ เราเอามติในสภาฯ ส่วนใหญ่จะเป็นอย่างนั้น”

ผลการสัมภาษณ์ยังพบว่า อบต. ที่ทำการสัมภาษณ์นี้ได้ทำตามขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติฯ ทุกขั้นตอน และมีการบรรจุโครงการใหม่เข้าไปในร่างข้อบัญญัติฯ ด้วย ในกรณีโครงการนั้นใช้งบประมาณเกินกว่า 1 แสนบาท และต้องเป็นโครงการที่จำเป็นจริงๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาความต้องการของประชาชน และมีการปรับตัวเลขงบประมาณในบางปีตามภาวะเศรษฐกิจ ทั้งนี้นายกฯ ได้ให้สำนักปลัดดูราคากลางจากพาณิชย์จังหวัดตลอด ดังคำให้สัมภาษณ์ระหว่างการสนทนากับผู้วิจัย และคำให้สัมภาษณ์บางส่วน ต่อไปนี้

ผู้วิจัย “มีการลดขั้นตอนการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีไหม”

นายก อบต. “ถ้าลดขั้นตอนคงไม่ลด เพราะหลักการที่เขาให้เราต้องทำตามนั้น”

ผู้วิจัย “ได้นำโครงการใหม่ ซึ่งไม่ได้บรรจุในแผนฯ 3 ปี มาบรรจุในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณบ้างหรือเปล่า...เป็นโครงการยังงี้”

นายก อบต. “อย่างเช่น ในขณะที่ทำร่างข้อบัญญัติฯ เกิดถนนขาดก็ต้องนำโครงการนี้เพิ่มเข้าไป...”

ผู้วิจัย “...มีปรับเปลี่ยนตัวเลขงบประมาณบ้างไหม เพื่อความเป็นธรรม...”

นายก อบต. “ปรับตามภาวะเศรษฐกิจ ส่วนใหญ่ผมจะให้เขาดูที่พาณิชย์ตลอดแต่ละเดือนก็จะมีราคากลางของมัน...”

ผลการสัมภาษณ์ยังพบว่า อบต. ที่ทำการสัมภาษณ์มีการนัดประชุมสภาฯ นอกรอบก่อนที่จะนำร่างข้อบัญญัติเข้าสู่สภาฯ และอบต. แห่งนี้ไม่มีความขัดแย้งกันในสภาฯ เพราะจะมีการอภิปรายกัน นำเหตุผลมาพูดคุยกันในช่วงของการประชุมนอกรอบ รวมทั้งไม่มีการลอบบี้เพื่อให้มีการสนับสนุนร่างข้อบัญญัติฯ ดังคำสนทนาระหว่างการสัมภาษณ์ และคำให้สัมภาษณ์บางส่วน ต่อไปนี้

ผู้วิจัย “ก่อนที่จะเอาร่างข้อบัญญัติฯ เข้าสู่สภา มีการเรียกส.อบต. มาคุยกันก่อนไหม เต็มกัน ทำข้อตกลงกันล่วงหน้า...”

นายก อบต. “มันไม่ใช่ข้อตกลงนะ แต่ถามว่าเพื่อความสบายใจของทุกฝ่ายก็เชิญให้มาตรวจสอบก่อนเอาเข้าสู่สภาฯ มาดูก่อนว่า เออเนี่ยมันเป็นอย่างนี้นะ ก็ส่วนใหญ่ก็ไม่มีการแก้ไข เออ O.K. ก็จบ”

นายก อบต. “...ส่วนใหญ่ผมไม่ได้เข้าข้างว่าหมู่นี้หมู่นี้ ความเท่าเทียมกันต้องมี แต่ตรงไหนปัญหาหนักกว่ากันต้องได้รับการแก้ไขก่อน”

ผู้วิจัย “มีความขัดแย้งกันในสถาบันใหม่”

นายก อบต. “ไม่มี...ก็มีการอภิปรายครับ ประชุมย่อยเอาเหตุเอาผลมาคุยกัน”

นายก อบต. “เวลาจะทำแผนทำอะไร แม้การจัดทำงบประมาณผมเชิญเขามาคุยด้วยนะ”

ผู้วิจัย “มีการลอบบี้ในสถานอกสภาใหม่ เพื่อให้ส.อบต.สนับสนุนร่างข้อบัญญัติฯ มาเคลียกันก่อนอย่างเนี่ยะ”

นายกอบต. “ไม่มี...ก็ไม่ใช่เคลียนะ เราเอาปัญหามาคุยกันก่อนแล้ว”

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายสภาฯ เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

ในการนำเสนอผลของการวิจัย ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการศึกษางานวิจัยเชิงปริมาณก่อน กล่าวคือ นำเสนอผลการศึกษาจากแบบสอบถามก่อน ลำดับต่อไปจะนำเสนอผลของการศึกษาจากคำถามปลายเปิดของแบบสอบถาม และลำดับสุดท้ายจะนำเสนอผลการสัมภาษณ์ ดังนี้

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายสภาฯ เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

พฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายสภาฯ	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. ในระหว่างการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ท่านได้คำนึงถึงฐานเสียงของท่านเป็นส่วนประกอบในการดำเนินการ	2.71	1.43	ปานกลาง
2. ในระหว่างการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ท่านได้คำนึงถึงการแบ่งปันผลประโยชน์เป็นส่วนประกอบในการดำเนินการ	2.94	1.51	ปานกลาง
3. ในระหว่างการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ท่านได้คำนึงถึงความเท่าเทียมกันทุกพื้นที่เป็นส่วนประกอบในการดำเนินการ	4.32	0.90	มากที่สุด

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

พฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายสภาฯ	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
4. ในระหว่างการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ท่านได้คำนึงถึงความสำคัญของปัญหาเร่งด่วนในพื้นที่เป็นส่วนประกอบในการดำเนินการ	4.53	0.80	มากที่สุด
5. ในระหว่างการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ท่านได้คำนึงถึงโครงการที่ได้มาจากประชาคมชาวบ้าน เป็นส่วนประกอบในการดำเนินการ	4.60	0.71	มากที่สุด
6. ในระหว่างการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ท่านได้คำนึงถึงโครงการที่บรรจุในแผนพัฒนา 3 ปี เป็นส่วนประกอบในการดำเนินการ	4.45	0.75	มากที่สุด
7. ในระหว่างการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ท่านได้ใช้ความสามารถส่วนตัวในการเจรจาต่อรอง เพื่อให้ผลประโยชน์ลงตัวและนำมาซึ่งความพึงพอใจของทุกฝ่าย	3.69	1.35	มาก
8. ท่านได้ดำเนินการหาพรรคพวก เพื่อเจรจาต่อรองผลประโยชน์เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม ในการจัดสรรงบประมาณ	2.70	1.51	ปานกลาง
9. ท่านให้ความสำคัญสนับสนุน เมื่อการจัดสรรงบประมาณเป็นธรรม และได้คัดค้านเมื่อการจัดสรรงบประมาณไม่เป็นธรรม	1.76	1.05	น้อยที่สุด
10. ท่านได้ใช้อำนาจและอิทธิพลส่วนตัว ในการเจรจาต่อรอง เพื่อให้การจัดสรรงบประมาณเป็นไปตามความต้องการของท่าน	2.71	1.71	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.44	0.31	มาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่า พฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายสภาฯ เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. โดยรวมอยู่ในระดับปฏิบัติมาก ($\bar{X} = 3.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า พฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายสภาฯ ที่ปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ ในระหว่างการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ฝ่ายสภาฯ ได้คำนึงถึงโครงการที่ได้มาจากประชาชนชาวบ้าน เป็นส่วนประกอบในการดำเนินการ ($\bar{X} = 4.60$) รองลงมา คือ ในระหว่างการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ฝ่ายสภาฯ ได้คำนึงถึงความสำคัญของปัญหาเร่งด่วนในพื้นที่เป็นส่วนประกอบในการดำเนินการ ($\bar{X} = 4.53$) และพฤติกรรมทางการเมืองที่ฝ่ายสภาฯ ปฏิบัติโดยมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ฝ่ายสภาฯ ได้ให้ความสนับสนุน เมื่อการจัดสรรงบประมาณเป็นธรรม และได้คัดค้านเมื่อการจัดสรรงบประมาณไม่เป็นธรรม ($\bar{X} = 1.75$)

ผลการศึกษาตามคำถามปลายเปิดต่อพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายสภาฯ เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

ในส่วนของการศึกษาตามคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายสภาฯ เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. พบว่า มีความคิดเห็นที่หลากหลายต่อพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายสภาฯ กล่าวคือ ความคิดเห็นบางส่วนได้มีข้อเสนอแนะต่อฝ่ายสภาฯ ให้ทำหน้าที่ตรวจสอบอย่างจริงจัง และติดตามการดำเนินงานของแต่ละโครงการ ถ้าหากมีการทุจริตคอร์รัปชันตรงไหนก็ให้ดำเนินการอย่างพร้อมเพียงเป็นเสียงเดียวกัน ไม่ใช่เห็นคล้อยตามฝ่ายบริหารไปหมดทุกอย่าง รวมทั้งส.อบต. ควรวางตัวให้เป็นกลางด้วย นอกจากนี้ ในส่วนของการพิจารณาโครงการก็ควรให้ความสำคัญกับการพิจารณาโครงการด้วยควรอนุมัติโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนจริงๆ รวมทั้งอยากให้ฝ่ายสภาฯ เรียกประชุมให้มีการเสนองบประมาณร่วมกันระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายสภาฯ เพื่อตกลงกันก่อน นอกจากนี้ยังมีการเสนอแนะให้ฝ่ายสภาฯ ควรศึกษาระเบียบ กฎหมายและขั้นตอนการจัดทำข้อบัญญัติฯ ให้มากขึ้นและดำเนินการตามขั้นตอนตามระเบียบอย่างชัดเจน รวมทั้งไม่ควรแบ่งแยกกันในการทำงาน ดังความคิดเห็นบางท่านเช่น

A14 “ในการทำข้อบัญญัติ ให้ฝ่ายสภาฯ ได้ทำหน้าที่ตรวจสอบอย่างจริงจัง และติดตามการดำเนินงานของแต่ละโครงการ มีการทุจริต คอร์รัปชันตรงไหนให้ดำเนินการอย่างพร้อมเพียง”

A28 “อยากให้ฝ่ายสภาฯ เรียกประชุม ... มาทำงบประมาณและเสนอร่วมกัน ทั้งฝ่ายบริหาร และฝ่ายสภาตกลงกันก่อน”

A10 “บางครั้งมีความรู้สึกที่เอาเงินไปทางฝ่ายบริหารมาก จนลืมนึกถึงความต้องการของประชาชนที่แท้จริง”

A35 “ขอให้ฝ่ายสภาได้พิจารณาก่อนอนุมัติแต่ละเรื่องแต่ละโครงการ ถ้าเห็นว่าเป็นผลประโยชน์ต่อประชาชนค่อยอนุมัติ”

B4 “ฝ่ายสภาฯ ควรศึกษาระเบียบข้อกฎหมายและขั้นตอนการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้มากขึ้น...”

B11 “ควรให้ฝ่ายสภาฯ พิจารณาตามขั้นตอนให้ถูกต้องตามระเบียบในการพิจารณาข้อบัญญัติงบประมาณ”

ผลการสัมภาษณ์ ส.อบต. เกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

ผลการสัมภาษณ์ ส.อบต. เกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของอบต. พบว่า ในการคัดสรรโครงการเข้าสู่ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของอบต. ส.อบต. ทั้ง 2 ท่านบอกว่าในการคัดสรรโครงการเข้าสู่ร่างข้อบัญญัติฯ ได้ให้ความสำคัญกับความสำคัญของปัญหา คำนึงถึงความเดือดร้อน ซึ่งในช่วงการบรรจุโครงการนั้นๆ เข้าสู่ร่างข้อบัญญัติฯ กรณีที่เป็นโครงการที่มีการถกเถียงกันจะมีการลงไปดูในพื้นที่ก่อนว่าพื้นที่ของใครปัญหาหนักกว่ากันและจะให้ดำเนินโครงการในพื้นที่ที่ประสบปัญหาที่หนักกว่าก่อน ดังคำให้สัมภาษณ์ระหว่างการสนทนากับผู้วิจัย และคำให้สัมภาษณ์บางส่วน ต่อไปนี้

ผู้วิจัย “ในการเลือกโครงการในระดับตำบล ส่วนใหญ่ผู้บริหารเลือกโครงการโดยคำนึงถึงเรื่องใด...”

ส.อบต. A “...ก็สำหรับที่นี้ นะครับ หนึ่งละ คือความสำคัญของปัญหา ความเดือดร้อน ความเดือดร้อนที่จำเป็นที่สุดเอาเข้ามาก่อน”

ผู้วิจัย “...แสดงว่าที่นี้ คำนึงถึงความสำคัญของปัญหาเป็นสำคัญ”

ส.อบต. B “เป็นสำคัญจะ”

ผู้วิจัย “เราจะรู้ได้อย่างไรว่าโครงการนั้นสำคัญ”

ส.อบต. B “...ดูจาก ออกไปดูไป ออกไปดูพื้นที่... จะออกไปดูกันแทบทุกหมู่บ้าน สมาชิก ให้เห็นเลยกับตา”

นอกจากนี้ยังพบว่า ส.อบต. ผู้ให้สัมภาษณ์เคยเข้ามาเจรจาท่องกับนายกฯ โดยการเข้ามาคุยส่วนกับนายกฯ ทั้งนี้ในการเข้ามาเจรจาท่องกับนายกอบต. ส่วนใหญ่จะเป็นการนำปัญหาชาวบ้านที่มาร้องเรียนกับส.อบต. แล้วนำไปพูดคุยเจรจาท่องกับนายกฯ ดังคำให้สัมภาษณ์ระหว่างการสนทนากับผู้วิจัย ต่อไปนี้

ผู้วิจัย “โดยส่วนตัวเคยเข้ามาพบนายกฯ เป็นการส่วนตัวบ้างไหม ช่วยโครงการนี้หน่อย...”

ส.อบต. A “ก็เป็นการส่วนตัว ก็เป็นบางครั้งครับ ก็ส่วนมากก็จะมีชาวบ้านมา ร้องเรียนกับผม ตรงนั้นตรงนี้ผมเค็ดรื้อน ช่วยพูดให้ผมหน่อย ผมก็รับภาระจากชาวบ้านมาแล้วก็ มาคุยกับท่าน...”

ส.อบต. B “...อยากได้ถนนสสส.ตรงนั้นตรงนี้”

ผลการสัมภาษณ์ยังพบว่า อบต.ที่ทำการสัมภาษณ์ส.อบต. นี้ ได้ทำตามขั้นตอนของ การจัดทำข้อบัญญัติฯ ทุกขั้นตอน โดยส.อบต.บางท่านบอกว่าไม่มีการนำโครงการใหม่ๆ มาบรรจุ ในข้อบัญญัติฯ ส่วนใหญ่จะนำโครงการที่อยู่แล้วในแผนพัฒนา 3 ปี มาบรรจุในร่างข้อบัญญัติฯ และส.อบต.อีกท่านหนึ่งตอบว่า ไม่แน่ใจว่ามีการนำโครงการใหม่เข้ามาบรรจุในร่างข้อบัญญัติฯ นอกเหนือจากแผน 3 ปีหรือไม่ เนื่องจากว่าส.อบต.ท่านนี้ไม่เคยเปิดดูว่าโครงการในแผน 3 ปีมี โครงการอะไรบ้าง ดังคำให้สัมภาษณ์ระหว่างการสนทนากับผู้วิจัย ต่อไปนี้

ผู้วิจัย “ขั้นตอนการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณเนี่ยะ เป็นไปตามที่กรมส่งเสริม การปกครองกำหนดทุกขั้นตอนใหม่...มีการลดขั้นตอนในการทำหรือเปล่า”

ส.อบต. A “ทำตามทุกขั้นตอนครับ”

ส.อบต. B “ก็ทำตามขั้นตอนนะค่ะ”

ผู้วิจัย “มีการนำโครงการใหม่ ซึ่งไม่ได้บรรจุในแผนฯ 3 ปี มาบรรจุในข้อบัญญัติ งบประมาณด้วยไหม”

ส.อบต. A “ไม่มี ตามนั้นนะครับ ตามแผนของมันเลย”

ส.อบต. B “ส่วนใหญ่ที่เขาทำ ก็คิดว่าเป็นแผน 3 ปี ส่วนใหญ่เราก็ไม่ค่อยเอาแผน 3 ปี มาเปิดดู...”

ผลการสัมภาษณ์ยังพบว่า มีการนัดประชุมสภาฯ นอกรอบก่อนที่จะนำร่างข้อบัญญัติ เข้าสู่สภาฯ และอบต. แห่งนี้ไม่มีความขัดแย้งกันในสภาฯ เพราะจะมีการพูดคุยกันก่อนแล้วในช่วง ของการประชุมนอกรอบ รวมทั้งไม่มีการลอบบี้เพื่อให้มีการสนับสนุนร่างข้อบัญญัติฯ ดังคำให้ สัมภาษณ์บางส่วน ต่อไปนี้

ส.อบต. A “...ก็จะมีการคุยกันนอกรอบ” “ไม่ได้ลอบบี้นะ แค่คุยกันมากกว่า ความ จำเป็นของใครเป็นอย่างไร”

ส.อบต. B “มี (ประชุมนอกรอบ) แต่ก็ไม่ใช่มัดมือชกเรานะ เขาจะพูดเหตุผลให้ฟัง เราก็เห็นด้วย คล้อยตาม”

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายปฏิบัติการ เกี่ยวกับการจัดทำ
ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

ในการนำเสนอผลของการวิจัย ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการศึกษางานวิจัยเชิงปริมาณ
ก่อน กล่าวคือ นำเสนอผลการศึกษาจากแบบสอบถามก่อน ถ้าต่อไปจะนำเสนอผลของการศึกษา
จากคำถามปลายเปิดของแบบสอบถาม ดังนี้

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมทางการเมืองของ
ฝ่ายปฏิบัติการ เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

พฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายปฏิบัติการ	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. ในระหว่างการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีท่านได้ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับ การจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณของอบต.	4.57	0.69	มากที่สุด
2. ในระหว่างการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปี ท่านปฏิบัติตามคำแนะนำและคำสั่งของ ฝ่ายบริหาร	4.39	0.56	มากที่สุด
3. ในระหว่างการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปี ท่านได้มีส่วนในการเสนอแนะ ความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ ให้กับฝ่ายบริหาร	4.07	0.94	มาก
4. ในระหว่างการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปี ท่านได้ให้คำปรึกษาแก่ฝ่ายบริหาร เพื่อนำไปประกอบการจัดทำข้อบัญญัติฯ	3.92	0.89	มาก
5. ในการจัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีของอบต.ของท่าน ได้นำโครงการมาจาก แผนพัฒนา 3 ปี ของตำบล	4.42	0.87	มากที่สุด
6. ท่านได้รับมอบหมายจากนายกอบต. ให้จัดทำ ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยปราศจากการกำกับของนายกฯ	3.50	1.29	มาก

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

พฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายปฏิบัติการ	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
7. งบประมาณของโครงการที่ถูกรรจ ใน ร่างข้อบัญญัติฯ ได้รับการปรับแก้ตัวเลข งบประมาณโดยนายกอบต. ในช่วงของการจัดทำ ร่างข้อบัญญัติฯ เพื่อความเหมาะสม	2.75	1.45	ปานกลาง
8. ในช่วงของการจัดทำร่างข้อบัญญัติฯ นายกอบต. ได้นำเสนอโครงการเร่งด่วน เข้ามาบรรจุใน ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีด้วย	2.32	1.12	น้อย
รวมเฉลี่ย	3.74	0.44	มาก

จากตารางที่ 4.11 พบว่า พฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. โดยรวมอยู่ในระดับปฏิบัติมาก ($\bar{X} = 3.74$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า พฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายปฏิบัติการที่ปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ ในระหว่างการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ฝ่ายปฏิบัติการได้ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณของ อบต. ($\bar{X} = 4.57$) รองลงมา คือ ในการจัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ฝ่ายปฏิบัติการได้นำโครงการมาจากแผนพัฒนา 3 ปีของตำบล ($\bar{X} = 4.42$) และพฤติกรรมทางการเมืองที่ฝ่ายปฏิบัติการ ปฏิบัติโดยมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ในช่วงของการจัดทำร่างข้อบัญญัติฯ นายก อบต. ได้นำเสนอโครงการเร่งด่วนเข้ามาบรรจุในร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีด้วย ($\bar{X} = 2.32$)

ผลการศึกษาตามคำถามปลายเปิดต่อพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

ในส่วนของผลการศึกษาตามคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายปฏิบัติการ เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของอบต. พบว่า มีความคิดเห็นที่หลากหลายต่อพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายปฏิบัติการ ต่อจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของอบต. กล่าวคือ ความคิดเห็นบางส่วนได้มีข้อเสนอแนะต่อฝ่ายปฏิบัติการว่า ควรเตรียมการจัดทำข้อบัญญัติฯ ให้ตรงตามแผนปฏิบัติงานงบประมาณให้ทันตามแผนของกรม ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และควรจัดแผนงานให้โปร่งใส ควรคำนึงถึงระเบียบขั้นตอนหลักเกณฑ์ของระบบการจัดทำข้อบัญญัติฯ ให้ชัดเจน และยึดหลักของระเบียบ และราคามาตรฐาน

ตามบัญชีครุภัณฑ์และพาณิश्य์ รวมทั้งควรให้ฝ่ายปฏิบัติการมีส่วนร่วมมากกว่านี้ ดังความเห็นต่อไปนี้

A40 “ควรมีการเตรียมการจัดทำงบประมาณให้ตรงตามแผนการปฏิบัติงาน...ของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น”

A5 “ควรจัดรูปแผนงานอย่างโปร่งใส”

B11 “ควรให้ฝ่ายปฏิบัติการยึดหลักของระเบียบ และราคามาตรฐานตามบัญชีครุภัณฑ์และพาณิश्य์”

B4 “เห็นควรให้ฝ่ายปฏิบัติการมีส่วนร่วมมากกว่านี้ ให้ระดมความคิดเห็น และโครงการต่างๆ ที่เห็นเป็นประโยชน์ต่อประชาชน โดยคำนึงถึงระเบียบขั้นตอนหลักเกณฑ์ของทางราชการ”

นอกจากนี้ยังพบว่า ฝ่ายปฏิบัติการทำงานไม่ทันต่อเหตุการณ์ ทำงานล่าช้าไม่ค่อยเห็นใจฝ่ายสภาฯ เพราะฝ่ายสภาฯ ไม่ได้เรียนกฎหมายมา และยังพบว่าการพัฒนาจะน้อยมากงบประมาณจะอยู่ที่สำนักงานปลัดเป็นส่วนใหญ่ และหมู่บ้านไหนที่มีการไปรับประทานอาหารกันบ่อยก็จะได้โครงการเยอะ ดังความเห็นต่อไปนี้

A10 “บางครั้งมีความรู้สึกว่าชักช้า ไม่ทันเหตุการณ์ ทำงานพอกหางหมู...”

A11 “ฝ่ายปฏิบัติไม่ค่อยเห็นความสำคัญของฝ่ายสภาฯ เพราะฝ่ายสภาฯ ไม่ได้เรียนกฎหมายมา ทำให้ฝ่ายปฏิบัติไม่พอใจว่าฝ่ายสภาทำงานไม่รู้เรื่อง”

A16 “เรื่องการพัฒนาจะน้อยมาก งบประมาณจะอยู่กับสำนักปลัดเป็นส่วนมาก...”

A32 “... หมู่ไหนไปกินข้าวบ่อยชอบได้โครงการเยอะ...”

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

ในการนำเสนอผลของการวิจัย ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการศึกษางานวิจัยเชิงปริมาณก่อน กล่าวคือ นำเสนอผลการศึกษาจากแบบสอบถามก่อน ลำดับต่อไปจะนำเสนอผลของการศึกษาจากคำถามปลายเปิดของแบบสอบถาม ดังนี้

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับขั้นตอนของการจัดทำ
ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

ขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณ รายจ่ายประจำปีของ อบต.	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
การประสานงาน			
1. เจ้าหน้าที่งบประมาณได้มีหนังสือแจ้งให้ส่วนหรือ ฝ่ายต่างๆ ในอบต.ของท่าน ให้เสนอข้อมูลที่ จำเป็นต้องใช้ในการจัดทำงบประมาณ	4.27	0.95	มากที่สุด
2. บุคลากรของฝ่ายบริหารได้เข้ามากำกับให้เจ้าหน้าที่ งบประมาณให้ดำเนินการตามความประสงค์ของตน	2.55	1.41	น้อย
3. ขั้นตอนการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปี เป็นไปตามกรมส่งเสริมการปกครอง กำหนดทุกขั้นตอน	4.51	0.73	มากที่สุด
การพิจารณาโครงการ			
4. ฝ่ายต่างๆ ได้พิจารณาโครงการในความรับผิดชอบ ของตนจากแผนพัฒนา 3 ปี พร้อมเสนอ ประมาณการค่าใช้จ่ายมาด้วย	4.32	0.84	มากที่สุด
5. ฝ่ายบริหารได้นำโครงการใหม่ ซึ่งไม่ได้บรรจุใน แผนฯ 3 ปี มาบรรจุในการจัดทำข้อบัญญัติ งบประมาณด้วย	2.22	1.40	น้อย
6. โครงการต่างๆ ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามที่ ส่วนหรือฝ่ายต่างๆ ประมาณการค่าใช้จ่ายไว้	4.27	0.88	มากที่สุด
การรวบรวมรายละเอียด			
7. เจ้าหน้าที่งบประมาณ ได้รวบรวมรายละเอียดที่เป็น จริงจากฝ่ายต่างๆ ให้นายก อบต.พิจารณา	4.47	0.73	มากที่สุด

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณ รายจ่ายประจำปีของ อบต.	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
8. รายงานการเงิน และสถิติการใช้จ่ายงบประมาณ 3 ปี ย้อนหลัง เป็นส่วนประกอบสำคัญในการจัดสร งงบประมาณในโครงการต่างๆ ของการจัดทำร่าง ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี	4.23	0.81	มากที่สุด
9. ในขั้นตอนของการรวบรวมรายละเอียดในการจัดทำ ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี มี บุคลากรของฝ่ายบริหารหรือฝ่ายนิติบัญญัติเข้ามา ปรับเปลี่ยนตัวเลขงบประมาณ เพื่อให้เกิดความ เป็นธรรม	2.03	1.15	น้อย
การจัดทำร่างข้อบัญญัติฯ			
10. เจ้าหน้าที่งบประมาณ ได้จัดทำร่างข้อบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปีตามความเห็นชอบของ ฝ่ายบริหาร	4.32	0.85	มากที่สุด
11. ฝ่ายบริหารได้บรรจุโครงการใหม่ นอกเหนือจาก โครงการที่มีในแผนฯ 3 ปี เข้าไปในร่างข้อบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปี เพราะเป็นโครงการที่ จำเป็นเร่งด่วน	1.82	0.99	น้อย
12. มีโครงการใหม่บรรจุในร่างข้อบัญญัติงบประมาณ รายจ่ายประจำปี นอกเหนือจากโครงการในแผนฯ 3 ปี โดยเป็นโครงการที่มาจากประชาชนในพื้นที่ เรียกร้องต้องการ	1.82	1.02	น้อย
การนำเสนอร่างข้อบัญญัติฯ			
13. ฝ่ายบริหารเสนอร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปี เข้าสู่สภาฯ ตามที่เจ้าหน้าที่งบประมาณ เสนอ โดยไม่มีการแก้ไข	4.10	1.01	มาก

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณ รายจ่ายประจำปีของ อบต.	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
14. ฝ่ายบริหารได้ปรับแก้ตัวเลขงบประมาณ เมื่อ เจ้าหน้าที่งบประมาณเสนอมา ก่อนเสนอร่าง ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เข้าสู่สภา เพื่อความเหมาะสม	4.12	1.05	มาก
15. ฝ่ายบริหารได้เรียกฝ่ายสภาฯ มาตกลงร่วมกัน เกี่ยวกับงบประมาณในโครงการต่างๆ ก่อน นำเสนอร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เข้าสู่สภา	3.90	1.30	มาก
การอนุมัติ			
16. ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ได้รับ ความเห็นชอบจากสภาอบต. ตามที่ฝ่ายบริหาร เสนอ	4.52	0.71	มากที่สุด
17. เมื่อมีความขัดแย้งในสภาฯ เรื่องการพิจารณาให้ ความเห็นชอบกับร่างข้อบัญญัติงบประมาณฯ นายกอบต. สามารถหาข้อยุติร่วมกันในสภาฯ ได้	3.92	1.24	มาก
18. มีการลอบบี้ เกิดขึ้นทั้งนอกสภาฯ และในสภาฯ เพื่อให้มีการยกมือสนับสนุนร่างข้อบัญญัติ งบประมาณฯ	2.61	1.57	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.56	0.29	มาก

จากตารางที่ 4.12 พบว่า พฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหาร ฝ่ายสภาฯ และฝ่ายปฏิบัติกร เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของอบต. โดยรวมอยู่ในระดับปฏิบัติมาก ($\bar{X} = 3.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า พฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหาร ฝ่ายสภาฯ และฝ่ายปฏิบัติกรที่ปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้รับความเห็นชอบจากสภาอบต. ตามที่ฝ่ายบริหารเสนอ ($\bar{X} = 4.52$) รองลงมา คือ ขั้นตอนการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เป็นไปตามกรมส่งเสริมการปกครองกำหนดทุกขั้นตอน

($\bar{X} = 4.51$) และพฤติกรรมทางการเมืองที่ฝ่ายบริหาร ฝ่ายสภาฯ และฝ่ายปฏิบัติการ ปฏิบัติโดยมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ฝ่ายบริหารได้บรรจุโครงการใหม่ นอกเหนือจากโครงการที่มีในแผนฯ 3 ปี เข้าไปในร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพราะเป็นโครงการที่จำเป็นเร่งด่วน และมีโครงการใหม่บรรจุในร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี นอกเหนือจากโครงการในแผนฯ 3 ปี โดยเป็นโครงการที่มาจากประชาชนในพื้นที่เรียกร้องต้องการ ($\bar{X} = 1.82$)

ผลการศึกษตามคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

ในส่วนของการศึกษตามคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. พบว่า มีความคิดเห็นที่หลากหลายต่อขั้นตอนการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. กล่าวคือ ความคิดเห็นบางส่วนได้มีข้อเสนอแนะว่า ควรเน้นเรื่องอาชีพ และสนับสนุนเรื่องความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น และควรมีการจัดสวัสดิการให้แก่ฝ่ายบริหารและ ส.อบต. เรื่องค่ารักษาพยาบาลฟรีและเบิกค่าเล่าเรียนได้ รวมทั้งกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีบทบาทในการให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณและการบริหารจัดการให้กับคณะผู้บริหาร นอกจากนี้ยังมีการเสนอแนะว่า ควรจัดทำข้อบัญญัติฯ ให้เป็นไปตามขั้นตอนของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด และกรมส่งเสริมฯ ควรแจ้งรายละเอียดของข้อกฎหมายโดยแจ้งเนื้อหาแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจน เพื่อจะได้เข้าใจตรงกันทุกฝ่าย เพราะทุกวันนี้มีความเข้าใจไม่ตรงกันในการจัดทำข้อบัญญัติฯ บางขั้นตอนและฝ่ายบริหารควรพิจารณาโครงการจากแผนพัฒนา 3 ปี ไม่ควรทำตามใจตนเอง และควรทำข้อบัญญัติด้วยความเป็นกลางไม่ควรเลือกปฏิบัติ และไม่ควรมีโครงการในเฉพาะพื้นที่ของพรรคพวกตนเอง ดังความคิดเห็นบางส่วน ต่อไปนี้

A14 “... ควรเน้นในเรื่องอาชีพและสนับสนุนเรื่องความเป็นอยู่ของประชาชนให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น”

A22 “จัดสวัสดิการให้แก่ฝ่ายบริหารและ ส.อบต. เรื่องค่ารักษาพยาบาลฟรี และเบิกค่าเล่าเรียนบุตรได้”

B13 “กรมส่งเสริมควรมีบทบาทในการให้ความรู้การบริหารงบประมาณ และการบริหารจัดการให้กับคณะผู้บริหารท้องถิ่น”

B14 “...ซึ่งในการกำหนดรายละเอียดบางรายการไม่สามารถตีความให้ตรงกันได้ รายละเอียดของข้อกฎหมายควรแจ้งให้ชัดเจน”

A33 “อยากให้ผู้บริหารพิจารณาแผน 3 ปีที่ทาง ส.อบต. เสนอเข้าไป ไม่ใช่ทำเอาแต่ใจของฝ่ายบริหาร”

A29 “ฝ่ายบริหารจัดการระบบประมาณ ไม่ค่อยเป็นธรรมเนียม หมู่บ้านไหนเล็กหรือใหญ่ ฝ่ายบริหารจะไม่ค่อยเป็นธรรมเนียม...”

ตอนที่ 6 การทดสอบสมมติฐาน

ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหารกับขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายสภาฯ กับขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. และการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายปฏิบัติการกับขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการศึกษาในประเด็นดังกล่าวผ่านการทดสอบสมมติฐาน เนื่องจากประเด็นดังกล่าวเป็นประเด็นเดียวกันกับสมมติฐานของการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งผลของการทดสอบสมมติฐานมีดังนี้

ตารางที่ 4.13 แสดงผลการทดสอบสมมติฐาน เรื่องพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหาร มีความสัมพันธ์กับ ขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

พฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหาร กับขั้นตอนการจัดทำข้อบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.						
n	พฤติกรรมการเมือง		ขั้นตอนข้อบัญญัติฯ		r	P
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
28	3.52	0.65	4.06	0.40	0.570	0.002*

* มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P \leq 0.05$

จากตารางที่ 4.13 พบว่า พฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหารมีความสัมพันธ์กับขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (sig.=0.002) จึงสรุปได้ว่า เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ พฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหารมีผลต่อการจัดทำข้อบัญญัติฯ ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อประชาชน เช่น พฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหารในระหว่างการจัดทำข้อบัญญัติฯ ฝ่ายบริหาร

ได้นำโครงการที่บรรจุในแผนพัฒนา 3 ปี มาบรรจุในข้อบัญญัติฯ ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวเป็นการตอบสนองถึงปัญหาความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง

ตารางที่ 4.14 แสดงผลการทดสอบสมมติฐาน เรื่องพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายสภาฯ มีความสัมพันธ์กับ ขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

พฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายสภาฯ กับขั้นตอนการจัดทำข้อบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.						
n	พฤติกรรมการเมือง		ขั้นตอนข้อบัญญัติฯ		r	P
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
178	3.82	0.65	4.12	0.52	0.476	0.000*

* มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P \leq 0.05$

จากตารางที่ 4.14 พบว่า พฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายสภาฯ มีความสัมพันธ์กับ ขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (sig.=0.000) จึงสรุปได้ว่า เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ พฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายสภาฯ มีผลต่อการจัดทำข้อบัญญัติฯ ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อประชาชน เช่น พฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายสภาฯ ในระหว่างการจัดทำข้อบัญญัติฯ ฝ่ายสภาฯ ได้คำนึงถึงโครงการที่ได้มาจากประชาคมชาวบ้านมาเป็นส่วนประกอบในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

ตารางที่ 4.15 แสดงผลการทดสอบสมมติฐาน เรื่องพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายปฏิบัติการ มีความสัมพันธ์กับ ขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

พฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายปฏิบัติการ กับขั้นตอนการจัดทำข้อบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.						
n	พฤติกรรมการเมือง		ขั้นตอนข้อบัญญัติฯ		r	P
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
28	3.97	0.56	3.67	0.56	0.636	0.000*

* มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P \leq 0.05$

จากตารางที่ 4.15 พบว่า พฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายปฏิบัติการมีความสัมพันธ์กับ ขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (sig.=0.000) จึงสรุปได้ว่า เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ พฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายปฏิบัติการมีผลต่อการจัดทำข้อบัญญัติฯ ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อขั้นตอนการจัดทำข้อบัญญัติฯ และเป็นประโยชน์ต่อประชาชน เช่น พฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายปฏิบัติการในระหว่างการจัดทำข้อบัญญัติฯ ฝ่ายปฏิบัติการได้ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติฯ ทุกขั้นตอน ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวจะส่งผลให้โครงการต่างๆ ที่ได้มาจากการทำประชามชชาวบ้าน ถูกนำมาบรรจุในข้อบัญญัติฯ และนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมทางการเมืองในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์” ผู้วิจัยมีการนำเสนอสรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหาร เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

1.1.2 เพื่อศึกษาพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายสภาฯ เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

1.1.3 เพื่อศึกษาพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายปฏิบัติการ เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

1.1.4 เพื่อศึกษาขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

1.1.5 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหารกับขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

1.1.6 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายสภาฯ กับขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

1.1.7 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายปฏิบัติการกับขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีจำนวน 237 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยเชิงปริมาณ จำนวน 234 คน และกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยเชิงคุณภาพ จำนวน 3 คน ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยเชิงปริมาณ คือ บุคลากรฝ่ายบริหารของอบต. จำนวน 28 คน บุคลากรฝ่ายสภาฯ ของอบต. จำนวน 178 และบุคลากรฝ่ายปฏิบัติการของอบต. จำนวน 28 ส่วนกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ นายกอบต. จำนวน 1 คน และส.อบต. 2 คน เครื่องมือที่

ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ชนิดไม่มีโครงสร้าง ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองในการวิจัยเชิงคุณภาพ ส่วนการวิจัยเชิงปริมาณผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และจ้างนักศึกษาช่วยเก็บข้อมูลในบางส่วน

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการวิเคราะห์โดยสถิติที่ใช้คือ สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติเชิงวิเคราะห์ (Analysis Statistics) คือ Pearson Correlation นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยเชิงคุณภาพ

1.3 ผลการวิจัย

1.3.1 ข้อมูลทั่วไปของประชากรกลุ่มตัวอย่าง พบว่า โดยส่วนใหญ่เป็นบุคลากรฝ่ายสภาพ (ร้อยละ 76.1) และเป็นเพศชาย (ร้อยละ 73.9) กลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนมากที่สุดมีอายุระหว่าง 41-50 ปี (ร้อยละ 41.5) ส่วนใหญ่สมรสแล้ว (ร้อยละ 90.2) กลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนมากที่สุดจบการศึกษาสูงสุดในระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า (ร้อยละ 26.9) ส่วนใหญ่มีรายได้ส่วนตัวเฉลี่ยต่อเดือน 5,001-10,000 บาท (ร้อยละ 62.4) และส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร (ร้อยละ 61.7)

1.3.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหาร เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. พบว่า เมื่อพิจารณาโดยรวมอยู่ในระดับปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า พฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหารที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ พฤติกรรมทางการเมืองในระหว่างการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ฝ่ายบริหารได้คำนึงถึงโครงการที่บรรจุในแผนพัฒนา 3 ปี เป็นส่วนประกอบในการดำเนินการ

ผลการสัมภาษณ์นายก อบต. เกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหารเกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. พบว่า ในการคัดสรรโครงการเข้าสู่ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของอบต. ได้คำนึงถึงความสำคัญของปัญหา คำนึงถึงโครงการที่มีในแผนพัฒนา 3 ปี โดยก่อนจะบรรจุโครงการนั้นๆ เข้าสู่ร่างข้อบัญญัติจะมีการลงไปดูในพื้นที่ก่อนว่าเป็นปัญหาที่สำคัญจริงหรือเปล่า

นอกจากนี้ยังพบว่า มี ส.อบต. มาเจรจาต่อรองกับนายกฯ โดยการเข้ามาคุยกับตัว นายกฯ เลย แต่ก็ไม่ได้รับการตอบสนองเนื่องจากนายกฯ บอก ส.อบต. คนนั้นว่าให้ไปปรึกษากันในสภาฯ และนายกฯ ได้ใช้ความสามารถส่วนตัวในการแก้ไขปัญหาในการเจรจาต่อรองเพื่อให้ผลประโยชน์ลงตัวและนำมาซึ่งความพึงพอใจทุกฝ่ายด้วยการพา ส.อบต. ลงไปดูสภาพปัญหาในพื้นที่และให้มีการตัดสินใจร่วมกันว่าควรให้งบประมาณหมู่บ้านใดก่อน

ผลการสัมภาษณ์ยังพบว่า อบต. ที่ทำการสัมภาษณ์นี้ได้ทำตามขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติฯ ทุกขั้นตอน และมีการบรรจุโครงการใหม่เข้าไปในร่างข้อบัญญัติฯ ด้วยในกรณีที่โครงการนั้นใช้งบประมาณเกินกว่า 1 แสนบาท และต้องเป็นโครงการที่จำเป็นจริงๆ ที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของประชาชน รวมทั้งมีการปรับตัวเลขงบประมาณในบางปีตามภาวะเศรษฐกิจ ทั้งนี้เพราะมีการให้สำนักปลัดตรวจสอบราคากลางจากพาณิชย์จังหวัดเสมอ

นอกจากนี้ ผลการสัมภาษณ์ยังพบว่า มีการนัดประชุมสภาฯ นอกรอบก่อนที่จะนำร่างข้อบัญญัติฯ เข้าสู่สภาฯ และอบต. แห่งนี้ไม่มีความขัดแย้งกันในสภาฯ เพราะจะมีการอภิปรายกันนำเหตุผลมาพูดคุยกันในช่วงของการประชุมนอกรอบ รวมทั้งไม่มีการลอบบี้เพื่อให้มีการสนับสนุนร่างข้อบัญญัติ

1.3.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายสภาฯ เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของอบต. พบว่า เมื่อพิจารณาโดยรวมอยู่ในระดับปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า พฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายสภาฯ ที่ปฏิบัติมากที่สุดได้แก่ ในระหว่างการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ฝ่ายสภาฯ ได้คำนึงถึงโครงการที่ได้มาจากประชาคมชาวบ้านเป็นส่วนประกอบในการดำเนินการ

ผลการสัมภาษณ์ส.อบต. เกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของอบต. พบว่า ในการคัดสรรโครงการเข้าสู่ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของอบต. ของส.อบต. ทั้ง 2 ท่านบอกว่าในการคัดสรรโครงการเข้าสู่ร่างข้อบัญญัติฯ ได้ให้ความสำคัญกับความสำคัญของปัญหา คำนึงถึงความเดือดร้อน ซึ่งในช่วงการบรรจุโครงการนั้นๆ เข้าสู่ร่างข้อบัญญัติฯ กรณีที่เป็นโครงการที่มีการถกเถียงกันจะมีการลงไปดูในพื้นที่ก่อนว่าพื้นที่ของใครปัญหาหนักกว่ากัน นอกจากนี้ยังพบว่า ส.อบต. ผู้ให้สัมภาษณ์เคยเข้ามาเจรจาท่องกับนายกฯ โดยการเข้ามาคุยกับนายกฯ เป็นการส่วนตัว โดยในการเข้ามาเจรจาท่องกับนายกอบต. ส่วนใหญ่จะเป็นการนำปัญหาที่ชาวบ้านมาร้องเรียนกับส.อบต. แล้วส.อบต. จึงนำปัญหานั้นไปพูดคุยเจรจากับนายกอบต.

ผลการสัมภาษณ์ยังพบว่า อบต. ที่ทำการสัมภาษณ์ส.อบต. นี้ได้ทำตามขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติฯ ทุกขั้นตอน โดยส.อบต. บางท่านบอกว่าไม่มีการนำโครงการใหม่ๆ มาบรรจุในร่างข้อบัญญัติฯ ส่วนใหญ่จะนำโครงการที่มีอยู่แล้วในแผนพัฒนา 3 ปี มาบรรจุในร่างข้อบัญญัติฯ ส่วนส.อบต. อีกท่านหนึ่งตอบว่า ไม่แน่ใจว่ามีการนำโครงการใหม่เข้ามาบรรจุในร่างข้อบัญญัติฯ นอกเหนือจากแผน 3 ปีหรือไม่ เนื่องจากว่าส.อบต. ท่านนี้ไม่เคยเปิดดูว่าโครงการในแผน 3 ปีมีโครงการอะไรบ้าง นอกจากนี้ผลการสัมภาษณ์ยังพบว่า มีการนัดประชุมสภาฯ นอกรอบก่อนที่จะนำร่างข้อบัญญัติฯ เข้าสู่สภาฯ และอบต. แห่งนี้ไม่มีความขัดแย้งกันในสภาฯ

๑ เพราะจะมีการพูดคุยกันก่อนแล้วในช่วงของการประชุมกรอบ รวมทั้งไม่มีการลอบบี้เพื่อให้มีการสนับสนุนร่างข้อบัญญัติฯ

1.3.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายปฏิบัติการ เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของอบต. พบว่า เมื่อพิจารณาโดยรวมอยู่ในระดับปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า พฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายปฏิบัติการที่ปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ ในระหว่างการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ฝ่ายปฏิบัติการได้ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณของอบต.

ในส่วนของผลการศึกษาดำเนินการตามคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายปฏิบัติการ เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของอบต. พบว่า มีความคิดเห็นที่หลากหลายต่อพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายปฏิบัติ กล่าวคือ มีความคิดเห็นบางส่วนได้มีข้อเสนอแนะต่อฝ่ายปฏิบัติการว่า ควรเตรียมการจัดทำข้อบัญญัติฯ ให้ตรงตามแผนปฏิบัติงานงบประมาณ และให้ทันตามแผนของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น รวมทั้งควรจัดทำแผนงานให้โปร่งใส ควรคำนึงถึงระเบียบขั้นตอนหลักเกณฑ์ของระบบการจัดทำข้อบัญญัติฯ ให้ชัดเจน และยึดหลักของระเบียบ และราคามาตรฐานตามบัญชีครุภัณฑ์และพาณิชย์ในการดำเนินงานและควรให้ฝ่ายปฏิบัติการมีส่วนร่วมมากกว่านี้

นอกจากนี้ยังพบว่า ฝ่ายปฏิบัติการทำงานไม่ทันต่อเหตุการณ์ ทำงานล่าช้า ไม่ค่อยสนใจฝ่ายสภาฯ เพราะฝ่ายสภาฯ ไม่ได้เรียนกฎหมายมา และยังพบว่า การพัฒนาจะน้อยมาก งบประมาณจะอยู่ที่สำนักงานปลัดเป็นส่วนใหญ่ และพบว่า หมู่บ้านไหนที่มีการไปรับประทานอาหารกันบ่อยก็จะได้โครงการเยอะ

1.3.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหาร ฝ่ายสภาฯ และฝ่ายปฏิบัติการ เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของอบต. พบว่า เมื่อพิจารณาโดยรวมอยู่ในระดับปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า พฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหาร ฝ่ายสภาฯ และฝ่ายปฏิบัติการที่ปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้รับความเห็นชอบจากสภาอบต. ตามที่ฝ่ายบริหารเสนอ

ในส่วนของผลการศึกษาดำเนินการตามคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. พบว่า มีความคิดเห็นที่หลากหลายต่อขั้นตอนการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. กล่าวคือ มีความคิดเห็นบางส่วนได้มีข้อเสนอแนะว่า ควรเน้นเรื่องอาชีพ และสนับสนุนเรื่องความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น และควรมีการจัดสวัสดิการให้แก่ฝ่ายบริหารและ ส.อบต. เรื่องการรักษาพยาบาลฟรีและเบิกค่าเล่าเรียนได้ รวมทั้งกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีบทบาทในการให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหาร

งบประมาณและการบริหารจัดการให้กับคณะผู้บริหาร นอกจากนี้ยังมีการเสนอแนะว่า ควรจัดทำข้อบัญญัติฯ ให้เป็นไปตามขั้นตอนของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด และกรมส่งเสริมควรแจ้งรายละเอียดของแต่ละขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติฯ ให้ชัดเจนเพื่อจะได้เข้าใจตรงกันทุกฝ่าย เพราะทุกวันนี้มีความเข้าใจไม่ตรงกันในการจัดทำข้อบัญญัติฯ บางขั้นตอน และฝ่ายบริหารควรพิจารณาโครงการจากแผนพัฒนา 3 ปี ไม่ควรทำตามใจตนเอง ควรจัดทำข้อบัญญัติด้วยความเป็นกลางไม่ควรเลือกปฏิบัติ และไม่ควรมีโครงการเฉพาะพื้นที่ของพรรคพวกตนเอง

1.3.6 ผลของการทดสอบสมมติฐาน สรุปได้ว่า เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้ง 3 ข้อ โดยพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหาร พฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายสภาฯ และพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายปฏิบัติการมีความสัมพันธ์กับขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

2. อภิปรายผล

จากการศึกษาพฤติกรรมทางการเมืองในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 อภิปรายผลเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหาร ฝ่ายสภาฯ และฝ่ายปฏิบัติการ เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

2.1.1 พฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหาร เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของอบต. ที่พบว่า ในระหว่างการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ฝ่ายบริหารได้คำนึงถึงโครงการที่บรรจุในแผนพัฒนา 3 ปี เป็นส่วนประกอบในการดำเนินการ โดยก่อนจะบรรจุโครงการนั้นๆ เข้าในร่างข้อบัญญัติฯ จะมีการไปตรวจสอบในพื้นที่ก่อนว่าเป็นปัญหาและความต้องการของประชาชนจริงหรือไม่

ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับแนวความคิดการเมืองของอริสโตเติล (Aristotle cite in Strauss 1962: 311) และเดวิส อีสตัน (David Easton cite in Tansey 1995: 5) ที่กล่าวว่า การเมือง คือ การใช้อำนาจเพื่อสาธารณะประโยชน์ และการใช้อำนาจหน้าที่ในการจัดสรรปันส่วนสิ่งที่มีคุณค่าเพื่อสังคม ผลของการวิจัยในประเด็นดังกล่าวได้มีความขัดแย้งกับผลงานวิจัยของอดุลคันทะเรศร์ (2542: บทคัดย่อ) ซึ่งทำการวิจัยเรื่อง “การเมืองในการจัดทำงบประมาณในองค์การบริหารส่วนตำบล” ที่พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่พิจารณาจัดสรรงบประมาณหรือโครงการโดยไม่ได้อัดแผนพัฒนาตำบลและโครงการที่จำเป็นเร่งด่วน แต่การจัดสรรขึ้นอยู่กับปัจจัยทางการเมือง อำนาจ อิทธิพล และระบบอุปถัมภ์ และผลการศึกษานี้ยังขัดแย้งกับผลงานวิจัยของวัฒนา

ชัยสวัสดิ์ (2541: บทคัดย่อ) ซึ่งทำการศึกษาเรื่อง “การเมืองในกระบวนการจัดทำงบประมาณของเทศบาลนครเชียงใหม่: ศึกษากรณีปีงบประมาณ พ.ศ. 2535 - 2540” ที่พบว่า ฝ่ายการเมืองให้ความสำคัญในการพัฒนาเม็ดเงินอย่างมาก แต่กลับแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว และการจัดสรรงบประมาณลงในพื้นที่แขวงยังไม่มีความเป็นธรรมขึ้นอยู่ค้ำกับนักการเมืองที่มีอำนาจมีที่จะผลักดันงบประมาณลงในพื้นที่เขตการเลือกตั้งของตนเอง

ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่า เหตุผลที่ฝ่ายบริหารมีพฤติกรรมทางการเมืองที่สอดคล้องกับแนวคิดทางการเมืองของอริสโตเติล และของเควิส อีสตัน ก็เพื่อการสร้างฐานอำนาจให้กับตนเองในอนาคต เพราะการบริหารและการปกครองที่คำนึงถึงสาธารณะประโยชน์ และคำนึงถึงความเป็นธรรมในการจัดสรรปันส่วนสิ่งที่มีคุณค่าเพื่อสังคมจะส่งผลให้ประชาชนมีความศรัทธาต่อตัวผู้กระทำเช่นนั้น และเหตุผลที่ผลงานวิจัยครั้งนี้มีความขัดแย้งกับผลงานวิจัยของอดุล คันทะเรศร์ และวัฒนา ชัยสวัสดิ์ ผู้วิจัยมองว่า ผลงานวิจัยของทั้ง 2 ท่าน ได้วิจัยมาแล้วประมาณ 8-9 ปี ในช่วงนั้นเป็นช่วงของการเริ่มต้นขององค์การบริหารส่วนตำบล หรือเรียกได้ว่าเป็นช่วงของการเปลี่ยนผ่านจากสภาตำบลมาเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผลให้บุคลากรฝ่ายบริหารที่พึงจะมีอำนาจเบ่งเสร็จ และได้ขึ้นมาครองอำนาจในการปกครองของนายก อบต. ใหม่ๆ ได้แสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเองและพวกพ้องของตน ไม่ได้คำนึงถึงปัญหาความต้องการของประชาชนตามโครงการที่มีในแผนพัฒนาตำบล แต่ ณ เวลานี้การเริ่มต้นของอบต. มีระยะเวลาของการเริ่มต้นมานานพอสมควร การเปลี่ยนตัวนายก อบต. บางพื้นที่ก็อาจจะเปลี่ยนมาแล้ว 1-2 คน ในการดำเนินงานของนายก อบต. คนก่อนก็ได้พัฒนามามากพอสมควร ดังนั้นการพัฒนาของนายก อบต. คนปัจจุบันจึงเป็นการต่อยอดของการพัฒนาจากนายกฯ คนก่อนและได้เรียนรู้จากผลของการทำงานของนายก อบต. คนก่อน หรือจากประสบการณ์การเป็นนายกฯ ของตนเอง ทำให้นายกคนปัจจุบันเลือกที่จะตอบสนองความต้องการของประชาชนเป็นสำคัญ หรือหากมองอีกมิติหนึ่งก็จะมองได้ว่าประสบการณ์ของการทำงานของนายก อบต. คนก่อน หรือของตนเองทำให้ได้เรียนรู้ว่าการบริหารการปกครองที่คำนึงถึงสาธารณะประโยชน์ และความเท่าเทียมกันของพื้นที่จะนำมาซึ่งความเคารพและเป็นฐานเสียงให้กับตนเองในอนาคต จึงทำให้ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้แตกต่างไปจากผลการวิจัยของอดุล คันทะเรศร์ และวัฒนา ชัยสวัสดิ์

2.1.2 ด้านพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายสภาฯ เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ที่พบว่า ในระหว่างการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ฝ่ายสภาได้คำนึงถึงโครงการที่ได้มาจากประชาคมชาวบ้าน ที่เป็นปัญหาและความเดือดร้อนของประชาชนเป็นส่วนประกอบในการดำเนินการ รวมทั้งได้พิจารณาโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนจริงๆ ในการจัดทำข้อบัญญัติฯ

ผลการศึกษาที่พบดังกล่าวได้สอดคล้องกับแนวความคิดเกี่ยวกับการเมืองของอริสโตเติล (Aristotle cite in Strauss 1962: 311) และเดวิส อีสตัน (David Easton cite in Tansey 1995: 5) ที่กล่าวว่า การเมือง คือ การใช้อำนาจเพื่อสาธารณะประโยชน์ และการใช้อำนาจหน้าที่ในการจัดสรรปันส่วนสิ่งที่มีคุณค่าเพื่อสังคม และยังมีความสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะของกระบวนการของการยอมรับการใช้อำนาจ (Process of Power) ของเฮอริเบิร์ต (Herbert Kelman n.d. อ้างถึงในสุพิน เกชาคุปต์ 2537: 135) ในเรื่องการยอมตาม (Compliance) กล่าวคือบุคคลจะยอมทำตามความต้องการของผู้ใช้อำนาจ เพราะหวังผลประโยชน์ที่จะได้รับ

ผลของการวิจัยในครั้งนี้ได้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของกิตติมา แก้วกิตติ (2547: บทคัดย่อ) ซึ่งได้ทำการศึกษาเรื่อง “ปัญหาในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด” ที่พบว่า การพิจารณาอนุมัติโครงการในงบประมาณประจำปีของฝ่ายที่เกี่ยวข้องมักคำนึงถึงผลประโยชน์ของพื้นที่เป็นหลัก และผลของการวิจัยครั้งนี้ได้ขัดแย้งกับผลงานวิจัยของพวงน้อย สัตโยภาส (อ้างถึงในกิตติมา แก้วกิตติ 2547: 45) ที่ทำการศึกษาเรื่อง “ปัญหาการจัดสรรงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่” ที่พบว่า สมาชิกสภาจังหวัดอัสยกุลโกของสภาจังหวัดในการจัดสรรงบประมาณ...ตามความต้องการของสมาชิกสภาจังหวัดมากกว่าการจัดสรรงบประมาณตามหลักเกณฑ์ และยังขัดแย้งกับผลงานวิจัยของอดุล คันทะเรศร์ (2542: บทคัดย่อ) ซึ่งทำการวิจัยเรื่อง “การเมืองในการจัดทำงบประมาณในองค์การบริหารส่วนตำบล” ที่พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่พิจารณาจัดสรรงบประมาณหรือโครงการ โดยไม่ได้ยึดโครงการที่จำเป็นเร่งด่วน และขัดแย้งกับผลงานวิจัยของวัฒนา ชัยสวัสดิ์ (2541:บทคัดย่อ) ซึ่งทำการศึกษาเรื่อง “การเมืองในกระบวนการจัดทำงบประมาณของเทศบาลนครเชียงใหม่: ศึกษากรณีปีงบประมาณ พ.ศ. 2535 - 2540” ที่พบว่า สมาชิกสภาเทศบาลไม่ได้ทำหน้าที่ตามบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลในการตรวจสอบการจัดทำงบประมาณ

ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่า พฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายสภาฯ ในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ที่พบว่า ในระหว่างการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ฝ่ายสภาฯ ได้คำนึงถึงโครงการที่ได้มาจากประชาคมชาวบ้านซึ่งเป็นปัญหาและความเดือดร้อนของประชาชนเป็นส่วนประกอบในการดำเนินการ ผู้วิจัยมองพฤติกรรมของฝ่ายสภาฯ คล้ายคลึงกับพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหาร กล่าวคือ เหตุผลที่ฝ่ายสภาฯ มีพฤติกรรมทางการเมืองเช่นนี้ก็เพื่อการสร้างฐานอำนาจให้กับตนเองในอนาคตเหมือนกัน เพราะ ส.อบต. ก็มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนเหมือนกับนายก อบต. เพราะฉะนั้นในการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ฝ่ายสภาฯ ได้คำนึงถึง

โครงการที่ได้มาจากประชาคมชาวบ้านซึ่งเป็นปัญหาและความเดือดร้อนของประชาชนเป็นส่วนประกอบในการดำเนินการนั้น ก็เพราะความต้องการเอาใจใส่ประชาชนเพื่อสร้างฐานเสียงให้กับตนเอง และหวังผลประโยชน์จากประชาชนนั่นเอง ทั้งนี้เพราะการบริหารและการปกครองที่คำนึงถึงสถานะประโยชน์ คำนึงถึงความเป็นธรรมในการจัดสรรปันส่วนสิ่งที่มีคุณค่าเพื่อสังคม จะส่งผลให้ประชาชนมีความศรัทธาต่อ ส.อบต. ตามมา เพราะประชาชนมีอำนาจที่จะทำให้ ส.อบต. คนนั้นได้เป็น ส.อบต. อีกสมัยหรือไม่ผ่านกระบวนการเลือกตั้ง และการที่ฝ่ายสภาฯ ได้คำนึงถึงโครงการที่ได้มาจากประชาคมชาวบ้านซึ่งเป็นปัญหาและความเดือดร้อนของประชาชนเป็นส่วนประกอบในการดำเนินการ เป็นเรื่องของการยอมทำตามความต้องการของผู้ใช้อำนาจ คือประชาชนเป็นผู้มีอำนาจที่จะให้คะแนนเสียง ส.อบต. นั้นเอง

2.1.3 ด้านพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายปฏิบัติการ เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของอบต. ที่พบว่า ในระหว่างการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ฝ่ายปฏิบัติการ ได้ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณของอบต. ทุกขั้นตอนและปฏิบัติด้วยความโปร่งใส

ผลการศึกษาสอดคล้องกับแนวความคิดการเมืองของจุมพล หนีพพานิช (2547:141-150) เกี่ยวกับการเมืองในแง่ของสถาบัน ที่มีสมมติฐานว่าการกระทำทางการเมืองจะเกิดขึ้นภายในขอบเขตที่เห็นชัดเท่านั้น และการเมืองจะเกิดขึ้นไม่ได้ถ้าปราศจากสถาบันที่จัดตั้งขึ้นมาอย่างเป็นทางการ ทั้งนี้ถือว่าสถาบันเหล่านั้นเป็นที่มาของอำนาจทางการเมือง กล่าวคือระบบราชการหรือสถาบันราชการก็ถือว่าเป็นสถาบันการเมืองสถาบันหนึ่งเพราะเป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นมาอย่างเป็นทางการ และเป็นประเด็นที่ใช้ในการศึกษาในสถาบันระดับอุดมศึกษาด้วย ในการศึกษาเกี่ยวกับสถาบันทางการเมือง (ธานี สุขเกษม 2541: 82) เมื่อบุคคลอยู่ในตำแหน่งหน้าที่ใดก็จะมีอำนาจหน้าที่ที่ขอบธรรมสนับสนุนตนเองในการทำงานในตำแหน่งหน้าที่นั้น ดังนั้นการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณของ อบต. ในการจัดทำข้อบัญญัติฯ จึงเป็นการเมืองในลักษณะหนึ่งในองค์กร

ผลการวิจัยครั้งนี้ ได้มีความขัดแย้งกับผลงานวิจัยของกองวิชาการและแผนงานสถาบันดำรงราชานุภาพ (2540) ซึ่งทำการศึกษาเรื่อง “ปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล” ที่พบว่า อบต. บางแห่งจัดทำข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายล่าช้า เนื่องจากไม่ค่อยเข้าใจกระบวนการจัดทำ เจ้าหน้าที่ที่ช่วยปฏิบัติงานยังขาดความแม่นยำในระเบียบเกี่ยวกับการเงินการคลัง อบต. ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับแผนพัฒนาตำบล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่า พฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายปฏิบัติการ ในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ที่พบว่า ในระหว่างการจัดทำข้อบัญญัติ

งบประมาณรายจ่ายประจำปี ฝ่ายปฏิบัติการได้ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณของ อบต. ทุกขั้นตอนและปฏิบัติด้วยความโปร่งใสเหตุผลที่ฝ่ายปฏิบัติการมีพฤติกรรมทางการเมืองเช่นนี้ เพราะฝ่ายปฏิบัติการมีความคุ้นเคยและได้เรียนรู้ในการจัดทำข้อบัญญัติฯ มาทุกปี และได้เรียนรู้ที่จะทำตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง รู้ว่าบทบาทหน้าที่ของตนเองมีอำนาจเพียงใด และรู้ว่าถ้าบกพร่องในเรื่องระเบียบกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติ ก็จะทำให้เป็นปัญหาในการประเมินจากกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (สำนักงาน ก.จ., ก.ท.และ ก.อบต., 2549) ได้สร้างเกณฑ์ การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผล การปฏิบัติราชการของแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อนำผลการประเมิน ไปกำหนดประโยชน์ตอบแทนอื่นเป็นพิเศษสำหรับข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น (โบนัส) ในการประเมินของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มีการประเมินเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลด้วย ซึ่งเป็นตัวชี้วัดตัวแรกที่ทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องผ่านการประเมินเรื่องนี้ ก่อนจะนำไปสู่การประเมินในมิติอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นมิติด้านประสิทธิผลตามแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มิติด้านคุณภาพการให้บริการ มิติด้านประสิทธิภาพของการปฏิบัติราชการ และมิติด้านการพัฒนาองค์กร รวมทั้งการประเมินเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้รับบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ เป็นส่วนประกอบด้วย (สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดเพชรบูรณ์ 2549) ดังนั้นจึงเป็นเหตุจำเป็นที่ฝ่ายปฏิบัติการต้องทำตามระเบียบทุกขั้นตอนตามผลการศึกษาที่พบในครั้งนี้

2.2 อภิปรายผลเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

พฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหาร ฝ่ายสภาฯ และฝ่ายปฏิบัติการ เกี่ยวกับขั้นตอนการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ที่พบว่า ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้รับความเห็นชอบจากสภา อบต. ตามที่ฝ่ายบริหารเสนอ และเป็นไปตามขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติฯ ที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

การกระทำดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมที่มนุษย์มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันของพิภพ วังเงิน (2547: 4) ในเรื่อง การร่วมมือ (Cooperation) กล่าวคือ ปฏิสัมพันธ์ของคนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปที่แสดงออกในลักษณะของการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ในด้านใดด้านหนึ่งต่างเอื้อประโยชน์ ให้ความสะดวกซึ่งกันและกัน รวมทั้งสอดคล้องกับเรื่องการสมานฉันท์ (Accommodation) กล่าวคือ เป็นการต่างปรับตัวเข้าหากันของคนที่มีความแตกต่างกันในด้านความรู้สึกรู้สึกผิด เจตคติ ความคิดผลประโยชน์สามารถตกลงกันได้ ผลการศึกษายังได้สอดคล้องกับแนวความคิดเกี่ยวกับประเภทของอำนาจของเฟรนช์ และเรเวน (French and Raven อ้างถึงในสุพิณ เกษาคุปต์ 2537: 132-134) ในเรื่องอำนาจในการให้รางวัล (Reward Power) กล่าวคือ บุคคลที่มี

อำนาจจะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการให้ผลประโยชน์แก่ผู้อื่น ผลประโยชน์จะต้องเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในสายตาของผู้รับ...การให้รางวัลเป็นบ่อเกิดแห่งอำนาจ

ผลงานวิจัยในเรื่องนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของภุชิต สมจิตต์ (2534) ได้ทำวิจัยเรื่อง “การเมืองในกระบวนการกำหนดงบประมาณของท้องถิ่น: ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจิตร” ที่พบว่า การจัดสรรงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจิตรให้ความสำคัญกับการสร้างข้อยุติซึ่งเป็นที่ยอมรับจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ... รวมทั้งมีการต่อรองและการประนีประนอมในการแบ่งสรรงบประมาณ ตลอดจนการสร้างกติกาก่อนหรือข้อตกลงที่เป็นที่ยอมรับจากทุกฝ่าย

ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่า พฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหาร ฝ่ายสภาฯ และฝ่ายปฏิบัติการในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ที่พบว่า ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้รับความเห็นชอบจากสภา อบต. ตามที่ฝ่ายบริหารเสนอและเป็นไปตามขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติฯ ที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด เนื่องจากมีการพูดคุยกันนอกรอบก่อน (พูดคุยนอกรอบ คือ การประชุมปรึกษาหารือกันก่อนประชุมสภาฯ จริง) ทั้งนี้เพื่อสร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นในกลุ่มของสภา อบต. ก่อน เพราะในการพูดคุยกันนอกรอบจะมีการชี้แจงให้ ส.อบต. ได้ทราบความสำคัญของปัญหาและความสำคัญของโครงการนั้นๆ ที่ถูกบรรจุในร่างข้อบัญญัติฯ รวมทั้งมีการเปิดโอกาสให้ ส.อบต. ได้แสดงความคิดเห็นหรืออภิปรายต่อประเด็นปัญหานั้นๆ รวมทั้งมีการปรับแก้ตัวเลขงบประมาณหรือเพิ่มตัวเลขงบประมาณหรือเพิ่มโครงการเดียวกันในหมู่บ้านอื่น ซึ่งการกระทำแบบนี้อาจจะกล่าวได้ว่า เป็นการสร้างเงื่อนไข หรือสร้างกติกาให้เป็นที่ยอมรับของคนส่วนใหญ่ในสภาฯ และหากพบว่าโครงการใดเป็นที่ถกเถียงกัน ส.อบต. นายก อบต. ก็จะเสนอให้ ส.อบต. ลงพื้นที่ไปตรวจสอบทุกหมู่บ้านตามโครงการนั้น เพื่อเปรียบเทียบความสำคัญของปัญหาว่าหมู่บ้านใดประสบปัญหามากกว่ากันและสมควรได้รับการจัดสรรงบประมาณตามโครงการนั้นๆ หรือไม่ การกระทำแบบนี้ก็จะสร้างความเห็นอกเห็นใจกัน และสร้างความยุติธรรมให้กับ ส.อบต. ทุกคนและสุดท้ายก็เกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน ผู้วิจัยยังมองว่าการพึ่งพิงพึ่งพาอาศัยกันระหว่างนายก อบต. กับประชาชน โดยนายก อบต. จัดสรรโครงการตามปัญหาความต้องการของประชาชนในแต่ละพื้นที่ เป็นการให้รางวัล เป็นการให้ผลประโยชน์แก่ประชาชนและโครงการต่างๆ เหล่านี้ย่อมเป็นสิ่งที่มีค่าที่สุดต่อประชาชน เพราะฉะนั้นนายกอบต. ก็จะได้รับอำนาจจากประชาชนมอบให้ในสมัยการเลือกตั้งสมัยต่อไป โดยได้เป็นนายก อบต. อีกสมัยผ่านการทุ่มเทคะแนนเสียงให้จากประชาชน

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังมองว่าบุคลากรทั้ง 3 ฝ่าย รวมทั้งประชาชนต่างต้องพึ่งพิงพึ่งพาอาศัยกันและกัน กล่าวคือ ฝ่ายบริหาร และฝ่ายสภาฯ ต้องพึ่งพาอาศัยเสียงจากชาวบ้านในสมัยต่อไป

จึงต้องให้ความสำคัญกับโครงการที่บรรจุในแผนพัฒนา 3 ปี และให้ความสำคัญกับโครงการที่ได้มาจากประชาคมชาวบ้าน เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นความต้องการของชาวบ้าน เพราะฉะนั้นทั้งนายก อบต. และ ส.อบต. จึงต้องตอบสนองความต้องการของชาวบ้านเป็นสำคัญ รวมทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายสภาฯ ก็ต้องฟังพาดูอาศัยกัน โดยต่างฝ่ายต่างได้รับผลประโยชน์จากกันและกันผ่านกรณีร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ที่ได้รับความเห็นชอบจากสภา อบต. ตามที่ฝ่ายบริหารเสนอ โดยต่างฝ่ายต่างก็ต้องเอื้อประโยชน์ให้แก่กันและกัน ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการตั้งกฎกติกาขึ้นมาใหม่เพื่อให้เกิดการยอมรับร่วมกันในภาพรวม

2.3 อภิปรายผลเกี่ยวกับผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลของการทดสอบสมมติฐาน สรุปได้ว่า เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้ง 3 ข้อ โดยพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหาร พฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายสภาฯ และพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายปฏิบัติการ มีความสัมพันธ์กับขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือ พฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหารในระหว่างการจัดทำข้อบัญญัติฯ ฝ่ายบริหารได้นำโครงการที่บรรจุในแผนพัฒนา 3 ปี มาบรรจุในข้อบัญญัติฯ ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวเป็นการตอบสนองถึงปัญหาความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง ส่วนพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายสภาฯ ในระหว่างการจัดทำข้อบัญญัติฯ ฝ่ายสภาฯ ได้คำนึงถึงโครงการที่ได้มาจากประชาคมชาวบ้านมาเป็นส่วนประกอบในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. และพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายปฏิบัติการในระหว่างการจัดทำข้อบัญญัติฯ ฝ่ายปฏิบัติการได้ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติฯ ทุกขั้นตอน ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวจะส่งผลให้โครงการต่างๆ ที่ได้มาจากการทำประชาคมชาวบ้าน ถูกนำมาบรรจุในข้อบัญญัติฯ และนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป

ผลการทดสอบสมมติฐานที่พบ ได้สอดคล้องกับแนวคิดการเมืองของจุมพล หนิมพานิช (2547: 141-150) เกี่ยวกับการเมืองในแง่สถาบัน ที่ว่าการกระทำทางการเมืองจะเกิดขึ้นภายในขอบเขตที่เห็นชัดเท่านั้น และการเมืองจะเกิดขึ้นไม่ได้ถ้าปราศจากสถาบันที่จัดตั้งขึ้นมาอย่างเป็นทางการ และเกี่ยวกับการเมืองในแง่ของหน้าที่ ในเรื่องการใช้อำนาจ การบังคับให้มีการปฏิบัติตามและหน้าที่เกี่ยวกับการตัดสินใจ และเกี่ยวกับการเมืองในแง่ของระบบที่ว่า ปฏิสัมพันธ์หรือพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรหรือแบ่งปันสิ่งที่มีค่าเพื่อสังคม ซึ่งสิ่งที่มีค่า (Values) คือ อำนาจ ความเคารพนับถือ ความนิยมชมชอบ ความยุติธรรม ความอยู่ดีกินดี ความมั่งคั่ง ความชำนาญ ความรอบรู้ ความปลอดภัยและการมีเสรีภาพ

ผลของการทดสอบสมมติฐานยังได้สอดคล้องกับแนวความคิดเกี่ยวกับประเภทของอำนาจของ French and Raven (อ้างถึงในสุพิณ เกษาคุปต์ 2537: 132-134) ในเรื่องอำนาจในการให้รางวัล (Reward Power) กล่าวคือ บุคคลที่มีอำนาจจะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการให้ผลประโยชน์แก่ผู้อื่น ผลประโยชน์จะต้องเป็นสิ่งที่มีความหมายในสายตาของผู้รับ...การให้รางวัลเป็นบ่อเกิดแห่งอำนาจ

ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าบุคลากรทั้ง 3 ฝ่ายไม่ว่าจะเป็นฝ่ายบริหาร ฝ่ายสภาฯ และฝ่ายปฏิบัติการ ต่างเห็นตนเองเป็นบุคคลที่สำคัญ ซึ่งดูเหมือนแต่ละฝ่ายก็จะมีความมั่นใจในตนเอง รวมทั้งอาจมองได้ว่าไม่จำเป็นที่จะต้องพึ่งพาอาศัยกันก็ได้ แต่ที่ทำงานด้วยกันในเวลานี้ก็เนื่องจากมีบทบาทหน้าที่มาเป็นตัวเชื่อมสัมพันธ์ของกลุ่มคนทั้ง 3 ฝ่าย นอกจากนี้บุคลากรทั้ง 3 ฝ่ายยังได้เรียนรู้บทบาทหน้าที่ของตนเองจากอดีตทั้งจากประสบการณ์ในการทำงานใน อบต. ของตนเอง และเรียนรู้จากประสบการณ์ของคนอื่น และตระหนักในการปฏิบัติในบทบาทหน้าที่ของตนเอง และสิ่งสำคัญคือ การที่ฝ่ายบริหาร และฝ่ายสภาฯ ได้คำนึงถึงปัญหาและความต้องการของประชาชนเป็นสำคัญในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณ และฝ่ายปฏิบัติการได้ปฏิบัติตามระเบียบของการจัดทำข้อบัญญัติอย่างเคร่งครัดนี้ ส่วนหนึ่งได้รับผลมาจากการประเมินของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในเรื่องการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) (สำนักงาน ก.จ., ก.ท.และ ก.อบต., 2549) ของทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังวิเคราะห์ว่าพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหารและฝ่ายสภาฯ ที่ได้ปฏิบัติตามผลของงานวิจัยที่ค้นพบก็เพื่อการสร้างฐานอำนาจให้แก่ตนเองด้วยการจัดสรรโครงการตามปัญหาความต้องการของประชาชน โดยคำนึงถึงโครงการที่บรรจุอยู่ในแผนฯ 3 ปี และได้มีการนำโครงการเร่งด่วนที่อยู่นอกเหนือโครงการในแผนฯ 3 ปีมาบรรจุในข้อบัญญัติฯ เพื่อตอบสนองปัญหาและความต้องการของประชาชน โดยอาศัยอำนาจหน้าที่ที่ตนเองมีอยู่มาจัดสรรปันส่วนสิ่งที่มีคุณค่าเพื่อสังคม โดยบุคลากรทั้ง 2 ฝ่ายก็จะได้รับการสนับสนุนทางการเมืองจากประชาชนในสมัยการเลือกตั้งครั้งต่อไป ส่วนฝ่ายปฏิบัติการที่ได้ปฏิบัติตามระเบียบการจัดทำข้อบัญญัติฯ อย่างเคร่งครัดเหตุผลส่วนหนึ่งคือ บุคลากรเหล่านี้ได้เรียนรู้ที่จะใช้อำนาจหน้าที่ของตนในการดำเนินงาน เพราะจะมีผลต่อการได้รับเงินโบนัสในสิ้นปีของทุกปี และหาก อบต. ของตนเองไม่ผ่านการประเมินก็จะไม่ได้รับเงินโบนัส ซึ่งสิ่งเหล่านี้เกี่ยวข้องกับสัมพันธกันเชิงระบบ

ผลการทำสอบสมมติฐานของงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยไม่สามารถนำมาอภิปรายในเชิงเปรียบเทียบระหว่างผลการทดสอบสมมติฐานครั้งนี้กับผลการทดสอบสมมติฐานในเรื่องอื่นได้ เนื่องจากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยครั้งนี้ส่วนใหญ่ไม่ได้ตั้งสมมติฐานงานวิจัย และในงานวิจัยบางเรื่องมีการตั้งสมมติฐานงานวิจัยแต่ใช้ตัวแปรต้นที่เป็นตัวแปรปกติทั่วไปตามคุณลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ อายุ การศึกษา รายได้ ตำแหน่ง เป็นต้น ซึ่งไม่เหมือนกับตัวแปรต้นของงานวิจัยครั้งนี้ที่ใช้ตัวแปรที่ไม่เหมือนกับงานวิจัยอื่น โดยตัวแปรต้นที่ผู้วิจัยใช้ คือ “พฤติกรรมทางการเมือง” ทำให้การอภิปรายในเชิงเปรียบเทียบไม่สามารถกระทำได้ แต่สิ่งที่ค้นพบจากงานวิจัยครั้งนี้ก็น่าจะมีคุณค่ามากเพียงพอที่จะอธิบายพฤติกรรมทางการเมืองในองค์กรในยุคปัจจุบัน ได้ดีที่สุด เนื่องจากเป็นข้อมูลทันสมัยที่สุด

2 ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.2 ในการจัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ผู้บริหารที่เกี่ยวข้องควรนำโครงการที่บรรจุในแผนพัฒนา 3 ปี มาเป็นส่วนประกอบหลักในการจัดทำร่างข้อบัญญัติฯ เพื่อประโยชน์ของประชาชน และเป็นการตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชนผ่านการนำโครงการที่ได้มาจากประชาชนไปสู่การปฏิบัติ

3.1.2 ในการจัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ฝ่ายปฏิบัติการ ควรปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติฯ ด้วยความโปร่งใส เพราะการปฏิบัติดังกล่าวจะเป็นผลให้โครงการที่จะนำไปสู่การบรรจุในร่างข้อบัญญัติฯ เป็นโครงการที่จะตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชน เพราะเป็นโครงการที่ได้มาจากการทำประชาคมชาวบ้าน

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมทางการเมืองระหว่างนายกอบต. ที่ประสบความสำเร็จในการบริหารการปกครอง กับนายกอบต. ที่ไม่ประสบความสำเร็จในการบริหารการปกครอง ด้วยการใช้เชิงคุณภาพ โดยความสำเร็จในการบริหารการปกครองในที่นี้ คือ การที่นายกอบต. สามารถสร้างความเป็นเอกภาพในการปกครอง ส.อบต. และสามารถบริหารจัดการกับปัญหาในพื้นที่การปกครองของตนได้อย่างดีเลิศ ส่วนการบริหารการปกครองที่ไม่ประสบความสำเร็จก็จะตรงข้ามกับความหมายที่กำหนด

3.2.2 การทำการศึกษาต้นแบบ (Prototyp Research) ของการนำนโยบายเกี่ยวกับ
หลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารของนายกอบต. ด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ ผ่านการสัมภาษณ์
แบบเจาะลึก (In-depte Interview) และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)
ทั้งนี้เพราะพื้นที่ของการศึกษาวิจัยครั้งนี้พบว่ามียอบต.ที่โดดเด่นเกี่ยวกับการนำนโยบายเกี่ยวกับ
หลักธรรมาภิบาลไปใช้ และได้รับรางวัลดีเด่นในเรื่องนี้ 3 ปีติดต่อกัน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ ไม้สนธิ์ (2544) “การต่อรองอำนาจของผู้หญิงจากการนำเสนอเรือนร่างผ่านสื่อ
นิตยสารไทย” วิทยานิพนธ์ นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
(ออนไลน์) สาระสังเขป ค้นคืนวันที่ 10 สิงหาคม 2549 จาก
<http://index.dc.thailis.uni.net.th:8000/dcmsth/detail.nsp>
- กรมการปกครอง (2543) คู่มือการปฏิบัติงานการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์อาสาศึกษาคินแดน
- _____ (2543) คู่มือปฏิบัติงาน เรื่องการจัดทำงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์อาสาศึกษาคินแดน
- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2546) คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร
ม.ป.ท.
- กองราชการส่วนตำบล กรมการปกครอง (2543) คู่มือการปฏิบัติงานและตรวจสอบด้านการเงิน
การคลัง การบัญชี และการพิจารณา ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วน
ตำบล กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์อาสาศึกษาคินแดน
- _____ (2542) กฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับขององค์การบริหารส่วนตำบล (รวมฉบับแก้ไข
เพิ่มเติม พ. ศ. 2542) กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์อาสาศึกษาคินแดน
- _____ (2544) คู่มือการปฏิบัติงานการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์อาสาศึกษาคินแดน
- กองวิชาการและแผนงาน สถาบันดำรงราชานุภาพ (2540) ปัญหาการบริหารงานขององค์การ
บริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง
- กระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กองตรวจสอบระบบการเงิน บัญชีท้องถิ่น
(2546) คู่มือการปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบ การเงิน การคลัง การบัญชี และการ
พัสดุ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่ง
ประเทศจำกัด
- กิตติมา แก้วกิตติ (2547) “ปัญหาในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
ร้อยเอ็ด” การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาาน โยบาย
สาธารณะ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

- โกวิท พวงงาม (2548) *การปกครองท้องถิ่นไทย* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์วิญญูชน
- คารม คำพิฑูรย์ (2545) “การศึกษาการบริหารจัดการในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารตำบล เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน อำเภอพระยืน จังหวัดขอนแก่น” รายงาน การศึกษาอิสระ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- จันทร์เพ็ญ แสงอรุณ (2550) *พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาคน* สารสังเขป ออนไลน์ ค้นคืนวันที่ 30 พฤษภาคม 2550 จาก http://www.nrru.ac.th/preelearning/janpen/pone_three.html
- จุมพล นิมพานิช (2547) *ผู้นำ อำนาจ และการเมืองในองค์การ* พิมพ์ครั้งที่ 2 นนทบุรี โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- จุมพล นิมพานิช และคณะ (2540) *เอกสารการสอนชุดวิชาของค์การและการจัดการ* หน่วยที่ 9 – 15 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ชวลิต ประภานนท์ และคณะ (2541) *พฤติกรรมองค์การ* กรุงเทพมหานคร เพชรจรัสแสงแห่ง โลกธุรกิจ
- ชูศรี วงศ์รัตน์ (2541) *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย* กรุงเทพมหานคร เทพเนรมิตการพิมพ์
- เทพนม เมืองแมน และสวิง สุวรรณ (2540) *พฤติกรรมองค์การ* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
- ธงชัย สันติวงษ์ (2540) *พฤติกรรมองค์การ* พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
- ธานี สุขเกษม (2541) *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรัฐศาสตร์* เพชรบูรณ์ ม.ป.ท.
- นภดล บุญมา (2541) “ปัญหาการบริหารการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัด เชียงใหม่” วิทยานิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- บรรยงค์ โตจินดา (2545) *องค์การและการจัดการ* กรุงเทพมหานคร รวมสาส์น (1977)
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ (2540) *ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล
- _____ (2549) *สถิติวิเคราะห์เพื่อการวิจัย* กรุงเทพมหานคร จามจุรีโปรดักท์
- ปกรณ์ บูรณปกรณ์ (2541) “ปัญหาการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ เมือง จังหวัดเชียงใหม่” การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการ ปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

- ประจิตร มหาหิง (2529) *สังคมวิทยาการเมือง แนวคิดทฤษฎีและแนวทางการศึกษา* ปัดตานี
โครงการจัดตั้งสำนักเทคโนโลยีการศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต
ปัดตานี
- พรอัมรินทร์ พรหมเกิด (2545) *สังคมวิทยาการเมือง (Political Sociology)* ขอนแก่น โรงพิมพ์
คลังนานา
- พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว (2532) *พฤติกรรมการเมือง ขอบข่ายทางทฤษฎี* กรุงเทพมหานคร ม.ป.ท.
- พิภพ วงษ์เงิน (2547) *พฤติกรรมองค์กร* กรุงเทพมหานคร รวมสาส์น (1977)
- เพลโต *อุดมรัฐ แปลจากหนังสือ The Republic* โดยปริชา ช้างขวัญยืน กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- เพียงกมล มานะรัตน์ (2547) “การเมืองเรื่องการเลือกตั้ง ศึกษากรณี การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง
นายกเทศมนตรี ของเทศบาลเชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2547” วิทยานิพนธ์ รัฐศาสตร
มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ออนไลน์) สาระสังเขป ค้นคืนวันที่ 7
สิงหาคม 2549 จาก http://index.dc.thailis.uni.net.th:8000/DCMS_CU/detail.nsp
- ภูสิต สมจิตต์ (2535) “การเมืองในกระบวนการกำหนดงบประมาณของท้องถิ่น: ศึกษาเฉพาะกรณี
องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจิตร” วิทยานิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- รวีวรรณ ชินะตระกูล (2544) *การวิจัยเชิงคุณภาพ* กรุงเทพมหานคร มิตรภาพการพิมพ์ และ
สตูดิโอ
- รามิต พัฒนมงคลเชษฐ (2545) “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ
จัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วน
ตำบลปากแพรก อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี” วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตร
บัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ (2548) *หลักรัฐศาสตร์* กรุงเทพมหานคร บพิธการพิมพ์
- วรพิทย์ มีมาก (2547) “การออกแบบการวิจัยและเครื่องมือการวิจัย” ใน *ประมวลสาระชุดวิชา
วิทยานิพนธ์ 1* หน่วยที่ 4 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชา
รัฐศาสตร์
- ศิริลักษณ์ สุวรรณวงศ์ (2539) *หลักสถิติเบื้องต้น* กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาส์น
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2541) *พฤติกรรมองค์กร* กรุงเทพมหานคร ซีระฟิล์ม และไซเท็กซ์
- สงวน ช้างฉัตร (2541) *พฤติกรรมองค์กร* พิษณุโลก สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม

- สถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย (2543) รายงานการศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการตรวจสอบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแบบมีส่วนร่วม กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์
- สมบัติ ชำรงชัยวงศ์ (2546) การเมือง แนวความคิดและการพัฒนา พิมพ์ครั้งที่ 13 กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์เสมาธรรม
- สร้อยตระกูล (ติวยานนท์) อรรถมานะ (2542) พฤติกรรมองค์การ ทฤษฎีและการประยุกต์ พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
- เสนีย์ คำสุข (2548) “การศึกษารัฐศาสตร์แนวทางอำนาจ” ใน เอกสารการสอนชุดวิชา หลักและวิธีการศึกษาทางรัฐศาสตร์ หน่วยที่ 10 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชารัฐศาสตร์
- สุพิน เกชาคุปต์ (2537) พฤติกรรมองค์การ กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (2546) รวมพระราชบัญญัติเกี่ยวกับองค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น รวมทั้งที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึง พ.ศ. 2545 นนทบุรี เอส อาร์พรีนติ้ง แมสโปรดักส์
- สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดเพชรบูรณ์ (2549) เอกสารประกอบการอบรม โครงการฝึกอบรมสัมมนา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพบุคลากรของอบต. ประจำปี 2549 ระหว่างวันที่ 30 มิถุนายน- 1 กรกฎาคม 2549 ณ โรงแรมโมฆิตฮิลล์ จังหวัดเพชรบูรณ์ เพชรบูรณ์ ม.ป.ท.
- สำนักบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2546) คู่มือการพิมพ์วิทยานิพนธ์ พิมพ์ครั้งที่ 2 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- หนังสือสำนักงาน ก.จ., ก.ท. และก.อบต. ที่ มท 0809.3/ว25 ลงวันที่ 14 มิถุนายน 2549 เรื่อง “การกำหนดประโยชน์ตอบแทนอื่นเป็นพิเศษสำหรับพนักงานส่วนตำบล ประจำปีงบประมาณ 2549” ถึง อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
- Barnard, Chester I. (1968) *The Functions of the Executive*. Massachusetts: Harvard University Press.
- Denziger, James N. (2005) *Understanding the Political World: A comparative introduction to political science*. United States: Hamilton Printing.
- Heywood, Andrew. (2002) *Politics*. Second Edition, New York: Antony Rowe, chippenham, Wilts.
- Organ, Dennis W. and Hamner, Clay W. (1982) *Organizational Behavior: An Applied Psychological Approach*. Texas: Business Publications.

Newstrom, Jhon W., David , Keith. (1933) *Organizational Behavior: Human Behavior at Work*.

New York: McGraw-Hill.

Strauss, Leo. (1962) *Eassays on Scientific Study of Politics*. Edited by Herbert J. Storing. New

York: Holt, Rinehart and Winston.

Tansey, Stephen D. [1995] *Politics: The Basics*. New York: TJ Press (Padstow) Padstow,

Cornwall.

Weber, Max. (1967) "*Politices as a Vocation*" in from Max Weber: Eassays in Sociology.

Translated Edited by H.H. Gerth and C. Wright Mills. New York: Oxford University

Press.

Yamane, Taro. (1973) *Statistics: An Introductory Analysis*. Tokyo: Harper International Edition.

(<http://www.tambon.com>) Retrieved June 13, 2007.

(<http://www.thaitambon.com/tambon/tamplist.asp>) Retrieved July 22, 2007.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือ

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือ

1. ผศ.ธานี สุขเกษม	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายนิติการ / ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ระดับ 8 สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
2. ผศ.เกรียงไกร ทองจิตติ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
3. ผศ.ธงชัย จันทร์รุ่งเรือง	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
4. นายชีวิต ไพรวัลย์	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกษีย
องค์การบริหารส่วนตำบลเกษีย
อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

ภาคผนวก ข
ผลการทดสอบเครื่องมือการวิจัย

ภาคผนวก ข

ผลการทดสอบเครื่องมือการวิจัย

ผลการทดสอบแบบสอบถามสำหรับฝ่ายบริหารและฝ่ายสภาฯ

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
A1	103.0625	448.3292	.6709	.9404
A2	103.5000	436.4000	.7440	.9394
A3	102.5625	453.9958	.5781	.9416
A4	101.9375	468.8625	.4876	.9423
A5	102.1250	462.6500	.5662	.9416
A6	101.9375	473.1292	.4229	.9429
A7	102.4375	463.4625	.5712	.9415
A8	103.1250	449.3167	.6580	.9405
A9	102.3125	461.5625	.4900	.9426
A10	103.8750	462.9167	.3614	.9453
B1	102.5000	461.8667	.5353	.9419
B2	103.0000	454.4000	.7241	.9399
B3	102.0000	475.8667	.5293	.9423
B4	102.1250	457.9833	.8471	.9394
B5	103.0000	457.7333	.4993	.9427
B6	102.3125	453.2958	.8904	.9387
B7	101.8125	472.8292	.7422	.9413

B8	102.6250	465.0500	.6424	.9410
B9	103.0000	448.0000	.6532	.9406
B10	102.5625	467.7292	.4388	.9429
B11	102.4375	466.5292	.4817	.9424
B12	102.8750	457.7167	.5757	.9415
B13	102.8125	462.9625	.5856	.9414
B14	102.5000	453.4667	.8038	.9392
B15	102.2500	466.4667	.5325	.9419
B16	102.1875	456.4292	.7834	.9396
B17	102.6250	454.5167	.7130	.9400
B18	104.3125	454.2292	.6670	.9404

Reliability Coefficients

N of Cases = 16.0 N of Items = 28 Alpha = .9432

หมายเหตุ A1-A10 = ข้อคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมือง
 B1-B18 = ข้อคำถามเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดทำข้อบัญญัติฯ

ผลการทดสอบแบบสอบถามสำหรับฝ่ายปฏิบัติการ

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale	Scale	Corrected	
	Mean	Variance	Item-	Alpha
	if Item	if Item	Total	if Item
	Deleted	Deleted	Correlation	Deleted
A1	95.6667	138.0000	-.0212	.8259
A2	95.6667	131.1765	.5690	.8128
A3	96.0556	126.1732	.5104	.8092
A4	96.1667	124.9706	.6639	.8051

A5	95.5000	138.0294	-.0103	.8240
A6	96.5000	132.6176	.1230	.8271
A7	96.5556	127.4379	.2711	.8204
A8	96.0556	128.1732	.5473	.8100
B1	96.2778	136.2124	.0448	.8264
B2	97.2222	128.5359	.2547	.8207
B3	95.7222	135.0359	.1909	.8203
B4	96.0000	127.7647	.5496	.8096
B5	96.8889	110.4575	.7463	.7916
B6	96.2222	123.5948	.6107	.8050
B7	96.0556	131.3497	.3200	.8165
B8	96.3333	130.1176	.3729	.8147
B9	97.0556	128.5261	.2903	.8183
B10	95.9444	130.6438	.4792	.8131
B11	96.5556	115.9085	.6392	.7995
B12	96.6111	117.6634	.6439	.8001
B13	96.1667	131.0882	.3302	.8162
B14	96.6111	124.4869	.4813	.8094
B15	97.0000	129.0588	.2181	.8233
B16	95.6667	135.0588	.1883	.8203
B17	96.1667	132.2647	.2038	.8210
B18	97.5000	130.2647	.1822	.8251

Reliability Coefficients

N of Cases = 18.0

N of Items = 26

Alpha = .8211

หมายเหตุ A1-A8 = ข้อคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมือง
 B1-B18 = ข้อคำถามเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดทำข้อบัญญัติฯ

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์เพื่อการศึกษาครั้งนี้ว่า

1. แบบสอบถามสำหรับฝ่ายบริหารและฝ่ายสาขาฯ
2. แบบสอบถามสำหรับฝ่ายปฏิบัติการ
3. แบบสัมภาษณ์นายกอบต.
4. แบบสัมภาษณ์ส.อบต.

1. แบบสอบถามสำหรับฝ่ายบริหารและฝ่ายสภาฯ

ที่ 2550/พิเศษ

ลำดับที่.....

สาขาวิชารัฐศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

เมษายน 2550

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม เพื่อประกอบการวิจัย

เรียน บุคลากรฝ่ายบริหาร และบุคลากรฝ่ายสภาฯ

เนื่องด้วยกระผม นายวุฒิพงษ์ บัวชัย นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เลขทะเบียน 2488002573 กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาพฤติกรรมทางการเมืองในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์” จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านช่วยตอบแบบสอบถามนี้ ตามความเป็นจริงและตามความคิดเห็นของท่าน ในการตอบคำถามของท่านจะถือเป็นความลับและไม่มีผลเสียใดๆ ต่อท่าน และจะนำเสนอผลการศึกษาในภาพรวมเท่านั้น ทั้งนี้คำตอบของท่านจะเป็นสิ่งที่มีค่าสำหรับการวิจัยครั้งนี้อย่างยิ่งเพราะผลการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปเสริมสร้างการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ต่อไป

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 2.1 คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหาร และฝ่ายสภาฯ เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

ตอนที่ 2.2 คำถามเกี่ยวกับขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณ รายจ่ายประจำปีของ อบต.

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

ขอความกรุณาส่งคืนแบบสอบถามที่ท่านตอบเสร็จแล้ว โดยใส่ซองจดหมายที่แนบมาด้วยนี้ ภายในวันที่ เมษายน 2550 โดยข้าพเจ้าจะมารับด้วยตนเองที่อบต. ของท่าน และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายวุฒิพงษ์ บัวชัย)

แบบสอบถาม

เรื่อง

“การศึกษาพฤติกรรมทางการเมืองในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี
ของ อบต. ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์”

.....

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน หน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน พร้อมกับเติม
ข้อความลงในช่องว่างให้สมบูรณ์

1. สถานภาพในองค์กร

- (1) ฝ่ายบริหาร (2) ฝ่ายสภาฯ

2. เพศ

- (1) ชาย (2) หญิง

3. อายุ

- (1) ต่ำกว่า 25 ปี (2) 25 – 30 ปี
(3) 31 – 40 ปี (4) 41 – 50 ปี
(5) 51 – 60 ปี (6) มากกว่า 60 ปี ขึ้นไป

4. สถานภาพสมรส

- (1) โสด (2) สมรส
(3) หม้าย / หย่าร้าง / แยกกันอยู่

5. ระดับการศึกษาสูงสุด

- (1) ประถมศึกษา หรือต่ำกว่า (2) มัธยมศึกษาตอนต้น
(3) มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า (4) อนุปริญญาหรือเทียบเท่า
(5) ปริญญาตรี (6) ปริญญาตรีโท
(7) อื่นๆ โปรดระบุ.....

6. ตำแหน่ง
(1) ☐ นายก อบต.	(2) ☐ รองนายก อบต.
(3) ☐ เลขานุการนายกฯ	(4) ☐ ประธานสภา อบต.
(5) ☐ รองประธานสภา อบต.	(6) ☐ สมาชิกสภา อบต.
(7) ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....	

7. รายได้ส่วนตัวเฉลี่ยต่อเดือน

(1) ☐ ต่ำกว่า 5,000 บาท	(2) ☐ 5,000 – 10,000 บาท
(3) ☐ 10,001 – 15,000 บาท	(4) ☐ 15,001 – 20,000 บาท
(5) ☐ 20,001 – 25,000 บาท	(6) ☐ 25,001 – 30,000 บาท
(7) ☐ 30,001 บาท ขึ้นไป	

8. อาชีพ

(1) ☐ เกษตรกร	(2) ☐ ค้าขายรายย่อย / อาชีพอิสระ
(3) ☐ ผู้ประกอบการ/เจ้าของธุรกิจ	(4) ☐ ลูกจ้าง /พนักงานบริษัท
(5) ☐ แม่บ้าน/พ่อบ้าน/เกษียณ	(6) ☐ รับจ้างทั่วไป
(7) ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....	

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหาร และฝ่ายสภา ในการจัดทำข้อบัญญัติ
งบประมาณรายจ่ายประจำปีของอบต. และขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติ
งบประมาณรายจ่ายประจำปีของอบต.

ส่วนที่ 2.1 คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหาร และฝ่ายสภา
ในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

กำชี้แจง กรรณกาเครื่องหมาย / ลงในช่องของแต่ละระดับคะแนน ให้ตรงตาม ความ
คิดเห็นของท่าน ตามเกณฑ์ต่อไปนี้

5 คะแนน	หมายถึง	ปฏิบัติมากที่สุด
4 คะแนน	หมายถึง	ปฏิบัติมาก
3 คะแนน	หมายถึง	ปฏิบัติปานกลาง
2 คะแนน	หมายถึง	ปฏิบัติน้อย
1 คะแนน	หมายถึง	ปฏิบัติน้อยที่สุด

ข้อความ	ระดับของการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
1. ในระหว่างการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ท่านได้คำนึงถึงฐานเสียงของท่าน เป็นส่วนประกอบในการ ดำเนินการ					
2. ในระหว่างการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ท่านได้คำนึงถึงการแบ่งปันผลประโยชน์ เป็นส่วนประกอบใน การดำเนินการ					
3. ในระหว่างการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ท่านได้คำนึงถึงความเท่าเทียมกันทุกพื้นที่ เป็นส่วนประกอบ ในการดำเนินการ					
4. ในระหว่างการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ท่านได้คำนึงถึงความสำคัญของปัญหาเร่งด่วนในพื้นที่ เป็นส่วนประกอบในการดำเนินการ					
5. ในระหว่างการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ท่านได้คำนึงถึงโครงการที่ได้มาจากประชาคมชาวบ้าน เป็น ส่วนประกอบในการดำเนินการ					

คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหาร และฝ่ายสภาฯ
ในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. (ต่อ)

ข้อความ	ระดับของการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
6. ในระหว่างการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ท่านได้คำนึงถึงโครงการที่บรรจุในแผนพัฒนา 3 ปี เป็นส่วนประกอบในการดำเนินการ					
7. ในระหว่างการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ท่านได้ใช้ความสามารถส่วนตัวในการเจรจาต่อรอง เพื่อให้ผลประโยชน์ลงตัว และนำมาซึ่งความพึงพอใจของทุกฝ่าย					
8. ท่านได้ดำเนินการหาพรรคพวก เพื่อเจรจาต่อรองผลประโยชน์ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม ในการจัดสรรงบประมาณ					
9. ท่านให้ความสนับสนุน เมื่อการจัดสรรงบประมาณเป็นธรรม และได้คัดค้านเมื่อการจัดสรรงบประมาณไม่เป็นธรรม					
10. ท่านได้ใช้อำนาจและอิทธิพลส่วนตัว ในการเจรจาต่อรอง เพื่อให้การจัดสรรงบประมาณเป็นไปตามความต้องการของท่าน					

ความเห็นอื่นๆ (โปรดระบุ).....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ส่วนที่ 2.2 คำถามเกี่ยวกับขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

คำชี้แจง กรุณาภาเครื่องหมาย / ลงในช่องของแต่ละระดับคะแนน ให้ตรงตามความคิดเห็นของท่าน ตามเกณฑ์ต่อไปนี้

5 คะแนน	หมายถึง	ปฏิบัติมากที่สุด
4 คะแนน	หมายถึง	ปฏิบัติมาก
3 คะแนน	หมายถึง	ปฏิบัติปานกลาง
2 คะแนน	หมายถึง	ปฏิบัติน้อย
1 คะแนน	หมายถึง	ปฏิบัติน้อยที่สุด

ข้อความ	ระดับของการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
การประสานงาน					
1. เจ้าหน้าที่งบประมาณได้มีหนังสือแจ้งให้ส่วนหรือฝ่ายต่างๆ ในอบต.ของท่าน ให้เสนอข้อมูลที่เป็นต้องใช้ในการจัดทำงบประมาณ					
2. บุคลากรของฝ่ายบริหารได้เข้ามากำกับให้เจ้าหน้าที่งบประมาณให้ดำเนินการตามความประสงค์ของตน					
3. ขั้นตอนการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เป็นไปตามกรมส่งเสริมการปกครองกำหนด ทุกขั้นตอน					
การพิจารณาโครงการ					
4. ฝ่ายต่างๆ ได้พิจารณาโครงการในความรับผิดชอบของตน จากแผนพัฒนา 3 ปี พร้อมเสนอประมาณการค่าใช้จ่ายมาด้วย					
5. ฝ่ายบริหารได้นำโครงการใหม่ ซึ่งไม่ได้บรรจุในแผนฯ 3 ปี มาบรรจุในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณด้วย					
6. โครงการต่างๆ ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ตามที่ส่วนหรือฝ่ายต่างๆ ประมาณการค่าใช้จ่ายไว้					
การรวบรวมรายละเอียด					
7. เจ้าหน้าที่งบประมาณ ได้รวบรวมรายละเอียดที่เป็นจริง จากฝ่ายต่างๆ ให้นายก อบต.พิจารณา					

คำถามเกี่ยวกับขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณ
รายจ่ายประจำปีของ อบต. (ต่อ)

ข้อความ	ระดับของการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
8. รายงานการเงิน และสถิติการใช้จ่ายงบประมาณ 3 ปี ย้อนหลัง เป็นส่วนประกอบสำคัญในการจัดสรรงบประมาณ ในโครงการต่างๆ ของการจัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณ รายจ่ายประจำปี					
9. ในขั้นตอนของการรวบรวมรายละเอียดในการจัดทำร่าง ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี มีบุคลากรของฝ่าย บริหารหรือฝ่ายนิติบัญญัติเข้ามาปรับเปลี่ยนตัวเลขงบประมาณ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม					
การจัดทำร่างข้อบัญญัติฯ					
10. เจ้าหน้าที่งบประมาณ ได้จัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณ รายจ่ายประจำปีตามความเห็นชอบของฝ่ายบริหาร					
11. ฝ่ายบริหารได้บรรจุโครงการใหม่ นอกเหนือจากโครงการ ที่มีในแผนฯ 3 ปี เข้าไปในร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปี เพราะเป็นโครงการที่จำเป็นเร่งด่วน					
12. มีโครงการใหม่บรรจุในร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปี นอกเหนือจากโครงการในแผนฯ 3 ปี โดยเป็น โครงการที่มาจากประชาชนในพื้นที่เรียกร้องต้องการ					
การนำเสนอร่างข้อบัญญัติฯ					
13. ฝ่ายบริหารเสนอร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เข้าสู่สภาฯ ตามที่เจ้าหน้าที่งบประมาณเสนอโดยไม่มีการแก้ไข					
14. ฝ่ายบริหารได้ปรับแก้ตัวเลขงบประมาณ เมื่อเจ้าหน้าที่ งบประมาณเสนอมา ก่อนเสนอร่างข้อบัญญัติงบประมาณ รายจ่ายประจำปี เข้าสู่สภาฯ เพื่อความเหมาะสม					

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

คำชี้แจง โปรดเติมข้อความลงในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่าน เกี่ยวกับการศึกษาพฤติกรรม
ทางการเมืองในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของอบต. ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง
จังหวัดเพชรบูรณ์

1. ท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอย่างไร ต่อพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหารในการจัดทำ
ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.....

.....
.....
.....
.....

2. ท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอย่างไร ต่อพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายสภาฯ ในการจัดทำ
ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.....

.....
.....
.....
.....

3. ท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอย่างไร ต่อพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายปฏิบัติการในการจัดทำ
ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.....

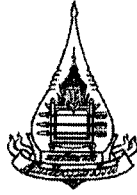
.....
.....
.....
.....

4. ท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอย่างไร ต่อขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย
ประจำปีของอบต.....

.....
.....
.....
.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

2. แบบสอบถามสำหรับฝ่ายปฏิบัติการ

ที่ 2550/พิเศษ

ลำดับที่.....

สาขาวิชารัฐศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช

เมษายน 2550

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม เพื่อประกอบการวิจัย

เรียน บุคลากรฝ่ายปฏิบัติการ

เนื่องด้วยกระผม นายวุฒิพงศ์ บัวช้อย นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช เลขทะเบียน 2488002573 กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาพฤติกรรมทางการเมืองในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของอบต. ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์” จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านช่วยตอบแบบสอบถามนี้ ตามความเป็นจริงและตามความคิดเห็นของท่าน ในการตอบคำถามของท่านจะถือเป็นความลับและไม่มีผลเสียใดๆ ต่อท่าน และจะนำเสนอผลการศึกษาในภาพรวมเท่านั้น ทั้งนี้คำตอบของท่านจะเป็นสิ่งที่มีค่าสำหรับการวิจัยครั้งนี้อย่างยิ่ง เพราะผลการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปเสริมสร้างการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของอบต. ต่อไป

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 2.1 คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

ตอนที่ 2.2 คำถามเกี่ยวกับขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณ รายจ่ายประจำปีของอบต.

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของอบต.

ขอความกรุณาส่งคืนแบบสอบถามที่ท่านตอบเสร็จแล้ว โดยใส่ซองจดหมายที่แนบมาด้วยนี้ ภายในวันที่ เมษายน 2550 โดยข้าพเจ้าจะมารับด้วยตนเองที่อบต.ของท่าน และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายวุฒิพงศ์ บัวช้อย)

แบบสอบถาม

เรื่อง

“การศึกษาพฤติกรรมทางการเมืองในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี
ของ อบต. ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์”

.....
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน หน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน พร้อมกับเติม
ข้อความลงในช่องว่างให้สมบูรณ์

3. เพศ (1) ชาย (2) หญิง
3. อายุ (1) ต่ำกว่า 25 ปี (2) 25 – 30 ปี
(3) 31 – 40 ปี (4) 41 – 50 ปี
(5) 51 – 60 ปี (6) มากกว่า 60 ปี ขึ้นไป
4. สถานภาพสมรส
(1) โสด (2) สมรส
(3) หม้าย / หย่าร้าง / แยกกันอยู่
5. ระดับการศึกษาสูงสุด
(1) ประถมศึกษา หรือต่ำกว่า (2) มัธยมศึกษาตอนต้น
(3) มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า (4) อนุปริญญาหรือเทียบเท่า
(5) ปริญญาตรี (6) ปริญญาตรีโท
(7) อื่นๆ โปรดระบุ.....
6. ตำแหน่ง (1) ปลัด อบต. (2) หัวหน้าส่วนโยธา
(3) หัวหน้าส่วนคลัง (4) เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
(5) อื่น ๆ โปรดระบุ.....
7. รายได้ส่วนตัวเฉลี่ยต่อเดือน
(1) ต่ำกว่า 5,000 บาท (2) 5,000 – 10,000 บาท
(3) 10,001 – 15,000 บาท (4) 15,001 – 20,000 บาท
(5) 20,001 – 25,000 บาท (6) 25,001 – 30,000 บาท
(8) 30,001 บาท ขึ้นไป

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายปฏิบัติการ ในการจัดทำข้อบัญญัติ
งบประมาณรายจ่ายประจำปีของอบต. และขั้นตอนของการจัดทำ
ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของอบต.

ส่วนที่ 2.1 คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายปฏิบัติการ ในการจัดทำ
ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของอบต.

คำชี้แจง กรุณาภาเครื่องหมาย / ลงในช่องของแต่ละระดับคะแนน ให้ตรงตาม
ความคิดเห็นของท่าน ตามเกณฑ์ต่อไปนี้

5 คะแนน	หมายถึง	ปฏิบัติมากที่สุด
4 คะแนน	หมายถึง	ปฏิบัติมาก
3 คะแนน	หมายถึง	ปฏิบัติปานกลาง
2 คะแนน	หมายถึง	ปฏิบัติน้อย
1 คะแนน	หมายถึง	ปฏิบัติน้อยที่สุด

ข้อความ	ระดับของการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
1. ในระหว่างการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ท่านได้ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณของอบต.					
2. ในระหว่างการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ท่านปฏิบัติตามคำแนะนำ และคำสั่งของฝ่ายบริหาร					
3. ในระหว่างการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ท่านได้มีส่วนในการเสนอแนะความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ให้กับฝ่ายบริหาร					
4. ในระหว่างการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ท่านได้ให้คำปรึกษาแก่ฝ่ายบริหาร เพื่อนำไปประกอบการจัดทำข้อบัญญัติฯ					
5. ในการจัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของอบต.ของท่าน ได้นำโครงการมาจากแผนพัฒนา 3 ปี ของตำบล					

ส่วนที่ 2.2 คำถามเกี่ยวกับขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

คำชี้แจง กรุณาภาเครื่องหมาย / ลงในช่องของแต่ละระดับคะแนน ให้ตรงตามความคิดเห็นของท่าน ตามเกณฑ์ต่อไปนี้

5 คะแนน	หมายถึง	ปฏิบัติมากที่สุด
4 คะแนน	หมายถึง	ปฏิบัติมาก
3 คะแนน	หมายถึง	ปฏิบัติปานกลาง
2 คะแนน	หมายถึง	ปฏิบัติน้อย
1 คะแนน	หมายถึง	ปฏิบัติน้อยที่สุด

ข้อความ	ระดับของการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
<p>การประสานงาน</p> <p>1. เจ้าหน้าที่งบประมาณ ได้มีหนังสือแจ้งให้ส่วนหรือฝ่ายต่างๆ ในอบต.ของท่าน ให้เสนอข้อมูลที่เป็นต้องใช้ในการจัดทำงบประมาณ</p>					
<p>2. บุคลากรของฝ่ายบริหารได้เข้ามากำกับให้เจ้าหน้าที่งบประมาณให้ดำเนินการตามความประสงค์ของตน</p>					
<p>3. ขั้นตอนการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เป็นไปตามกรมส่งเสริมการปกครองกำหนด ทุกขั้นตอน</p>					
<p>การพิจารณาโครงการ</p> <p>4. ฝ่ายต่างๆ ได้พิจารณาโครงการในความรับผิดชอบของตน จากแผนพัฒนา 3 ปี พร้อมเสนอประมาณการค่าใช้จ่ายมาด้วย</p>					
<p>5. ฝ่ายบริหารได้นำโครงการใหม่ ซึ่งไม่ได้บรรจุในแผนฯ 3 ปี มาบรรจุในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณด้วย</p>					
<p>6. โครงการต่างๆ ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ตามที่ส่วนหรือฝ่ายต่างๆ ประมาณการค่าใช้จ่ายไว้</p>					
<p>การรวบรวมรายละเอียด</p> <p>7. เจ้าหน้าที่งบประมาณ ได้รวบรวมรายละเอียดที่เป็นจริง จากฝ่ายต่างๆ ให้นำมา อบต.พิจารณา</p>					

คำถามเกี่ยวกับขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณ
รายจ่ายประจำปีของ อบต. (ต่อ)

ข้อความ	ระดับของการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
8. รายงานการเงิน และสถิติการใช้จ่ายงบประมาณ 3 ปี ย้อนหลัง เป็นส่วนประกอบสำคัญในการจัดสรรงบประมาณ ในโครงการต่างๆ ของการจัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณ รายจ่ายประจำปี					
9. ในขั้นตอนของการรวบรวมรายละเอียดในการจัดทำร่าง ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี มีบุคลากรของฝ่าย บริหารหรือฝ่ายนิติบัญญัติเข้ามาปรับเปลี่ยนตัวเลขงบประมาณ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม					
การจัดทำร่างข้อบัญญัติฯ					
10. เจ้าหน้าที่งบประมาณ ได้จัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณ รายจ่ายประจำปีตามความเห็นชอบของฝ่ายบริหาร					
11. ฝ่ายบริหารได้บรรจุโครงการใหม่ นอกเหนือจากโครงการ ที่มีในแผนฯ 3 ปี เข้าไปในร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปี เพราะเป็นโครงการที่จำเป็นเร่งด่วน					
12. มีโครงการใหม่บรรจุในร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปี นอกเหนือจากโครงการในแผนฯ 3 ปี โดยเป็น โครงการที่มาจากประชาชนในพื้นที่เรียกร้องต้องการ					
การนำเสนอร่างข้อบัญญัติฯ					
13. ฝ่ายบริหารเสนอร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เข้าสู่สภาฯ ตามที่เจ้าหน้าที่งบประมาณเสนอโดยไม่มีการแก้ไข					
14. ฝ่ายบริหารได้ปรับแก้ตัวเลขงบประมาณ เมื่อเจ้าหน้าที่ งบประมาณเสนอมา ก่อนเสนอร่างข้อบัญญัติงบประมาณ รายจ่ายประจำปี เข้าสู่สภาฯ เพื่อความเหมาะสม					

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

คำชี้แจง โปรดเติมข้อความลงในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่าน เกี่ยวกับการศึกษาพฤติกรรม
ทางการเมืองในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง
จังหวัดเพชรบูรณ์

1. ท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอย่างไร ต่อพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายบริหารในการจัดทำ
ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.....

.....

.....

.....

2. ท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอย่างไร ต่อพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายสภาฯ ในการจัดทำ
ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.....

.....

.....

.....

3. ท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอย่างไร ต่อพฤติกรรมทางการเมืองของฝ่ายปฏิบัติการในการจัดทำ
ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.....

.....

.....

.....

4. ท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอย่างไร ต่อขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย
ประจำปีของอบต.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

4. แบบสัมภาษณ์นายกอบต.

แบบสัมภาษณ์ (นายก อบต.)

เรื่อง

“การศึกษาพฤติกรรมทางการเมืองในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี
ของ อบต. ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์”

1. วันที่สัมภาษณ์.....
 2. เวลาสัมภาษณ์.....
 3. สถานที่สัมภาษณ์.....
 4. ผู้ให้สัมภาษณ์.....
 5. ผู้สัมภาษณ์.....
- คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมือง
6. ในการคัดสรร โครงการต่างๆ เข้าสู่ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของอบต. ท่าน
คำนึงถึงเรื่องใดเป็นสำคัญ เพราะเหตุใด
 7. ในช่วงการจัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เคยมีส.อบต. มาต่อรองกับท่านบ้าง
หรือไม่ เพราะอะไร.....
 8. ส.อบต. มาต่อรองท่านด้วยวิธีการใดบ้าง (ให้อธิบายแต่ละวิธีการ).....
 9. ท่านได้ดำเนินการตามที่ส.อบต. มาต่อรองอย่างไร.....
- คำถามเกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.
10. ขั้นตอนการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีเป็นไปตามกรมส่งเสริมการปกครอง
กำหนด ทุกขั้นตอนหรือไม่ อย่างไร.....
 11. ฝ่ายบริหารได้นำโครงการใหม่ ซึ่งไม่ได้บรรจุในแผนฯ 3 ปี อาจจะเป็นโครงการเร่งด่วนมาบรรจุในการ
จัดทำข้อบัญญัติงบประมาณด้วยหรือไม่ อย่างไร.....
 12. มีการเรียกฝ่ายสภาฯ มาตกลงร่วมกันเกี่ยวกับงบประมาณใน โครงการต่างๆ ก่อนนำเสนอร่างข้อบัญญัติ
งบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือไม่ อย่างไร.....
 13. มีความขัดแย้งในสภาฯ บ้างไหม..... ในการพิจารณาเกี่ยวกับร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี
และนายกฯ สามารถยุติความขัดแย้งอย่างไร.....
 14. มีการลอบบี้ในสภาฯ และนอกสภาฯ เพื่อให้มีการยกมือสนับสนุนร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย
ประจำปีหรือไม่ อย่างไร.....
-

5. แบบสัมภาษณ์ส.อบต.

แบบสัมภาษณ์ (ส.อบต.)

เรื่อง

“การศึกษาพฤติกรรมทางการเมืองในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี
ของอบต. ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์”

1. วันที่สัมภาษณ์.....
 2. เวลาสัมภาษณ์.....
 3. สถานที่สัมภาษณ์.....
 4. ผู้ให้สัมภาษณ์.....
 5. ผู้สัมภาษณ์.....
- คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมือง
6. ในช่วงของการคัดสรรโครงการต่างๆ เข้าสู่ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของอบต. ท่านคำนึงถึงเรื่องใดเป็นสำคัญ เพราะเหตุใด.....
 7. ท่านเคยต่อรองกับนายกอบต. เพื่อรักษาผลประโยชน์ของหมู่บ้านของตนเอง เพื่อให้โครงการของหมู่บ้านตนเองถูกบรรจุในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของอบต. หรือไม่ อย่างไร และเป็นโครงการอะไร.....
 8. ท่านใช้วิธีการใด ในการต่อรองกับนายกฯ ในช่วงของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของอบต. ของท่าน.....
- คำถามเกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของอบต.
9. ขั้นตอนการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีเป็นไปตามกรมส่งเสริมการปกครองกำหนดทุกขั้นตอนหรือไม่ อย่างไร.....
 10. ฝ่ายบริหารได้นำโครงการใหม่ ซึ่งไม่ได้บรรจุในแผนฯ 3 ปี อาจจะเป็นโครงการเร่งด่วนมาบรรจุในการ จัดทำข้อบัญญัติงบประมาณด้วยหรือไม่ อย่างไร.....
 11. มีการเรียกฝ่ายสภาฯ มาตกลงร่วมกันเกี่ยวกับงบประมาณใน โครงการต่างๆ ก่อนนำเสนอร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือไม่ อย่างไร.....
 12. มีความขัดแย้งในสภาฯ บ้างไหม..... ในการพิจารณาเกี่ยวกับร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และนายกฯ สามารถยุติความขัดแย้งอย่างไร.....
 13. มีการลอบบี้งในสภาฯ และนอกสภาฯ เพื่อให้มีการยกมือสนับสนุนร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือไม่ อย่างไร.....
-

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายวุฒิพงศ์ บัวซ้อย
วัน เดือน ปีเกิด	24 มิถุนายน 2514
สถานที่เกิด	ตำบลบ้านดู่ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์
ประวัติการศึกษา	ศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2542 สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. 2545 ประกาศนียบัตรบัณฑิต: การจัดการและการประเมินโครงการ สถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์ พ.ศ. 2545
สถานที่ทำงาน	สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
ตำแหน่ง	อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์